Test Booklet Code পৰীক্ষা পুস্তিকা সংকেত

NAKHA

No.:

This Booklet contains 24+44 pages. এই পুস্তিকাত 24+44 টা পৃষ্ঠা আছে।

SSAMESE

F3

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so. নোকোৱালৈকে এই পৰীক্ষা পৃষ্টিকাখন নুখুলিব।

Read carefully the Instructions on the Back Cover of this Test Booklet. এই পৰীক্ষা পুস্তিকাৰ পিছফালে দিয়া নিৰ্দেশসমূহ সাৱধানতা সহকাৰে পঢ়ি ল'বা।

Important Instructions:

- 1. The Answer Sheet is inside this Test Booklet. When you are directed to open the Test Booklet, take out the Answer Sheet and fill in the particulars on **side-1** and **side-2** carefully with **blue/black** ball point pen only.
- 2. The test is of 3 hours duration and Test Booklet contains 180 questions. Each question carries 4 marks. For each correct response, the candidate will get 4 marks. For each incorrect response, one mark will be deducted from the total scores. The maximum marks are 720.
- 3. Use Blue/Black Ball Point Pen only for writing particulars on this page/marking responses.
- 4. Rough work is to be done on the space provided for this purpose in the Test Booklet only.
- 5. On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the invigilator before leaving the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.
- 6. The CODE for this Booklet is **F3**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the Answer Sheet.
- 7. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Test Booklet/Answer Sheet.
- 8. Use of white fluid for correction is **NOT** permissible on the Answer Sheet.

छरूज्ञभूर्व निर्प्तमः

- উত্তৰ কাতত এই পৰীক্ষা পুস্তকৰ ভিতৰত আছে। যেতিয়া পৰীক্ষা পুস্তকখন খুলিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হব, তেতিয়া উত্তৰ কাকতখন উলিয়াই তাৰ 1 আৰু 2 পৃষ্ঠাত বিৱৰণ সমূহ সাৱধানতাৰে নীলা/ক'লা বল পইন্ট পেনৰ দ্বাৰা পূৰণ কৰা।
- 2. পৰীক্ষাৰ সময় 3 ঘন্টা আৰু পৰীক্ষা পুস্তিকাত 180 টা প্ৰশ্ন আছে। প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ বাবে 4 নম্বৰ। প্ৰত্যেকটো শুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে 4 নম্বৰকৈ পাব। প্ৰত্যেকটো অশুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে মুঠ নম্বৰৰ পৰা এক নম্বৰকৈ কটা হ'ব। সবেৰ্বাচ্চ নম্বৰ 720।
- 3. এই পৃষ্ঠাত বিৱৰণসমূহ ভৰাবলৈ / উত্তৰৰ সংকেত দিবলৈ **মাত্ৰ** নীলা /ক'লা বল পইন্ট পেনহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 4. খুচুৰা কামৰ (rough work) বাবে পৰীক্ষা পুস্তিকাত দিয়া ঠাইহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 5. পৰীক্ষাৰ শেষত, পৰীক্ষাৰ্থীজনে পৰীক্ষাৰ কোঠা / হ'ল ত্যাগ কৰিবাৰ আগেয়ে উত্তৰকাকতখন পৰীক্ষাকক্ষে নিযুক্ত থকা নিৰীক্ষৰকৰ হাতত জমা দিব লাগিব। পৰীক্ষা পুস্তিকাখন পৰীক্ষাৰ্থীয়ে লগত লৈ যাব পাৰে।
- 6. এই পুষ্টিকাখনৰ সংকেত F3। উত্তৰ কাকত খনৰ 2-নং পৃষ্ঠাত যাতে এই সংকেতটোৱেই দিয়া আছে, সেইটো সুনিশ্চিত কৰি ল'বা। যদি সংকেত চিহ্ন নিমিলে, পৰীক্ষাৰ্থীজনে তৎক্ষণাৎ, পৰীক্ষা পুষ্টিকা আৰু উত্তৰ কাকত, দুয়োখনকে সলনি কৰিবলৈ নিৰীক্ষকক জনাব লাগে।
- পৰীক্ষাৰ্থীজনে সুনিশ্চিত কৰিব লাগে যাতে উত্তৰ কাকতত কোন ভাঁজ ন হব। উত্তৰ কাকতত অপ্রয়োজনীয় চিহ্ন ন লিখিবা। পৰীক্ষা পুস্তিকা আৰু উত্তৰ কাকতত নির্দিষ্ট স্থানৰ বাহিৰত ক'তো নিজৰ ৰোল নং নিলিখিবা।
- 8. উত্তৰ কাকত সংশোধন কৰিবলৈ বগা চিয়াঁহী / ফ্লুইড ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া **ন'হব**।

In case of any ambiguity in translation of any question, English version shall be treated as final. কোনো প্ৰশ্নৰ অনুবাদৰ অনিশ্চয়তাৰ ক্ষেত্ৰত, ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰশ্নকে অন্তিম বুলি গণ্য কৰা হ'ব।

Name of the Car	ndidate (in Capitals) :							
পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম (ব	ৰ ফলাত):							
Roll Number	r : in figures							
ৰোল নং	: সংখ্যাত							
	: in words							
	: শব্ত							
Centre of Exam	ination (in Capitals) :							
পৰীক্ষাকেন্দ্ৰ (বৰ য	ন্লাত):							
Candidate's Sig	gnature :	Invigilator's Signature :						
পৰীক্ষাৰ্থীৰ হস্তাক্ষৰ	r:	নিৰীক্ষকৰ হস্তাক্ষৰ :						
Facsimile signa	iture stamp of							
Centre Superin	tendent:							

- 1. ট্ৰেঞ্জিষ্টৰৰ কাৰ্য্যৰ বাবে তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?
  - (1) নির্গমক জাংচন আৰু সংগ্রাহক জাংচন দুয়োটা অগ্রৱতী সংযোগত থাকিব লাগে।
  - (2) ভূমি অঞ্চল ক্ষীণ আৰু পাতলকৈ ড'প কৰিব লাগে।
  - (3) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ ড'পিং মাত্ৰা একে হোৱা উচিৎ।
  - (4) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ একে বেধৰ হ'ব লাগে।
- 2. 10 cm ব্যাসাৰ্দ্ধৰ পৰিবাহী গোলক এটাত 3.2×10^{-7} C আধান সমভাৱে বিতৰণ হৈ আছে। গোলকটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা 15 cm দূৰত্বত থকা বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্যৰ মান কিমান ?

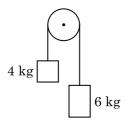
$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

- (1) $1.28 \times 10^6 \text{ N/C}$
- (2) $1.28 \times 10^7 \text{ N/C}$
- (3) $1.28 \times 10^4 \text{ N/C}$
- (4) $1.28 \times 10^5 \text{ N/C}$
- 3. ধৰি লোৱা যে এটা নক্ষত্ৰৰ পৰা 600 nm তৰংগদৈৰ্ঘ্যৰ পোহৰ আহি আছে। টেলিস্ক'প এটাৰ অভিলক্ষ্যৰ ব্যাস 2 m হ'লে, টেলিস্ক'পটোৰ বিভেদন সীমা হ'ব:
  - (1) $7.32 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (2) $6.00 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (3) $3.66 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (4) $1.83 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
- 4. প্ৰতিচাপৰ মাত্ৰাসমূহ হ'ল:
  - (1) $[ML^0T^{-2}]$
  - (2) $[ML^{-1}T^{-2}]$
  - (3) $[MLT^{-2}]$
  - (4) $[ML^2T^{-2}]$
- 5. এডাল স্ক্ৰু গজৰ লখিষ্ঠ গণনাৰ মান 0.01 mm আৰু ইয়াৰ বৃত্তাকাৰ স্কেলত 50 টা ঘৰ আছে।

স্ক্ৰু গজটোৰ পিট্চ হ'ল :

- (1) 0.5 mm
- (2) 1.0 mm
- (3) 0.01 mm
- (4) 0.25 mm

6. 4 kg আৰু 6 kg ভৰৰ দুটা বস্তু এডাল ভৰহীন তাঁৰৰ দুই মৃৰে গাঠি দিয়া হ'ল। তাঁৰ ডালে এটা ঘৰ্ষণহীন পুলিৰ ওপৰেৰে গতি কৰে (চিত্ৰতটো চোৱা)। মধ্যাকৰ্ষণ ত্বৰণ (g) ৰ সম্পৰ্কত তন্ত্ৰটোৰ ত্বৰণ হ'ব:

- (1) g/5
- (2) g/10
- (3) g
- (4) g/2
- 7. স্থিৰ অৱস্থাৰ পৰা এটা ইলেক্ট্ৰন V volt বিভৱ ভেদৰ মাজেৰে ত্বৰাণ্বিত কৰা হৈছে। যদি ইলেক্ট্ৰনটোৰ দ্য ব্ৰয় তৰংগদৈৰ্ঘ্য $1.227 \times 10^{-2} \ \mathrm{nm}$ হয়, তেতিয়া বিভৱ ভেদ হ'ব :
  - (1) $10^3 \, \text{V}$
  - (2) $10^4 \,\mathrm{V}$
  - (3) 10 V
  - (4) $10^2 \,\mathrm{V}$
- 8. $0.2 \, \mathrm{m}^3$ আয়তনৰ এক নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলৰ সকলো স্থানতে বৈদ্যুতিক বিভৱ $5 \, \mathrm{V}$ পোৱা গ'ল। এই অঞ্চলটোত বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্য হ'ব :
  - (1) 1 N/C
  - (2) 5 N/C
  - (3) শূন্য
  - (4) 0.5 N/C
- 9. এটা চিলিণ্ডাৰত $249~\mathrm{kPa}$ চাপ আৰু $27^\circ\mathrm{C}$ উঞ্চতাত হাইডু'জেন গেছ ৰখা হৈছে।

ইয়াৰ ঘনত্ব ($R = 8.3 \text{ J mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$) হ'ল :

- (1) 0.1 kg/m^3
- (2) 0.02 kg/m^3
- (3) 0.5 kg/m^3
- (4) 0.2 kg/m^3

 $\mathbf{F3}$

(1)
$$\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi d^2}$$

(2)
$$\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi^2 d^2}$$

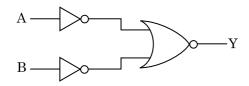
(3)
$$\frac{1}{\sqrt{2} n\pi d}$$

$$(4) \qquad \frac{1}{\sqrt{2} \, \operatorname{n} \pi \mathrm{d}^2}$$

11. এটা গম্বুজৰ মুধচৰ পৰা এটা বল 20 m/s বেগত উলম্বভাৱে তলমুৱাকৈ দলিওৱা হ'ল। কিছু সময়ৰ পাছত বলটোৱে 80 m/s বেগত ভূমিত খুন্দা মাৰে। গম্বুজটোৰ উচ্চতা হ'ল: $(g = 10 \text{ m/s}^2)$

- (1) 320 m
- (2)300 m
- 360 m (3)
- (4) $340 \, \mathrm{m}$

চিত্ৰত দেখুওৱা লজিক বৰ্তনীৰ বাবে ট্ৰুথ টেৱল হ'ল: **12.**

- Y (1) В Α 0 0 0 1 1 0 1
- (2)Α В 0 0 1 0 1
  - 1

1

- 1 (3)В Y
  - A 0 0 0 0 1
    - 1 0 0
    - 1 1
- Y (4) A В 0 0
  - 0 1 1
  - 1 0 1
  - 1 1

এটা ক্ষুদ্র বৈদ্যুতিক দ্বিমেৰুৰ দ্বিমেৰু ভ্রামক হ'ল 13. $16 \times 10^{-9}~\mathrm{C}~\mathrm{m}$ । দ্বিমেৰু অক্ষডালৰ লগত 60° কোণ কৰি থকা ৰেখা এডালত অৱস্থিত আৰু দ্বিমেৰুটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা 0.6 m দূৰত্বত থকা বিন্দু এটাত দ্বিমেৰুটোৰ বাবে হোৱা বৈদ্যুতিক বিভৱ হ'ব :

$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

- (1) $400\,\mathrm{V}$
- শৃন্য (2)

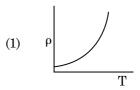
3

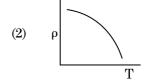
- $50\,\mathrm{V}$ (3)
- $200\,\mathrm{V}$ **(4)**

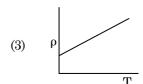
r ব্যাসাৰ্দ্ধৰ কৈশিক নলী এটা পানীত ডুবাই দিয়া হৈছে আৰু পানী 14. নলীটোৰ ভিতৰেদি h উচ্চতালৈ উঠিছে। কৈশিক নলীটোৰ ভিতৰত থকা পানীৰ ভৰ $5~\mathrm{g}$ । $2\mathrm{r}$ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ অন্য এডাল কৈশিক নলী পানীত ডুবাই দিয়া হ'ল। এই নলীটোত উঠি যোৱা পানীৰ ভৰ হ'ল:

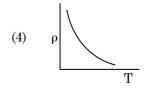
- (1) $10.0\,\mathrm{g}$
- $20.0\,\mathrm{g}$ (2)
- $2.5 \mathrm{g}$ (3)
- **(4)** 5.0 g

তামৰ বাবে তলৰ কোনটো লেখে উষ্ণতা (T)-ৰ লগত **15.** ৰোধকতাৰ (ρ) পৰিবৰ্তন সূচায় ?

- 16. বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগৰ প্ৰাৱল্যৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰ আৰু চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ উপাংশৰ অৰিহণাৰ অনুপাত হ'ল :
  - (c=বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগটোৰ দ্ৰুতি)
  - (1) 1:c
  - (2) $1:c^2$
  - (3) c:1
  - (4) 1:1
- 17. 100 পাক সংখ্যাৰ 50 cm দৈৰ্ঘ্যৰ কুণ্ডলী এটাই 2.5 A বিদ্যুত প্ৰৱাহ বহন কৰি আছে। কুণ্ডলীটোৰ কেন্দ্ৰত উৎপন্ন হোৱা চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ মান:
  - $(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1})$
  - (1) $6.28 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
  - (2) $3.14 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
  - (3) $6.28 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
  - (4) $3.14 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
- 18. তলৰ কোনটোৰ বাবে ব'ৰ আৰ্হি প্ৰযোজ্য নহয় ?
  - (1) ডয়টেৰন পৰমাণু
  - (2) এককভাৱে আয়নিত নিয়ন পৰমাণু (Ne +)
  - (3) হাইড্র'জেন পৰমাণু
  - (4) এককভাৱে আয়নিত হিলিয়াম পৰমাণু (He ⁺)
- 19. এটা পদাৰ্থৰ 0.5 g ভৰৰ সমতুল্য শক্তি হ'ল :
  - (1) $1.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (2) $0.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (3) $4.5 \times 10^{16} \,\mathrm{J}$
  - (4) $4.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
- 20. সার্থক সংখ্যাৰ কথা বিবেচনা কৰিলে, 9.99 m 0.0099 m ৰ মান কিমান হ'ব ?
  - (1) 9.980 m
  - (2) 9.9 m
  - (3) 9.9801 m
  - (4) 9.98 m
- 21. এখন গীটাৰত একে পদাৰ্থৰে তৈয়াৰী A আৰু B ষ্ট্ৰিং দুডাল সম-কম্পনৰ পৰা অলপ বেলেগ হৈ আছে আৰু 6 Hz কম্পনাংকৰ স্বৰকম্পৰ সৃষ্টি কৰিছে। যেতিয়াৰ B ত টান অলপ হ্ৰাস কৰা হয়, স্বৰকম্পৰ কম্পনাংক 7 Hz লৈ বৃদ্ধি হয়। A ৰ কম্পনাংক 530 Hz হ'লে, B ৰ মূল কম্পনাংক হ'ব:
  - (1) 536 Hz
  - (2) 537 Hz
  - (3) 523 Hz
  - (4) 524 Hz

- 22. এটা শ্ৰেণীৱদ্ধ LCR বৰ্তনীৰ লগত এটা পৰিৱৰ্তী প্ৰৱাহৰ (ac) ভ'ল্টেজ উৎস সংযোগ কৰা হৈছে। যেতিয়া বৰ্তনীৰ পৰা L আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়া প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য $\frac{\pi}{3}$ হয়। যদি তাৰ পৰিৱৰ্তে C আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়াও প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য পুনৰ $\frac{\pi}{3}$ হয়. বৰ্তনীটোৰ ক্ষমতা গুণক হ'ব :
  - (1) 1.0
  - (2) -1.0
  - (3) শূন্য
  - (4) 0.5
- 23. ${\bf r}_1$ আৰু ${\bf r}_2~({\bf r}_1=1.5~{\bf r}_2)$ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ দুটা কঠিন তামৰ গোলকৰ উষ্ণতা $1~{
  m K}$ বৃদ্ধি কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা তাপৰ পৰিমাণৰ অনুপাত হ'ল :
  - (1) $\frac{3}{2}$
  - (2) $\frac{5}{3}$
  - (3) $\frac{27}{8}$
  - (4) $\frac{9}{4}$
- 24. দুটা মাধ্যমৰ অন্তৰ্বতী সীমাৰ বাবে ব্ৰুষ্ট াৰৰ কোণ i_h হ'ব লাগে :
  - (1) $45^{\circ} < i_b < 90^{\circ}$
  - (2) $i_b = 90^{\circ}$
  - (3) $0^{\circ} < i_b < 30^{\circ}$
  - (4) $30^{\circ} < i_b < 45^{\circ}$
- 25. সমান ধাৰণ শক্তিৰ A আৰু B দুটা চিলিণ্ডাৰক পৰম্পৰে পৰম্পৰৰ লগত এটা ষ্টপক'কেৰে সংযোগ কৰা হ'ল। A ত প্ৰমাণ উষ্ণতা আৰু চাপত আদৰ্শ গেছ এটা ৰখা হৈছে। B সম্পূৰ্ণ বায়ুশূন্য কৰা হৈছে। গোটেই প্ৰকোষ্ঠটো তাপীয়ভাৱে অন্তৰক। ষ্টপক'কটো হঠাতে খুলি দিয়া হ'ল। প্ৰক্ৰিয়াটো হ'ব:
  - (1) সমায়তনী
  - (2) সমচাপ
  - (3) সমোষ্ট্রী
  - (4) তাপৰোধী

26. 1200 A m⁻¹ পৰিমাণৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ এখন 599 চৌম্বক প্ৰৱণতাৰ এডাল লোহাৰ দণ্ডৰ ওপৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। দণ্ডডালৰ পদাৰ্থৰ চৌম্বিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ব:

$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1})$$

- (1) $2.4\pi \times 10^{-5} \text{ T m A}^{-1}$
- (2) $2.4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1}$
- (3) $2.4\pi \times 10^{-4} \text{ T m A}^{-1}$
- (4) $8.0 \times 10^{-5} \,\mathrm{T} \,\mathrm{m} \,\mathrm{A}^{-1}$

27. বায়ু মাধ্যমৰ এটা সমান্তৰাল ফলি ধাৰকৰ ধাৰকত্ব $6 \, \mu F$ । এখন পৰাবিদ্যুৎ মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰাত ধাৰকটোৰ ধাৰকত্ব $30 \, \mu F$ হয়গৈ। মাধ্যমটোৰ বৈদ্যুতিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ল :

$$(\epsilon_0\!=\!8.85\!\times\!10^{\,-12}~\mathrm{C^2~N^{\,-1}~m^{\,-2}})$$

- (1) $0.44 \times 10^{-10} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (2) $5.00 \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (3) $0.44 \times 10^{-13} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (4) $1.77 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$

 $3 \times 10^{-10}~{
m Vm^{-1}}$ ৰ বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰ এখনত অপৱাহ বেগ $7.5 \times 10^{-4}~{
m m~s^{-1}}$ হোৱা আধান কণা এটাৰ সচলতা ${
m m^2~V^{-1}~s^{-1}}$ এককত হ'ব :

- (1) 2.5×10^{-6}
- (2) 2.25×10^{-15}
- (3) 2.25×10^{15}
- (4) 2.5×10^6

29. এটা ৰোধকৰ ৰঙীন সংকেত তলত দিয়া হ'ল:

ৰোধ আৰু ইয়াৰ সহ্যসীমাৰ মান ক্ৰমে :

- $(1) \qquad 4.7 \; k\Omega, \, 5\%$
- (2) $470 \Omega, 5\%$
- (3) $470 \text{ k}\Omega, 5\%$
- (4) $47 \text{ k}\Omega, 10\%$

30. যিবোৰ কঠিন পদাৰ্থৰ ৰোধৰ তাপ গুণাংক ঋণাত্মক হয়, সেইবোৰ পদাৰ্থ হ'ল :

- (1) কেৱল অৰ্ধপৰিবাহী
- (2) অপৰিবাহী আৰু অৰ্ধপৰিবাহী
- (3) ধাতু
- (4) কেৱল অপৰিবাহী

31. পৃথিৱী পৃষ্ঠত এটা বস্তুৰ ওজন 72 N। পৃথিৱীৰ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ আধা উচ্চতাত বস্তুটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা মধ্যাকৰ্ষণিক বল কিমান ?

- (1) 30 N
- (2) 24 N
- (3) 48 N
- (4) 32 N

32. $40~\mu F$ ধাৰক এটা $200~V,\,50~Hz$ পৰিৱৰ্তী প্ৰৱাহ ভ'ল্টেজ উৎসৰ লগত সংযোগ কৰা হ'ল। বৰ্তনীটোত প্ৰৱাহিত প্ৰৱাহৰ গড় বৰ্গৰ বৰ্গমূলৰ (r.m.s.) মান প্ৰায় :

- (1) 2.5 A
- (2) 25.1 A
- (3) 1.7 A
- (4) 2.05 A

33. সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতিত এটা কণাৰ সৰণ আৰু ত্বৰণৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য হ'ল:

- (1) $\frac{\pi}{2}$ rad
- (2) শূন্য
- (3) π rad
- (4) $\frac{3\pi}{2}$ rad

34. এক-পাৰমাণৱিক গেছ এটাৰ বাবে গড় তাপীয় শক্তি হ'ল : $(k_{\mathrm{B}}\,\mathsf{a}'$ ল্ট্জমেন ধ্রুৱক আৰু T পৰম উষ্ণতা)

- $(1) \qquad \frac{5}{2} \,\, k_B T$
- $(2) \qquad \frac{7}{2} \ k_{\rm B} T$
- $(3) \qquad \frac{1}{2} \, k_B T$
- $(4) \qquad \frac{3}{2} \, k_B T$

35. আলোক সংবেদনশীল পদার্থ এটাত প্রাৰম্ভিক কম্পনাংকৰ 1.5 গুণ বেছি কম্পনাংকৰ পোহৰ পৰিছে। যদি পোহৰৰ কম্পনাংক আধা আৰু প্রাৱল্য দুগুণ কৰা হয়, তেতিয়া আলোক বিদ্যুৎ প্রৱাহৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব ?

- (1) এক-চতুর্থাংশ
- (2) শূন্য
- (3) দুগুণ
- (4) চাৰি গুণ

- 36. এটা স্থিৰ আলম্বৰ পৰা L দৈৰ্ঘ্য আৰু A প্ৰস্থচ্ছেদ কালিৰ এডাল তাঁৰ ওলমি আছে। যেতিয়া ইয়াৰ মুক্ত মূৰত M ভৰ আঁৰি দিয়া হয়, তেতিয়া ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য L_1 লৈ সলনি হয়। তেনে ক্ষেত্ৰত ইয়ঙৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ প্ৰকাশ ৰাশি হ'ব :
  - $(1) \qquad \frac{\mathrm{MgL}}{\mathrm{AL}_1}$
  - $(2) \qquad \frac{\mathrm{MgL}}{\mathrm{A(L_1-L)}}$
  - $(3) \qquad \frac{\mathrm{MgL}_{1}}{\mathrm{AL}}$
  - $(4) \qquad \frac{\mathrm{Mg}(\mathrm{L}_1 \mathrm{L})}{\mathrm{AL}}$
- 37. এটা সৰু কোণৰ প্ৰিজমৰ (প্ৰিজম কোণ A) এখন পৃষ্ঠত এটা পোহৰ ৰিশ্ম i আপতন কোণত আপতিত হৈছে আৰু বিপৰীত পৃষ্ঠৰ পৰা লম্বভাৱে নিৰ্গমন হৈছে। যদি μ প্ৰিজমটোৰ পদাৰ্থৰ প্ৰতিসৰণাংকৰ গুণাংক হয়, তেতিয়া আপতন কোণটো প্ৰায় :
  - (1) μA
  - $(2) \qquad \frac{\mu A}{2}$
  - (3) $\frac{A}{2\mu}$
  - $(4) \qquad \frac{2A}{\mu}$
- 38. মূল বিন্দুৰ সাপেক্ষে $3\,\hat{j}\,\,\mathrm{N}\,$ ৰ বল এটাই $2\,\hat{k}\,\,\mathrm{m}\,$ স্থান ভেক্টৰৰ কণা এটাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰিলে উৎপন্ন হোৱা টৰ্ক উলিওৱা ।
  - (1) $-6\hat{i}$ N m
  - (2) $6 \stackrel{\wedge}{k} N m$
  - (3) 6i N m
  - (4) 6j N m
- 39. ইয়ঙৰ দ্বিছিদ্ৰযুক্ত পৰীক্ষাৰ আহিলাত যদি সুসংহত উৎসৰ মাজৰ ব্যৱধান আধা আৰু সুসংহত উৎসৰ পৰা পৰ্দাৰ দূৰত্ব দুগুণ কৰা, তেতিয়া পটি বেধ হ'ব:
  - (1) চাৰি গুণ
  - (2) এক-চতুর্থাংশ
  - (3) দুগুণ
  - (4) আধা

- 40. DNA ত থকা এটা বান্ধনী বা ব'শু ভাঙিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ল $10^{-20}\,\mathrm{J}\,$ । eV এককত ইয়াৰ পৰিমাণ হ'ব প্ৰায় :
  - (1) 0.06
  - (2) 0.006
  - (3) 6
  - (4) 0.6
- 41. নিউট্রনেৰে এটা ইউবেনিয়াম আইচ'ট'প $^{235}_{92} U$ আঘাত কৰিলে উৎপন্ন হয় $^{89}_{36} {
  m Kr}$, তিনিটা নিউট্রন আৰু :
  - (1) $^{101}_{36}$ Kr
  - (2) $^{103}_{36}$ Kr
  - (3) $^{144}_{56}$ Ba
  - (4) $^{91}_{40}$ Zr
- 42. 5 kg আৰু 10 kg ভৰৰ দুটা কণা এডাল নগন্য ভৰৰ আৰু 1 m দৈৰ্ঘ্যৰ কঠিন দণ্ডৰ দুয়োমূৰে সংযোগ কৰা হ'ল।

তন্ত্ৰটোৰ ভৰকেন্দ্ৰটোৰ 5 kg কণাটোৰ পৰা দূৰত্ব হ'ব (প্ৰায়):

- (1) 67 cm
- (2) 80 cm
- (3) 33 cm
- (4) 50 cm
- 43. 20 cm² পৃষ্ঠকালিৰ এখন প্ৰতিফলন নকৰা পৃষ্ঠত 20 W/cm² গড় ফ্লাক্সৰ পোহৰ লম্বভাৱে আপতিত হৈছে। 1 মিনিট সময়ত পৃষ্ঠখনে আহৰণ কৰা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ব :
  - (1) $24 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (2) $48 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (3) $10 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (4) $12 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
- 44. এটা p-n জাংচন ডায়'ডত ৰিক্ত অঞ্চলৰ বেধ বৃদ্ধি হয়:
  - (1) অগ্ৰৱৰ্তী সংযোগ আৰু পশ্চাৱৰ্তী সংযোগ দুয়োটাৰ বাবে
  - (2) অগ্ৰৱতী প্ৰৱাহৰ বৃদ্ধিৰ বাবে
  - (3) কেৱল অগ্ৰৱৰ্তী সংযোগৰ বাবে
  - (4) কেৱল পশ্চাৱতী সংযোগৰ বাবে

- 45. এখন মিটাৰ ব্ৰীজৰ বাওঁ ফাকত এডাল ৰোধযুক্ত তাঁৰ সংযোগ কৰিলে, সো ফাকত সংযোগ কৰা $10\,\Omega$ ৰোধক মিটাৰ ব্ৰীজ খনৰ তাঁৰ ডালক 3:2 অনুপাতত ভাগ কৰা বিন্দুত সন্তুলন কৰে। যদি ৰোধযুক্ত তাঁৰ ডালৰ দৈৰ্ঘ্য $1.5~\mathrm{m}$, তেন্তে তাঁৰ ডালৰ $1~\Omega$ ৰোধৰ বাবে দৈৰ্ঘ্য হ'ব :
  - (1) $1.5 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$
  - (2) $1.5 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$
  - (3) $1.0 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$
  - (4) $1.0 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$
- 46. তলত দিয়া বিক্ৰিয়া ক্ৰমত যৌগ X চিনাক্ত কৰা :

$$\begin{array}{c|c} CH_3 & CHO \\ \hline \\ \hline \\ Cl_2/h\nu \\ \hline \\ X \\ \hline \\ \hline \\ 373 \text{ K} \\ \hline \end{array}$$

$$(1) \qquad \begin{array}{c} \text{CHCl}_2 \\ \end{array}$$

- 17. অস্তিত্বহীন অণু এটা চিনাক্ত কৰা :
  - (1) C₂
  - (2) O₂
  - (3) He₂
  - (4) Li₂
- 48. তলৰ কোনটো প্ৰাকৃতিক বহুযোগী ?
  - (1) পলিবিউটাডাইইন
  - (2) পলি (বিউটাডাইইন-এক্রাইল'নাইট্রাইল)
  - (3) চিচ্-1,4-পলিআইছ'প্রিণ
  - (4) পলি (বিউটাডাইইন-ষ্টাইৰিণ)
- 49. বিক্ৰিয়কৰ গাঢ়তা বৃদ্ধি কৰিলে, বিক্ৰিয়াত পৰিবৰ্তন হয়:
  - (1) প্ৰভাৱসীমা শক্তি
  - (2) সংঘর্ষ সংখ্যা (frequency)
  - (3) সক্রিয়ণ শক্তি
  - (4) বিক্রিয়া তাপ
- 50. HI ৰ সৈতে এনিচ'ল বিভঞ্জিত কৰিলে পোৱা যায়:

$$(1) \qquad \begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ + \text{C}_2\text{H}_5\text{I} \end{array}$$

$$(2) \qquad + C_2 H_5 O H$$

(3)
$$OH + CH_3I$$

(4)
$$+ CH_3OH$$

51.	$^{175}_{71}{ m Lu}$	ত	প্র'ট'ন,	নিউট্টুন	আৰু	ইলেক্ট্ৰনৰ	সংখ্যা	ক্রমান্বয়ে
	হ'ল :							

- (1) 71, 71 আৰু 104
- (2) 175, 104 আৰু 71
- (3) 71, 104 আৰু 71
- (4) 104, 71 আৰু 71

52. ${\rm Cr}^{2+}$ আয়নৰ গণনা কৰা ঘূৰ্ণন সৰ্বস্ব চুম্বকীয় ভ্ৰামক (spin only magnetic moment) হ'ল :

- (1) 5.92 BM
- (2) 2.84 BM
- (3) 3.87 BM
- (4) 4.90 BM

53. তলত দিয়া বোৰ মিলোৱা :

	অক্সহিড		প্রকৃতি
(a)	CO	(i)	ক্ষাৰকীয়
(b)	BaO	(ii)	প্রশ্য
(c)	$\mathrm{Al_2O_3}$	(iii)	আম্লিক
(d)	${\rm Cl_2O_7}$	(iv)	উভয়ধর্মী
তলৰ	কোনটো শুদ্ধ বি	কল্প ?	
	(a) (b)	(c)	(d)

(4) (ii) (i) (iv) (iii) $\begin{tabular}{ll} \begin{tabular}{ll} \begin{tabular}{l$

(i)

(ii)

(iii)

(ii)

(i)

(iv)

- নীলা ৰঙৰ দ্ৰৱ ${f C}$ উৎপন্ন কৰে। তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো ${f C}$ ৰ সংকেত ?
- (1) $\operatorname{Cu(OH)}_2$

(1)

(2)

(3)

54.

(iii)

(iv)

(i)

(iv)

(iii)

(ii)

- (2) $CuCO_3 \cdot Cu(OH)_2$
- (3) CuSO₄
- (4) $[Cu(NH_3)_4]^{2+}$

55. তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো চিনাক্ত কৰা :

(i)

- (a) $CO(g) + H_2(g)$
- $Mg(HCO_3)_2 + Ca(HCO_3)_2$
- (b) পানীৰ অস্থায়ী কঠিনতা
- (ii) এটা ইলেক্ট্রন-ঘাটি হাইড্রাইড
- (c) B_2H_6
- (iii) ছিন্থেছিছ গেছ
- ${\rm (d)} \qquad {\rm H_2O_2}$
- (iv) অধ্ৰুৱীয় গঠন
- (a) (b) (c) (d)
- $(1) \qquad (iii) \qquad (iv) \qquad (ii) \qquad (i)$
- (2) (i) (iii) (ii) (iv)
- (3) (iii) (i) (ii) (iv)
- (4) (iii) (ii) (i) (iv)

56. ৰাউল্টৰ সূত্ৰৰ ধনাত্মক বিচ্যুতি প্ৰদৰ্শন কৰা এটা মিশ্ৰ হ'ল:

- (1) এচিট'ন + ক্ল'ৰ'ফৰ্ম
- (2) ক্ল'ৰ'ইথেন + ব্ৰ'ম'ইথেন
- (3) ইথানল + এচিট'ন
- (4) বেনযিন + টলুইন
- 57. বেনযিনৰ হিমাংক অৱনমন ধ্রুৱক (K_f) হ'ল $5.12~K~kg~mol^{-1}$ । বেনযিনত, কোনো এটা অনা-তড়িং বিশ্লেষ্য দ্রব্যেৰ 0.078~m ম'লেলিটি সম্পন্ন এটা দ্রৱৰ হিমাংক অৱনমন হ'ব (দুটা দশমিক স্থানলৈ উদ্ধিত) :
  - $(1) \quad 0.40 \, \mathrm{K}$
  - (2) 0.60 K
  - (3) 0.20 K
  - (4) 0.80 K

58. তলত দিয়া অণুৰ থূপবোৰৰ কোনটোৰ দ্বিমেৰু ভ্ৰামক শূন্য হ'ব ?

- (1) নাইট্র'জেন ট্রাইফ্লুঅ'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
- (2) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্ৰুঅ 'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্ৰুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,4-ডাইফ্ল'ৰ'বেন্যিন
- (3) এম'নিয়া, বেৰিলিয়াম ডাই-ফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
- (4) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্লুঅ 'ৰাইড, হাইড্ৰ'জেন ফ্লুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন

- 59. তলৰ কোনটোৰ বাবে এটা টাৰচিয়াৰি বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়ন, এটা ছেকেণ্ডাৰী বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়নতকৈ বেছি সুস্থিৰ?
  - $-CH_3$ থূপৰ -R প্ৰভাৱ
  - (2) অতিসংযুগ্মিতা
  - $-\mathrm{CH}_3$ থূপৰ $-\mathrm{I}$ প্ৰভাৱ
  - (4) $-CH_3$ থূপৰ +R প্ৰভাৱ
- 60. $0.1~{
  m M~NaOH}$ দূৱত ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ দ্রাব্যতা উলিওৱা। দিয়া আছে, ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ আয়নীয় গুণফল হ'ল 2×10^{-15} ।
  - (1) $1 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$
  - (2) $1 \times 10^8 \,\mathrm{M}$
  - (3) $2 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$
  - (4) $2 \times 10^{-8} \,\mathrm{M}$
- 61. জলবিশ্লেষণে অনুসৰণ কৰা এচিট'ন আৰু মিথাইলমেগনেছিয়াম ক্ল'ৰাইডৰ বিক্ৰিয়াত পোৱা যায়:
  - (1) টাৰচিয়াৰি বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (2) আইছ'বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (3) আইছ'প্রপাইল এলক'হ'ল
  - (4) চেকেণ্ডাৰী বিউটাইল এলক'হ'ল
- 62. তলৰ কোনটো এমাইনে কাৰ্বিলেমাইন পৰীক্ষা দিয়ে ?

$$(1) \qquad \begin{array}{c} N(CH_3)_2 \\ \\ \end{array}$$

$$(2) \qquad \begin{array}{c} \mathrm{NHC_2H_5} \\ \\ \end{array}$$

63. এটা এলকিনে অ'জ'ন'লাইছিছৰ ফলত এটা জাতদ্ৰব্য হিচাপে মিথানেল দিয়ে। ইয়াৰ গঠন হ'ব:

$$CH_2-CH=CH_2$$

(2)
$$CH_2CH_2CH_3$$

$$CH = CH - CH_3$$
(3)

64. এটা ছিলিণ্ডাৰত N_2 আৰু Ar গেছৰ এটা মিশ্ৰত $7~g~N_2$ আৰু 8~g~Ar আছে। যদিহে চিলিণ্ডাৰত মিশ্ৰটোৰ মুঠ চাপ 27~bar, N_2 ৰ আংশিক চাপ হ'ল :

[g mol $^{-1}$ ত পাৰমাণবিক ভৰ ব্যৱহাৰ কৰিবা : $N\!=\!14,$ $Ar\!=\!40$]

- (1) 15 bar
- (2) 18 bar
- (3) 9 bar
- (4) 12 bar
- **65.** সমন্বয়ী যৌগ গঠনৰ বাবে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো লিগান্ডৰ বৰ্ধিত ক্ষেত্ৰ শক্তিৰ শুদ্ধ ক্ৰম ?
  - (1) $F^- < SCN^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
  - (2) $CN^- < C_2O_4^{2-} < SCN^- < F^-$
  - (3) $SCN^- < F^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
  - (4) $SCN^- < F^- < CN^- < C_2O_4^{2-}$

- 66. পত্ৰপৃষ্ঠ বৰ্ণলেখন হ'ল এটা উদাহৰণ:
  - (1) সূক্ষ্ম স্তৰীয় বৰ্ণলেখনৰ
  - (2) স্তম্ভ বৰ্ণলেখনৰ
  - (3) অধিশোষণ বৰ্ণলেখনৰ
  - (4) বিভাজন বৰ্ণলেখনৰ
- 67. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণত পোৱা যায়:
  - (1) α -D-গ্লুক'জ + β -D-ফুক্ট'জ
  - (2) α -D-ফুক্ট 'জ + β -D-ফুক্ট 'জ
  - (3) β -D-গ্লুক'জ $+ \alpha$ -D-ফুক্ট'জ
  - (4) α -D-গ্লুক'জ $+\beta$ -D-গ্লুক'জ
- 68. কোনো এটা প্রথম ক্রমৰ বিক্রিয়াৰ গতি ধ্রুৱক হ'ল $4.606\times10^{-3}~{
  m s}^{-1}$ । $2.0~{
  m g}$ বিক্রিয়ক $0.2~{
  m g}$ লৈ হ্রাস হবলৈ প্রয়োজন হোৱা সময় হ'ল :
  - (1) 500 s
  - (2) 1000 s
  - (3) 100 s
  - (4) 200 s
- 69. NaOH ৰ লঘুদ্ৰৱৰ উপস্থিতিত বেন্যেলিডিহাইড আৰু এচিট'ফিন'নৰ মাজৰ বিক্ৰিয়াক বোলা হয়:
  - (1) বজ্ৰ কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
  - (2) বজ্র এলডল ঘনীভবন
  - (3) এলডল ঘনীভবন
  - (4) কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
- **70.** কাৰ্বন মন'ক্সাইডৰ বিষয়ে তলৰ কোনটো শুদ্ধ **নহয়** ?
  - কার্ব'ক্সিহিম'গ্ল'বিন (CO সংযোজিত হিম'গ্ল'বিন)
     অক্সিহিম'গ্ল'বিনতকৈ কম সৃষ্টিব।
  - (2) অসম্পূর্ণ দহনৰ বাবে ই উৎপন্ন হয়।
  - (3) ই কার্ব'ক্সিহিম'গ্ল'বিন গঠন কৰে।
  - (4) ই তেজৰ অক্সিজেন বহন ক্ষমতা হ্ৰাস কৰে।
- 71. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণ তলত দিয়া বিক্ৰিয়াৰে প্ৰকাশ কৰা হ'ল :

যদি $300~{\rm K}$ উষ্ণতাত সাম্য ধ্রুৱক $({\rm K_c})$ ৰ মান হ'ল $2\times 10^{13},$ একে উষ্ণতাত $\Delta_r{\rm G}^{\odot}$ ৰ মান হ'ব :

- (1) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(3 \times 10^{13})$
- (2) $-8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(4 \times 10^{13})$
- $(3) \qquad -8.314\,J\,\text{mol}^{-1}\text{K}^{-1}\!\times\!300\,\text{K}\!\times\!\ln(2\!\times\!10^{13})$
- (4) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(2 \times 10^{13})$

- 72. CaCl₂, MgCl₂ আৰু NaCl ৰ এটা দ্ৰৱৰ মাজেৰে HCl পঠিওৱা হ'ল। তলৰ কোনটো (কোনবোৰ) যৌগ স্ফটিকীকৃত হ'ব ?
  - (1) MgCl₂ মাত্র
  - (2) NaCl, MgCl_2 আৰু CaCl_2
  - $m (3) ~~MgCl_2$ আৰু $m CaCl_2$ ৰ দুয়োটা
  - (4) NaCl মাত্র
- 73. দেহ কেন্দ্ৰিক ঘনকীয় (bcc) গঠনৰ এটা মৌলৰ একক কোষৰ দৈৰ্ঘ্য 288 pm । পাৰমাণবিক ব্যাসাৰ্দ্ধ হ'ব :
  - (1) $\frac{4}{\sqrt{3}} \times 288 \text{ pm}$
  - $(2) \qquad \frac{4}{\sqrt{2}} \times 288 \text{ pm}$
  - (3) $\frac{\sqrt{3}}{4} \times 288 \text{ pm}$
  - $(4) \qquad \frac{\sqrt{2}}{4} \times 288 \text{ pm}$
- **74.** তলত দিয়া ছালফাৰৰ অক্স'এছিডবোৰৰ কোনটোত O O বান্ধোন আছে ?
  - (1) $\mathrm{H_2S_2O_8}$, পেৰ'ক্স'ডাইছালফিউৰিক এছিড
  - $m (2) \qquad H_2S_2O_7,$ পাইৰ'ছালফিউৰিক এছিড
  - $m (3) \qquad H_2SO_3$, ছালফিউৰাছ এছিড
  - ${
    m H}_2{
    m SO}_4$, ছালফিউৰিক এছিড
- 75. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা:
  - (1) H, C বা N ৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ পৰমাণু যেতিয়া ধাতুৰ স্ফটিক লেটিছ (crystal lattice) ৰ ভিতৰত আৱদ্ধ হয়, তেতিয়া অন্তৰ্বতী যৌগ সংগঠিত হয়।
  - ${
    m CrO_4^{2-}}$ আৰু ${
    m Cr_2O_7^{2-}}$ ত ক্ৰ'মিয়ামৰ জাৰণ অৱস্থা একে নহয়।
  - (3) পানীত ${\rm Cr}^{2+}(d^4)$, ${\rm Fe}^{2+}$ (d^6) ত কৈ তীব্ৰতৰ বিজাৰক পদাৰ্থ।
  - (4) একাধিক জাৰণ অৱস্থা গ্ৰহণ আৰু জটিল যৌগ গঠন কৰা সামৰ্থ্যৰ বাবে সংক্ৰমণশীল ধাতু আৰু ইয়াৰ যৌগবোৰৰ অনুঘটকীয় ধর্ম জনা যায়।

- 76. তলৰ কোনটো কেটায়নীয় অপমাৰ্জক ?
  - (1) চিটাইলট্রাইমিথাইল এম'নিয়াম বু'মাইড
  - (2) ছ'ডিয়াম ডোডেকাইলবেনযিন ছালফ'নেট
  - (3) ছ'ডিয়াম ল'ৰাইল ছালফেট
  - (4) ছ'ডিয়াম ষ্টিয়াৰেট
- 77. ৰুদ্ধোষ্ম অৱস্থাত এটা আদর্শ গেছৰ মুক্ত প্রসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল:
  - (1) $q < 0, \Delta T = 0$ আৰু w = 0
  - (2) q > 0, $\Delta T > 0$ আৰু w > 0
  - (3) $q = 0, \Delta T = 0$ আৰু w = 0
  - (4) $q = 0, \Delta T < 0$ আৰু w > 0
- 78. প্লেটিনাম (Pt) বিদ্যুৎদ্বাৰ ব্যৱহাৰ কৰি লঘু ${
  m H}_2{
  m SO}_4$ দ্ৰৱৰ বিদ্যুৎবিশ্লেষণ কৰিলে, এন'ডত উৎপন্ন হোৱা জাত দ্ৰব্যটো হ'ব :
  - (1) H_2S গেছ
  - (2) SO_2 গেছ
  - (3) হাইড্র'জেন গেছ
  - (4) অক্সিজেন গেছ
- 79. তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :
  - (1) ভন্ আৰ্কেল পদ্ধতিৰে নিকেলৰ বাষ্প প্ৰাৱস্থা পৰিশোধন কৰা হয়।
  - (2) পিগ লো (Pig iron) ক বিভিন্ন আকৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি।
  - (3) পিটা লো (wrought iron) হ'ল 4% কার্বন থকা অশুদ্ধ লো।
  - (4) CO₂ উদ্ভৱ হোৱা বাবে বিক্ষত ক'পাৰত ক্ষতচিহ্ন থাকে।
- 80. তলৰ কোনটো এটা ক্ষাৰকীয় এমিন' এছিড ?
  - (1) টাইৰ'চিন
  - (2) লাইচিন
  - (3) চেৰাইন
  - (4) এলানিন

81. অশুদ্ধ মিলনটো চিনাক্ত কৰা:

নাম

IUPAC কার্য্যালয় নাম

- (a) আননিলইউনিয়াম
- (i) মেণ্ডেলিভিয়াম
- (b) আননিলট্টিয়াম
- (ii) ল'ৰেন্সিয়াম
- (c) আননিলহেক্সিয়াম
- (iii) ছিবর্গিয়াম
- (d) আনআনআরিয়াম
- (iv) ডার্মস্টেড্টিয়াম
- (1) (c), (iii)
- (2) (d), (iv)
- (3) (a), (i)
- (4) (b), (ii)
- 82. তলৰ কোনটো এলকেন উৰ্জ বিক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে যথেষ্ট পৰিমাণে প্ৰস্তুত কৰিব নোৱাৰি ?
  - (1) n-হৈপ্টেন
  - (2) n-বিউটেন
  - (3) n-হৈক্সেন
  - (4) 2,3-ডাইমিথাইলবিউটেন
- 83. পেন্ট-2-ইন প্ৰস্তুত কৰা 2-বু'ম'পেন্টেনৰ অপসাৰণ বিক্ৰিয়াটো হ'ল:
  - (a) β-অপসাৰণ বিক্ৰিয়া
  - (b) চেইটজেফৰ নিয়ম মানি চলা বিক্ৰিয়া
  - (c) ডিহাইড্র'হেল'জেনেচন বিক্রিয়া
  - (d) নিৰূদন বিক্ৰিয়া
  - (1) (b), (c), (d)
  - (2) (a), (b), (d)
  - (3) (a), (b), (c)
  - (4) (a), (c), (d)
- 84. গলিত ${
  m CaCl}_2$ ৰ পৰা $20~{
  m g}$ কেলছিয়াম উৎপন্ন কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা ফেৰাডেৰ (F) সংখ্যা হ'ল :

(পাৰমাণবিক ভৰ, $Ca = 40 \text{ g mol}^{-1}$)

- (1)
- (2) 4
- (3) 1
- (4) 2

- তলৰ কোনটোত সৰ্বাধিক সংখ্যক প্ৰমাণু থাকিব ? **85.**
  - $1~{\rm g~of~O_2(g)}$ [${\rm O}$ ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 16] (1)
  - 1 g of Li(s) [Li ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 7] (2)
  - $1~{
    m g~of~Ag(s)}$ [$A{
    m g}$ ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 108] (3)
  - $1~{
    m g~of~Mg(s)}$ [$M{
    m g}$ ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 24] (4)
- $2{
  m Cl}({
  m g}) o {
  m Cl}_2({
  m g})$ বিক্রিয়াটোৰ বাবে শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল : 86.
  - (1) $\Delta_{
    m r}{
    m H} < 0$ আৰু $\Delta_{
    m r}{
    m S} > 0$
  - (2) $\Delta_{
    m r}{
    m H} < 0$ আৰু $\Delta_{
    m r}{
    m S} < 0$
  - (3) $\Delta_{
    m r} {
    m H} > 0$ আৰু $\Delta_{
    m r} {
    m S} > 0$
  - $\Delta_{
    m r} {
    m H} > 0$ আৰু $\Delta_{
    m r} {
    m S} < 0$ (4)
- তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উক্তিবোৰ চিনাক্ত কৰা: 87.
  - বৰফ (ice-cream) আৰু শীতলীকৃত খাদ্যত $\mathrm{CO}_{9}(\mathrm{g})$ (a) শীতলকাৰক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - (b) C₆₀ ৰ গঠণত বাৰটা ছয় কাৰ্বনযুক্ত আঙঠি আৰু বিশটা পাঁচ কার্বনযুক্ত আঙঠি থাকে।
  - এলক'হ'লক গেছ'লিনলৈ পৰিবৰ্তন কৰাৰ বাবে (c) ZSM-5, এক প্ৰকাৰৰ জিয়'লাইট ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - CO বৰণহীন আৰু গোন্ধহীন গেছ। (d)
  - (1) (b) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (2)(c) আৰু (d) মাত্ৰ
  - (3)(a), (b) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (4)(a) আৰু (c) মাত্ৰ
- জিটা বিভৱৰ জোখমাখ কলয়ডীয় দ্ৰৱৰ তলৰ কোনটো ধৰ্ম নিৰ্ণয় 88. কৰাত ব্যৱহৃত হয় ?
  - কলয়ডীয় কণাৰ সুস্থিৰতা (1)
  - কলয়ডীয় কণাৰ আকাৰ (2)
  - (3)সান্দ্ৰতা
  - দ্রাব্যতা (4)
- তলৰ বিক্ৰিয়াটোত কাৰ্বনৰ জাৰণ সংখ্যাৰ পৰিবৰ্তন কি ? 89.

$$\operatorname{CH}_4(\mathbf{g}) + 4\operatorname{Cl}_2(\mathbf{g}) \longrightarrow \operatorname{CCl}_4(\mathbf{l}) + 4\operatorname{HCl}(\mathbf{g})$$

- -4 ৰ পৰা +4(1)
- (2)0 ৰ পৰা -4
- (3) +4 ৰ পৰা +4
- (4) 0 ৰ পৰা +4

- তলৰ কোনটো ধাতুৰ আয়ন কেবাটাও এনজাইমক সক্ৰিয়তা প্ৰদান 90. কৰা, ATP উৎপন্ন কৰা গ্লুক'জৰ জাৰণ প্ৰক্ৰিয়াত ভাগ লোৱা আৰু Na ৰ সৈতে স্নায়ু সংকেত পৰিচালনাৰ বাবে দায়বদ্ধ ?
  - কেলছিয়াম (1)
  - পটাছিয়াম (2)
  - (3)লো (Iron)
  - ক'পাৰ (4)
- মূত্ৰত তলৰ কোনটো অৱস্থাৰ উপস্থিতিয়ে ডায়েবেটিছ মেলিটাছ 91. ৰোগটোক সূচায় ?
  - কেটুনিউৰিয়া আৰু গ্লাইক'চুৰিয়া (1)
  - বৃক্কীয় কেলকূলী আৰু হাইপাৰগ্লাইচেমিয়া (2)
  - ইউৰেমিয়া আৰু কেটুনিউৰিয়া (3)
  - ইউৰেমিয়া আৰু বৃক্কীয় কেলকূলি (4)
- তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা । 92.

ङ्ख - I <u>স্তম্ভ</u> - II এনডু'জেন (a) অমৰা (placenta) (i) জোনা পেলুচিডা মানৱ ক'ৰিয়নিক (b) (ii) গনাড'টুপিন (hCG) কন্দমূত্রপথিয় গ্রন্থি ডিম্বৰ তৰপ (c) (iii) (d) লেইদিগ কোষ (iv) পুৰুষাংগ (penis) পিছলকৰণ

- (b) **(c)** (d) (a) (1) (iii) (iv) (i) (ii)
- (2)(ii)(iii) (iv) (i)
- (3)(iv) (iii) (i) (ii)

(4)

(d)

(i)

(iv) (ii) (iii)

তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা। 93.

- <u>স্তম্ভ</u> I স্তম্ভ - II জিন চিকিৎসা Bt কপাহ (i) (a) (therapy)
- (b) এডিন'চাইন কোষীয় প্ৰতিৰক্ষণ (ii) ডিএমাইনেজৰ নাটনি (defence)
- HIV সংক্ৰমণৰ নিৰ্ণয় RNAi (iii) (c)
  - PCR বেছিলাছ (iv) থুৰিনজিয়েনছিছ
- (a) **(b) (c)** (d) (1) (ii) (iii) (iv) (i)
- (2)(i) (ii) (iii) (iv)
- (3)(iv) (i) (ii) (iii)
- (4) (iii) (ii) (i) (iv)

13

94.	বাহকত লাগিথকা ডি এন এ (linked DNA) ক ক্রম অনুসৰি
	নিয়ন্ত্ৰণ কৰাক বোলা হয়:
	(1) NATION (NATION)

- (1) প্যালিনড্র'মিক অনুক্রম
- (2) ৰিকগ্নিছন স্থান
- (3) নির্বাচনক্ষম চিহ্ন
- (4) অনুকৃত্যায়নৰ উৎস (Ori site)
- 95. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

ङ्ख - I

छङ - II

- (a) 6 15 যোৰ ক্লোমৰন্ধ (i) ট্রাইগন
- (b) বিষমপুচ্ছ ফিচা
- (ii) চাইক্ল'ষ্ট মচ্
- (c) বায়ুথলী (air bladder)
- (iii) কনড্রিক্থিচ্
- (d) বিষংকু
- (iv) অষ্টিকথিচ্
- (a) (b) (c) (d)
- (1) (iv) (ii) (iii) (i)
- (2) (i) (iv) (iii) (ii)
- (3) (ii) (iii) (iv) (i)
- (4) (iii) (iv) (i) (ii)
- 96. গৰ্ভধাৰণ কৰিব নোৱাৰা স্ত্ৰীলোকসকলক সহায় কৰিবলৈ তলৰ কোনবোৰ পদ্ধতিত ভ্ৰুণৰ স্থানান্তৰণ কৰা হয় ?
  - (1) ICSI আৰু ZIFT
  - (2) GIFT আৰু ICSI
  - (3) ZIFT আৰু IUT
  - (4) GIFT আৰু ZIFT
- 97. শ্বাস প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত ঘটা শুদ্ধ ঘটনা সমূহ বাচি উলিওৱা।
  - (a) মধ্যচছদাৰ সংকোচন
  - (b) বহিঃ আন্তঃ পশুকী (external inter-costal) পেশীৰ সংকোচন
  - (c) হাওঁ ফাওঁৰ আয়তন হ্ৰাস হয়
  - (d) অন্তঃ হাওঁ ফাওঁৰ চাপ বৃদ্ধি হয়
  - (1) (a), (b) আৰু (d)
  - (2) অকল (d)
  - (3) (a) আৰু (b)
  - (4) (c) আৰু (d)

- 98. এটা মানক ECG ত QRS থুপটোৱে বুজায়:
  - (1) নিলয়ৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation)
  - (2) নিলয়ৰ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (Repolarisation)
  - (3) অলিন্দৰ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (repolarisation of auricles)
  - (4) অলিন্দৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation)
- 99. এণ্টেৰ'কাইনেজ উৎসেচকটোয়ে তলৰ কোনটোৰ ৰূপান্তৰণত সহায় কৰে ?
  - (1) কেচিন'জেনক কেচিনলৈ
  - (2) পেপচিন'জেনক পেপচিনলৈ
  - (3) প্র'টিনক বহুপেপ্টাইডলৈ
  - (4) ট্রিপছিন'জেনক ট্রিপছিনলৈ
- 100. মানৱ পাচনতন্ত্ৰ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) ইলিয়াম এটা অতিকৈ পাকখোৱা অং**শ**।
  - (2) গ্ৰহণী (duodenum) ৰ পৰা কৃমিৰূপ পৰিশেষিকাটো ওলায়।
  - (3) ইলিয়াম (Ileum) টো ক্ষুদ্রান্তত মিলিত (open) হয়।
  - (4) খাদ্যনলীৰ আটাইতকৈ ভিতৰৰ তৰপটো হৈছে চেৰ'চা (serosa)।
- 101. প্রান্ত পুষ্পিকাত থাকে:
  - (1) গর্ভপাদপুষ্পী গর্ভাশয়
  - (2) অধঃঅধোগভী গৰ্ভাশয়
  - (3) অধোগভী গৰ্ভাশয়
  - (4) উর্দ্ধগভী গর্ভাশয়
- 102. অধিকতৰ 'পুতিজল উপচাৰণ'ৰ বাবে 'অবাত গেদ পাচক'ত (Anaerobic sludge digester) তলৰ কোনটো ৰখা হয় ?
  - (1) প্ৰাথমিক উপচাৰণৰ এফ্লুয়েণ্টসমূহ
  - (2) সক্রিয় গেদ (Activated sludge)
  - (3) প্রাথমিক গেদ (sludge)
  - (4) ভাহি থকা আবর্জনা

- 103. চাইট্ৰিক এচিড চক্ৰৰ এপাকত কিমান সংখ্যক চাবট্ৰেট লেভেল ফচফ'ৰিলেচন হয় ?
  - (1) দুই
  - (2) তিনি
  - (3) শূন্য
  - (4) এক
- ${f 104.}$ আন্তঃস্তৰৰ ${f G}_1$ স্তৰ $({f Gap}\ 1)$ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) কোষটো বিপাক কাৰ্য্যৰ দিশৰ পৰা সক্ৰিয়, বৃদ্ধি হয় কিন্তু ডি এন এ ৰ প্ৰতিকৃতিকৰণ নহয়।
  - (2) নিউক্লিয়াচৰ বিভাজন হয়।
  - (3) ডি এন এ ৰ সংশ্লেষণ বা প্ৰতিকৃতিকৰণ হয়।
  - (4) সকলো কোষীয় উপাদানৰ পুনৰ্সংগঠন হয়।
- 105. তলত উল্লেখ কৰা কোনযোৰ এককোষী শেলাই ?
  - (1) এনাবিনা আৰু ভলভক্স
  - (2) ক্ল'ৰেলা আৰু স্পাইৰুলিনা
  - (3) লেমিনেৰীয়া আৰু ছাৰগাছাম্
  - (4) গিলিডিয়াম আৰু গ্ৰেছিলেৰীয়া
- 106. অসংক্রাম্যতা সম্পর্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) সক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা দ্ৰুত আৰু পূৰ্ণ সহাঁৰি প্ৰদান কৰে
  - (2) ব্ৰূণটোৱে মাকৰ পৰা কিছুমান এণ্টিবডি লাভ কৰে, এইটো এটা নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতাৰ উদাহৰণ।
  - এণ্টিজেনত (জীৱিত বা মৃত) উন্মুক্ত কৰা পোষকৰ দেহত এণ্টিবডি সমূহৰ তৈয়াৰ হয়। ইয়াক 'সক্রিয় অসংক্রাম্যতা' বোলে।
  - (4) যেতিয়া পূৰ্ব-প্ৰস্তুত এণ্টিবডিসমূহ পোনে পোনে শৰীৰত দিয়া হয়, তাক 'নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা' বোলে।

107. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

~~ख्~~र - I

স্তম্ভ - II

- (a) প্লৱমান (মুক্ত) কামিহাড় (i) দ্বিতীয় আৰু সপ্ত ম কামিহাড়বোৰৰ মাজত
- (b) এক্ৰ'মিয়ন
- (ii) প্ৰগণ্ডিকান্থিৰ (Humerus) মূৰ

লগত সংলগ্ন নহয়

- (c) অংসফলক (scapula) (iii) কণ্ঠান্থি
- (d) গ্লেন'ইড গহুৰ (iv) উৰোম্থিৰ (sternum)
  - (a) (b) (c) (d)
- (1) (iii) (ii) (iv) (i)
- (2) (iv) (iii) (i) (ii)
- (3) (ii) (iv) (i) (iii)
- (4) (i) (ii) (ii) (iv)
- 108. তলৰ পৰা ক্ষাৰকীয় এমিন' এচিডটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) লাইচিন
  - (2) ভেলাইন
  - (3) টাইৰ'চিন
  - (4) খ্লুটামিক এচিড
- 109. এটা উদ্ভিদৰ অংগ য'ত দুটা জনু এটাৰ ভিতৰত আনটো থাকে:
  - (a) পৰাগধানীৰ মাজত পৰাগৰেণু
  - (b) দুটা পুংজনন কোষৰে সৈতে অংকুৰিত পৰাগৰেণু
  - (c) ফলৰ মাজত থকা বীজ
  - (d) ডিম্বকৰ ভিতৰত থকা জ্ৰণস্থলী
  - (1) (c) আৰু (d)
  - (2) (a) আৰু (d)
  - (3) কেৱল (a)
  - (4) (a), (b) আৰু (c)
- 110. অক্সিজেন পৰিবহণ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) বায়ুথলীৰ উচ্চ H⁺ আয়নৰ গাঢ়তাই অক্সিহিম'গ্লবিনৰ গঠন সুচল কৰে।
  - (2) বায়ুথলীৰ নিম্ন pCO_2 এ অক্সিহিম'গ্লবিনৰ গঠন সুচল কৰে।
  - (3) হিম'গ্লবিনৰ লগত অক্সিজেনৰ বন্ধন মুখ্যতঃ অক্সিজেনৰ আংশিক চাপৰ লগত জড়িত।
  - (4) কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ আংশিক চাপে হিম'গ্লবিনৰ সৈতে অক্সিজেনৰ বন্ধনক ব্যাঘাত জন্মাব পাৰে।

		_ ~~.	C .S		<u> </u>		50
111	তলৰ স্তম্ভ	কেগ্ৰ	1219913		അ / ി	ताार	<u>দোল\থবা</u>
TTT.	0414 00	C 12 C I	الماء الح	241111	SIC01	AIIA	0141041

ङ्ख - I স্তম্ভ - II কৰ্টিৰ অংগ মধ্যকৰ্ণ আৰু ফেৰিংচ (a) (i) ক সংলগ্ন কৰে ব্যুহৰ (লেবিৰিন্থ) পাক কক্লিয়া (ii) (b) খোৱা অংশ ইউষ্টে চিয়ান নলী উপবৃত্ত বাতায়নৰ (c) (iii) (oval window) লগত সংলগ্ন ভৌমছদাত অৱস্থিত (d) ষ্টে পছ (iv) (d) (a) (b) **(c)** (iv) (i) (iii) (1) (ii)(2)(iii) (i) (ii)(iv) (3)(iv) (ii) (iii) (i) (ii) (4)(iii) (i) (iv)

- 112. এটা উদ্ভিদ বৃদ্ধি নিয়ন্ত্ৰকৰ নাম লিখা যাক কুহিয়াৰৰ গছৰ ওপৰত চতিয়াই দিলে গছৰ কাণ্ডৰ বৃদ্ধি হয়, গতিকে ই কুহিয়াৰৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰে:
  - (1) ইথিলিন
  - (2) এবছিছিক এচিড
  - (3) চাইট'কাইনিন
  - (4) জিবাৰেলিন
- 113. কাণ্ডৰ গুৰিৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা মূল সমূহ হ'ল:
  - (1) স্তম্ভ মূল
  - (2) পার্শ্বীয় মূল
  - (3) গুচ্ছমূল
  - (4) প্রাথমিক মূল
- 114. যদি পঁইতাচোৰাৰ মূৰটো আঁতৰাই পেলোৱা হয়, তেতিয়াও ই কেইদিনমানৰ বাবে জীয়াই থাকে। ইয়াৰ কাৰণ:
  - (1) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এটা সৰু অংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ অধঃস্থ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থাকে।
  - (2) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এক তৃতীয়াংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ পৃষ্ঠীয় অংশত অৱস্থিত হৈ থাকে।
  - (3) পঁইতাচোৰাৰ অধিগ্ৰসনীয় প্ৰগণ্ড (supra-oesophageal ganglia) উদৰৰ অধঃস্থ অংশত অৱস্থিত।
  - (4) **পঁ**ইতাচোৰাৰ স্নায়ুতন্ত্ৰ নাথাকে।

- 115. ৰেণুপত্ৰমঞ্জৰী নাইবা শংকু পোৱা যায়:
  - (1) মাৰকেনছিয়া
  - (2) ইকুইজেটাম্
  - (3) ছেলভিনিয়া
  - (4) টেৰিছ
- 116. কোনটো স্তৰত চাইনেপ্ট'নিমেল সংঘৰ গলন বা লুপ্ডি(dissolution) ঘটে?
  - (1) ডিপ্ল'টিন
  - (2) লেপ্ট'টিন
  - (3) পেকিটিন
  - (4) জাইগ'টিন
- 117. তলৰ ৰোগসমূহৰ লগত 'কাৰকজীৱ' (causative organism) মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা ।

	তভ –	T			<i>ত</i> ন্ত - 11
(a)	টাইফর	ইড		(i)	<i>উচেৰেৰিয়া</i>
(b)	নিউম'	'নিয়া		(ii)	প্লাজম'ডিয়াম
(c)	ফাইতে	নৰিয় <u>া</u> চিচ্	•	(iii)	চাল্মনেলা
(d)	মেলো	ৰিয়া		(iv)	হিম'ফিলাচ
	(a)	(b)	(c)	(d)	
(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)	
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)	
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)	
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)	

- 118. অনুবাদকৰ (Translation) প্ৰথম স্তৰ হ'ল:
  - (1) চালক আৰ এন এ ৰ (tRNA) এমাইন'এচাইলেচন
  - (2) বিৰোধ-ক'ড'ন (anti-codon) গ্ৰহণ কৰে
  - (3) ৰাইব'জমৰ mRNA লগত বন্ধন
  - (4) ডি এন এৰ অণু গ্ৰহণ কৰে

(3)

(4)

(iii)

(ii)

(iv)

(ii)

(iv)

(i)

(iii)

119. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

	~~স্তম্ভ~~ -]	[			স্তম্ভ - II
(a)	ক্লসট্রি	<i>উয়াম</i>		(i)	চাইক্ল'ম্পৰিণ-A
	বুটিলি	<i>কা</i> ম			
(b)	ট্রাইক'	ভাৰমা		(ii)	বিউটাইৰিক এচিড
	श्रिक्य	প'ৰাম			
(c)	ম'নাচ্	`		(iii)	চাইট্রিক এচিড
	পাৰপি	উৰিয়াস			
(d)	এচপার	াজিলাস	নাইজাৰ	(iv)	তেজৰ কলেষ্টেৰল হ্ৰাস
					কৰা কাৰক
	(a)	(b)	(c)	(d)	
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)	
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)	

- 120. সালোকশ্বাসক্রিয়াত RuBisCo এন্যাইমৰ অক্সিজেনেচন কার্য্যকলাপৰ বাবে উৎপন্ন হয়:
  - (1) 6-C যৌগৰ 1 টা অণু
  - (2) 4-C যৌগৰ 1 টা অণু আৰু 2-C যৌগৰ 1 টা অণু
  - (3) 3-C যৌগৰ 2 টা অণু
  - (4) 3-C যৌগৰ 1 টা অণু
- 121. তলৰ আৱশ্যকীয় মৌল সমূহৰ লগত উদ্ভিদৰ সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ মিলোৱা:
  - (a) আইৰন
- (i) পানীৰ প'ট'লাইচিচ
- (b) জিংক
- (ii) পাৰাগৰেণুৰ অংকুৰণ
- (c) ব'ৰ'ন
- (iii) ক্ল'ৰ'ফিল জৈব সংশ্লেষণত প্ৰয়োজন
- (d) মেঙ্গানিজ (iv
- (iv) IAA জৈৱ সংশ্লেষণ

শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (iii) (iv) (ii) (i)
- (2) (iv) (i) (ii) (iii)
- (3) (ii) (i) (iv) (iii)
- (4) (iv) (iii) (ii) (i)
- 122. লিপ্যন্তৰৰ সময়ত ডি. এন. এ. কুণ্ডলীটো খোল খোৱাত সূচল কৰা উৎসেচকটোৰ নাম হৈছে :
  - (1) ডি.এন.এ. পলিমাৰেজ
  - (2) আৰ.এন.এ. পলিমাৰেজ
  - (3) ডি.এন.এ. লাইগেজ
  - (4) ডি.এন.এ. হেলিকেজ
- 123. এচ এল মিলাৰে তেওঁ কৰা পৰীক্ষাত এটা বন্ধ ফ্লাস্কত তলৰ কোনবোৰ মিহলি কৰি এমাইন' এচিড প্ৰস্তুত কৰিছিল ?
  - (1) $\mathrm{CH_4},\mathrm{H_2},\mathrm{NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^{\circ}\mathrm{C}$ ত
  - (2) $\mathrm{CH_3},\,\mathrm{H_2},\,\mathrm{NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^{\circ}\mathrm{C}$ ত
  - $m (3) \qquad CH_4, H_2, NH_3$ আৰু পানীৰ বাষ্প $m 800^{\circ}C$ ত
  - ${
    m CH_3,\,H_2,\,NH_4}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $800^{\circ}{
    m C}$ ত

- 124. পৌষ্টিক নলীৰ ঘটিকা কোষসমূহ তলৰ কোনটোৰ পৰা ৰূপান্তৰিত হোৱা ?
  - (1) কনডু'চাইট
  - (2) যৌগিক আচ্ছাদক কোষসমূহ
  - (3) শঙ্কাকাৰ (চটীয়া) আচ্ছাদক কোষসমূহ
  - (4) স্ভাকাৰ আচ্ছাদক কোষসমূহ
- 125. অনুৰোমৰ (microvilli) প্ৰান্তীয় চিলিয়াসহ ঘনকাকাৰ আচ্ছাদক কলা তলৰ কোনটোত পোৱা যায় ?
  - (1) নেফ্ৰনৰ নিকটস্থ সংবলিত নলীকাত
  - (2) ইউষ্টে চিয়ান নলীত
  - (3) ক্ষদ্ৰান্তৰ আৱৰণীত
  - (4) লালটি গ্ৰন্থিৰ নলীকাসমূহত
- 126. আলোক বিক্ৰিয়াত, প্লাচট'কুইননে সহজে ক'ৰ পৰা ইলেক্ট্ৰন আতৰ কৰে:
  - (1) PS-I ৰ পৰা NADP+ লৈ
  - (2) PS-I ৰ পৰা ATP সংশ্লেষণ লৈ
  - (3) PS-II ৰ পৰা Cytb₆f কমপ্লেক্সলৈ
  - (4) Cytb₆f কমপ্লেক্সৰ পৰা PS-I লৈ
- 127. যদি একাদিক্রমে থকা দুটা 'যোৰ ক্ষাৰক'ৰ মাজৰ দূৰত্ব $0.34~\mathrm{nm}$ হয় আৰু এটা গতানুগতিক স্তন্যপায়ী প্রাণীৰ কোষত থকা এটা দ্বিকুগুলীযুক্ত ডি এন এ ৰ যোৰ ক্ষাৰকৰ (base pair) সর্বমুঠ সংখ্যা $6.6 \times 10^9~\mathrm{bp}$ হয়, তেন্তে ডি এন এ টোৰ দৈর্ঘ্য মোটামুটিভাৱে হ'ব:
  - (1) 2.2 মিটাৰ
  - (2) 2.7 মিটাৰ
  - (3) 2.0 মিটাৰ
  - (4) 2.5 মিটাৰ
- 128. সংকোষকেন্দ্ৰীয় কোষৰ গ্লাইক'প্ৰ'টিন আৰু গ্লাইক'লিপিড প্ৰস্তুত হোৱা উল্লেখযোগ্য ঠাই হৈছে:
  - (1) গলগি যন্ত্র
  - (2) পলিজ'ম
  - (3) অন্তঃপ্লাজমীয় জালিকা
  - (4) পেৰ'ক্সিজ'ম

129. তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ নহয় ?

- (1) কাৰ্য্যকৰী ইনচুলিনৰ শৃঙ্খল 'A' আৰু 'B' দুয়োডাল হাইডু'জেন বন্ধনৰ দ্বাৰা সংলগ্ন হৈ থাকে।
- (2) *E-Coli* ত জিনীয়ভাৱে অভিযন্ত্ৰিত ইনচুলিন প্ৰস্তুত কৰা হয়।
- (3) মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ইনচুলিন 'প্ৰ'ইনচুলিন' হিচাবে সংশ্লেষিত হয়।
- (4) প্ৰ'ইনচুলিনৰ 'C-পেপ্টাইড' বুলি এটা অতিৰিক্ত পেপ্টাইড থাকে ।

130. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :

- (1) ৰসবাহী কাষ্ঠ হৈছে একেবাৰে আভ্যন্তৰীণ গৌণ জাইলেম আৰু ই পাতল বৰণৰ।
- (2) টেনিন, ৰেজিন, তেল আদি জমা হোৱাৰ বাবে অন্তঃকাষ্ঠৰ বৰণ ডাঠ হয়।
- (3) অন্তঃকাষ্ঠই পানী পৰিবহণ নকৰে কিন্তু শাৰীৰিক শক্তি যোগান ধৰে।
- (4) ৰসবাহী কাষ্ঠই শিপাৰ পৰা পাতলৈ পানী আৰু অজৈৱ লৱণ পৰিবহণ কাৰ্যতে জৰিত থৈ থাকে।

131. ফ্লৰিডিয়ান শ্বেতসাৰ সদৃশ গঠন হ'ব:

- (1) মেনিট'ল আৰু এলগিন
- (2) লেমিনেৰিন আৰু ছেলুল'জ
- (3) শ্বেতসাৰ আৰু ছেলুল'জ
- (4) এমাইল'পেক্টিন আৰু গ্লাইক'জেন

132. তলত দিয়া সমূহ মিঅ'ছিছ বিভাজনৰ লগত মিলোৱা :

- (a) জাইগ'টিন
- (i) পৰিঃসমাপ্তি
- (b) পেকিটিন
- (ii) কায়েজমেটা
- (c) ডিপ্ল'টিন
- (iii) জিন বিনিময়
- (d) ডায়াকাইনেচিচ (iv) যুগ্মন

তলৰ বিকল্প সমূহৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা:

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (i) (ii) (iv) (iii)
- (2) (ii) (iv) (iii) (i)
- (3) (iii) (iv) (i) (ii)
- (4) (iv) (iii) (ii) (i)

133. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

স্কন্ত - I (a) ইওছিন'ফিল (i) অসংক্রাম্যতা সঁহাৰি (immune response) (b) বেছ'ফিল (ii) কোষীয়ভক্ষণ

- (c) নিউটু'ফিল (iii) হিষ্টামিনেজ, ধ্বংসকাৰী উৎসেচকবোৰৰ ক্ষৰণ কৰে
- (d) *লিম্ফ*'চাইট (iv) হিষ্টামিন থকা কণিকাৰ ক্ষৰণ কৰে
- (a) **(b) (c)** (d) (1) (i) (ii) (iii) (iv) (2)(iv) (ii) (i) (iii) (3)(iii) (i) (iv) (ii)
- (4) (iv) (i) (ii) (iii)

134. বৃদ্ধিৰ প্ৰক্ৰিয়া আটাইতকৈ বেছি হয়:

- (1) জীর্ণতা
- (2) সুপ্তাৱস্থা
- (3) মৃখ্য বৃদ্ধি পর্য্যায়
- (4) বিলম্ব পর্য্যায়

135. তলত দিয়া সমূহ মিলোৱা:

- (a) অনুঘটনীয় কাৰ্য্যত বাধা আৰোপ (i) ৰিচিন
- (b) পেপটাইড বন্ধনী যুক্ত (ii) মেল'নেট
- (c) ভেঁকুৰৰ কোষবেৰৰ উপাদান (iii) কাইটিন
- (d) গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য (iv) ক'লাজেন

নিম্নলিখিত শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:

	(a)	(b)	(c)	(d)	
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)	
(2)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)	
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)	
(4)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)	

- 136. বিভাজিত হৈ থকা কিছুমান কোষ, কোষ চক্ৰৰ পৰা ওলাই আহে আৰু নিষ্ক্ৰিয় অংগজ স্তৰত সোমাই পৰে। ইয়াক অকাৰ্য্যকৰ (quiescent) স্তৰ (G_0) বোলা হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াটো তলৰ কোনটো স্তৰৰ শেষত হয় ?
  - (1) S **광**죅
  - (2) G₂স্তৰ
  - (3) M **જ**ৰ
  - (4) G₁ স্তৰ
- 137. তলৰ কোনটোৱে মূত্ৰলতাক (Diuresis) ৰোধ কৰাত সহায় কৰে ?
  - (1) অলিন্দীয় নেট্ৰিইউৰেটিক কাৰকে ৰক্তনলীৰ সংকোচন ঘটায়
  - (2) JG কোষসমূহৰ দ্বাৰা ৰেনিনৰ ক্ষৰণ হ্ৰাস
  - (3) ADH ৰ অধঃক্ষৰণৰ বাবে অধিক পানীৰ পুনঃশোষণ
  - (4) এল্ড'ষ্টেৰণৰ কাৰণে বৃক্কীয় নলীকাসমূহৰ পৰা Na+ আয়ন আৰু পানীৰ পুনঃশোষণ
- 138. ভাইৰইড্ৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো শুদ্ধ হব ?
  - (1) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদনযুক্ত ডি.এন.এ.
  - (2) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত ডি.এন.এ.
  - (3) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদনযুক্ত আৰ.এন.এ.
  - (4) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত আৰ.এন.এ.
- 139. মানৱদেহত প্ৰৱেশ কৰা প্লাজম'ডিয়ামৰ সংক্ৰামক স্তৰটো হৈছে:
  - (1) মাইকী গেমেট'চাইট
  - (2) মতা গেমেট'চাইট
  - (3) ট্র'ফ'জইট
  - (4) স্পৰ'জইট
- 140. তলৰ কোনটো ব্যাখ্যা শুদ্ধ ?
  - (1) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ তিনিটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
  - (2) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ নহয়
  - (3) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ দুটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
  - (4) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ এটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
- 141. পেংগুইন আৰু ডলফিনৰ ফান (Flipper) তলৰ কোনটোৰ উদাহৰণ হয় ?
  - (1) উদ্যোগিক মেলানিজ্ম
  - (2) প্রাকৃতিক নির্বাচন
  - (3) অনুকূলী বিকিৰণ
  - (4) অভিসাৰী ক্ৰমবিকাশ

- 142. কি নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে মন্ট্ৰিল প্ৰ'ট'কল 1987 চনত চহী কৰা হ'ল ?
  - (1) সেউজগৃহ গেছ সমূহ এৰি দিয়া
  - (2) e-wastes সমূহ পেলাই দিয়া
  - (3) অনুবংশীক ৰূপান্তৰিত জীৱক এখন দেশৰ পৰা আন এখনলৈ পঠোৱা
  - (4) অ'জন স্তৰৰ অৱক্ষয় হোৱা পদাৰ্থ সমূহ নিৰ্গত কৰা
- 143. ৰেষ্ট্ৰিক্ছন উৎসেচক সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) সিহঁত জিনীয় অভিযন্ত্ৰণৰ বাবে দৰকাৰী।
  - (2) আঠালেটিয়া মূৰবোৰ (sticky ends) ডি. এন. এ. লাইগেজৰ দ্বাৰা সংলগ্ন কৰিব পাৰি।
  - (3) প্ৰতিটো ৰেষ্ট্ৰিক্ছন উৎসেচকে ডি. এন. এ. অনুক্ৰমৰ দৈৰ্ঘ্য পৰীক্ষা কৰিহে ক্ৰিয়া কৰে।
  - (4) সিহঁতে ডি. এন. এ. সূত্রিকাডাল পেলিনড্র'মিক (palindromic) স্থানত কাটে।
- 144. কোনটো পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি 'বিকানেৰি' মাইকী ভেড়া আৰু 'মেৰিনো' মতা ভেড়াৰ মাজত সংকৰণ ঘটা 'হিজাৰডেল' নামৰ এটা নতুন সঁচৰ ভেঁড়া পোৱা গৈছিল ?
  - (1) বৰ্ণসংকৰণ
  - (2) অন্তঃপ্রজনন
  - (3) বহিঃসংকৰণ
  - (4) উৎপৰিবৰ্তন প্ৰজনন
- 145. মনুষ্য-সংঘটিত কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা পৰিৱেশত হোৱা পৰিবৰ্তনসমূহৰ কাৰণে যিবোৰ জীৱৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে সেই জীৱ সমূহৰ উদাহৰণবোৰৰ তলৰ কোনটো শুদ্ধ ?
  - (a) গালাপেগ'ছ দ্বীপপুঞ্জৰ 'ডাৰউইনৰ ফিন্ছ'
  - (b) বননাশক প্ৰতিৰোধী অপতৃণ
  - (c) ড্ৰাগছ প্ৰতিৰোধী সংকোষকেন্দ্ৰীয় জীৱ (Eukaryotes)
  - (d) কুকুৰ দৰে ঘৰচীয়া প্ৰাণীসমূহৰ মানৱ-সৃষ্ট জাতসমূহ
  - (1) (b), (c) আৰু (d)
  - (2) অকল (d)
  - (3) অকল (a)
  - (4) (a) আৰু (c)

146.	দ্বিতীয়ক ডিম্বমাতৃকোষ	ৰ মিঅ'টিক	বিভাজনটো	কেতিয়া	সম্পূর্ণ
	হয় ?				

- (1) যোজন কোষ গঠনৰ পিছত
- (2) এটা শুক্ৰাণু এটা ডিম্বাণুৰ লগত মিলন (fusion) হোৱাৰ সময়ত
- (3) ডিম্বক্ষৰণৰ আগতে
- (4) যৌন সংগমৰ (copulation) সময়ত
- 147. পৰিস্থিতি তন্ত্ৰৰ মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাৰ মাজত থকা সম্বন্ধৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?
  - (1) মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্রাথমিক উৎপাদকতা এটা আৰু একে
  - (2) মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক উৎপাদকতাৰ মাজত কোনো সম্পৰ্ক নাই
  - (3) মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্রাথমিক উৎপাদকতাতকৈ কম
  - (4) মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্রাথমিক উৎপাদকতাতকৈ বেছি
- 148. ABO ৰক্তদলক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা 'I' জিনটোৰ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উত্তৰটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) যেতিয়া ${\rm I}^{\rm A}$ আৰু ${\rm I}^{\rm B}$ একেলগে থাকে, সিহঁতে একে প্ৰকাৰৰ শৰ্কৰা ব্যক্ত কৰে।
  - (2) এলিল 'i' য়ে কোনোধৰণৰ শৰ্কৰা উৎপন্ন নকৰে।
  - (3) 'I' জিনটোৰ তিনিটা এলিল আছে।
  - (4) এজন ব্যক্তিৰ তিনিটা এলিলৰ মাত্ৰ দুটাহে থাকিব।
- 149. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

रुख - I *ख*ख - II পিটুইটেৰী গ্ৰন্থি (i) গ্ৰেভ্ছৰ ৰোগ (a) থাইৰইড গ্ৰন্থি ডায়েবেটিছ মেলিটাচ (b) (ii) এড্ৰিনেল গ্ৰন্থি ডায়েবেটিছ ইনচিপিডাচ (iii) (c) এডিচনৰ ৰোগ অগ্ন্যাশয় (d) (iv) (b) **(c)** (d) (a) (1) (iii) (i) (iv) (ii) (2)(i) (iv) (iii) (ii) (3)(iv) (iii) (i) (ii) (iv) (4)(iii) (ii)(i)

- 150. ৰবাৰ্ট মেৰ মতে পৃথিৱীৰ প্ৰজাতি বৈচিত্ৰ্যতা হৈছে :
  - (1) 50 মিলিয়ন
  - (2) 7 মিলিয়ন
  - (3) 1.5 মিলিয়ন
  - (4) 20 মিলিয়ন
- 151. ডিম্বকৰ লগত ডিম্বক নাড়ীৰ সংমিলন স্থল হ'ল:
  - (1) প্রদেহ
  - (2) ডিম্বক মূল
  - (3) ডিম্বক নাভী
  - (4) ডিম্বক ৰন্ধ্ৰ
- 152. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

ङ्ख - I স্তম্ভ - II জাকবান্ধি থকা, বহুভক্ষী এষ্টেৰিয়াচ (i) (a) নাশক জীৱ (pest) পৈণত প্ৰাণীৰ অৰীয় সমমিতি (b) (ii) স্কৰপিয়ন আৰু পলুবোৰৰ দ্বিপাশ্বীয় সমমিতি আছে পুস্তি ক্লোম (Book lung) টিন'প্লানা (c) (iii) জৈৱদ্যুতি (জীৱদীপ্তি) ফ্ৰবিং (d) (iv) (Locusta)

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(2)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(3)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

- 153. ক্রমবিকাশৰ জ্রণ সাক্ষ মানি লোৱা নাই:
  - (1) চাৰ্লচ ডাৰউইন
  - (2) অপেৰিন
  - (3) কাৰ্ল আৰনেষ্ট ভন বেয়াৰ
  - (4) এলফ্রেড ৱালেছ

$\mathbf{F3}$						2	0							ASSAMESE
154.		জীৱ সমূ মলোৱা		চ সিহঁতৰ	জৈৱ প্ৰ	ঘুক্তি বিদ্যাত হোৱা প্ৰয়োগ	158.		•	ত তন্ত্ৰৰ ৰ সৈতে	- 1		তে সিহঁ	তৰ শুদ্ধ প্ৰজাতি
	(a)	বেছিৰ	ল/ছ		(i) ক্লুনিং বাহক			(a)	চতুৰ	ট্ৰফিক স্ত	ৰ		(i)	কাউৰী
		থুৰিন	জিয়েনছি	रेष्ट				(b)	দ্বিতীয়	া ট্রফিক র	ন্ত ৰ		(ii)	শগুণ
	(b)	থাৰম	াছ একুৱ	<i>াটিকাছ</i>	(ii) প্ৰথম rDNA অণুৰ			(c)	প্রথম	ট্রফিক স্ত	ৰ		(iii)	শহাপহ্
						গঠন		(d)	তৃতীয়	টুফিক স্থ	্ৰ		(iv)	ঘাঁহ
	(c)	এগ্র	<i>বক্টেৰি</i>	য়াম	(iii)	ডি এন এ পলিমাৰেজ		শুদ্ধ উ	উত্তৰটো	বাচি উ	লওৱা :			
		টিউমি	হৈশছিয়ে	40				(1)	(a)	(p)	(c)	(d)		
	(d)		'নেলা		(iv)	ক্ৰাই প্ৰ'টিন		(1) (2)	(iv) (i)	(iii) (ii)	(ii) (iii)	(i) (iv)		
	<i>টাইফিমুৰিয়াম</i>						(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)			
	নিম্নোলিখিত শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি		ছি উলিৎ	3ৰা :		(4)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)				
		(a)	(b)	(c)	(d)		159.	ৰাতি ত	আৰু ৰাতি	<u>তপু</u> ৱা ঘাঁঃ	হৰ পাতৰ	আগ অ	ংশইদি প	ানী তৰল হিচাপে
	(1)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)			ওলো	ৱা কাৰ্য্য	কি পদ্ধতি	<u> ত</u> ্ৰৰ লগত	জড়িত	?	
	(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)			(1)	অন্তরে	চাষণ				
	(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)			(2)	জীৱদ্ৰ	ব্য সংবে	গচন			
	(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)			(3)	প্রস্কেদ	ন				
155.	বীজৰ সুপ্তাৱস্থাৰ বাবে তলৰ কোনবিধ দমনকাৰক দ্ৰব নহয় ?			দমনকাৰক দ্ৰব নহয় ?		(4)	মূল চা	প						
	(1)	(1) ফেন'লিক এচিড					160.	নিম্নলি			যোৰটে	া বাছি উ	লিওৱা	:
	(2)	3) জিবাৰেলিক এচিড						(1)	নিউব্লি	চয়েজ	-		। এ ক দু	ঢা ল সূত্ৰ ত পৃ থক
	(3)							(0)	A ~~-~~ -75	গনিউক্লি	71A-	কৰে চি.৫	. A 3 ~~5~~ 107	74) 44 (No. 4)
	(4)							(2)	લયઃહ	ମା କ ଓାକ୍ଟ	.q e/ -		- \	বোৰৰ ভিতৰত কাটিব পাৰে
								(3)	লাইরে		-			অণু লগ লগায়
156.					dies) 3	ৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা	(4) পলিমাৰেজ -					ডি এন	া এ ক ভ	নাঙি খণ্ডিত কৰে
	কোন		অশুদ্ধ	-			161.	উদ্ভিদৰ	ৰ এটা প্ৰ	াস্থ ে ছদত	তলত	উল্লেখ ক	ৰা আভ	্যন্তৰীণ গঠনসমূহ
	(1)	এইবে	াৰ চাইট	'প্লাজমত	মুক্তভার	ব থাকে		দেখা গৈছে :						
	(2)	এইবে	াৰে চাই	ট'প্লাজম	ৰ সঞ্চিত	খাদ্য সূচায়		(a)			`		সচৰিত	হৈ থকা সংবহন
	(3)	এইবে	াৰ কো	না আৱৰ	ণীৰ দ্বাৰ	া আবৃত হৈ নাথাকে				vascul			. (	
	(4)	এইবে	াৰ খাদ্যৰ	কণা ভক্ষ	ণৰ লগত	জড়িত		(b)	~			কোষৰ ত	গাদ কল	স্তৰ
								(c)		ন কলা :	- \			
157 .	অধঃত	মর্ধোগ র্ভি	া গৰ্ভাশয়	্য পোৱা য	যায়:			(d)		পেৰেণ ———				
	(1)	সূর্য্যমূ	থী ফুল /	'বেলিফু	ল			উদ্ভিদৰ সংবৰ্গ আৰু তাৰ অংগ চিনাক্ত কৰা :						
	(2)	নাচপ	ত					(1)		পত্ৰী কা				
	(3)	বেঙে	না					(2)		পিত্ৰী মূল কেম্বানী ব				
								(3)		জপত্রী ব				
	(4)	) সৰিয়হ				l	(4)	একব।	জপত্রী মূ	্ণা				

- 162. কোনে বংশগতিৰ ক্ৰ'ম'জ'মীয় তত্ত্বৰ পৰীক্ষামূলক প্ৰমাণ কৰিছিল?
  - (1) ব'ভেৰি
  - (2) মৰগান
  - (3) মেণ্ডেল
  - (4) চাট্টন
- **163.** বেছিলাছ থুৰিনজিয়েনছিছ (Bt) ৰ বিষ জিনটো সংস্থাপন কৰি সৃষ্টি কৰা Bt কপাহ গছটো তলৰ কোনটোৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধ্য ?
  - (1) উদ্ভিদৰ ঘূৰণীয় কৃমি (nematodes)
  - (2) পতংগ প্ৰভক্ষীসমূহ (Insect predators)
  - (3) অনিষ্টকাৰী পতংগ
  - (4) ভেঁকুৰজনিত ৰোগসমূহ
- 164. **শুদ্ধ** উক্তিটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) ইন্চুলিনে অগ্ন্যাশয়ৰ কোষবোৰ আৰু এডিপ'চাইটসমূহৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰে।
  - (2) হাইপাৰগ্লাইচেমিয়াৰ লগত ইন্চুলিন জড়িত।
  - (3) গ্লুক'নটিকইডবোৰে গ্লুক'নিঅ'জেনেছিছ প্ৰক্ৰিয়াত উৎসাহ যোগায়।
  - (4) হাইপ^¹গ্লাইচেমিয়াৰ লগত গ্লুকাগন জড়িত।
- 165. EcoRI এ চিনাক্ত কৰা নিৰ্দিষ্ট পেলিনড্ৰ'মিক (palindromic) অনুক্রমটো হ'ল :
  - (1) 5' CTTAAG 3'
    - 3' GAATTC 5'
  - (2) 5' GGATCC 3'
    - 3' CCTAGG 5'

3' - CTTAAG - 5'

- (3) 5' GAATTC 3'
- (4) 5' GGAACC 3'
- 3' CCTTGG 5'
- 166. গ্লাইক'চাইদিক বন্ধনী আৰু পেপটাইড্ বন্ধনী থকা দ্ৰব্য সমূহৰ গঠন অনুযায়ী একাদিক্ৰমে চিনাক্ত কৰা:
  - (1) চেলুল'জ, লেচিথিন
  - (2) ইনুলিন, ইনুচুলিন
  - (3) কাইটিন, কলেচটেৰল
  - (4) গ্লিছাৰল, ট্ৰিপচিন

- 167. মাহজাতীয় শস্যৰ শিপাত থকা টেমুনাত নাইট্ৰ'জিনেজৰ দ্বাৰা অনুঘোটক হোৱাৰ পিছত বিক্ৰিয়াত উৎপন্ন হোৱা দ্ৰৱ্য/দ্ৰৱ্যসমূহ হ'ল:
  - (1) এম'নিয়া আৰু অক্সিজেন
  - (2) এম'নিয়া আৰু হাইড্ৰ'জেন
  - (3) কেৱল এম'নিয়া
  - (4) কেৱল নাইট্রেট
- 168. তলৰ কোনটো হৰম'নৰ মানে (hormone level) গ্ৰেফিয়ান ফলিকূলৰ পৰা ডিম্ম্ক্ষৰণ ঘটাই ?
  - (1) LH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
  - (2) FSH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
  - (3) ইষ্ট্ৰ'জেনৰ উচ্চ গাঢ়তা
  - (4) প্ৰজেষ্টেৰণৰ উচ্চ গাঢ়তা
- 169. পৰ্ব 'পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণী'ৰ বাবে তলৰ কোনকেইটা উক্তি শুদ্ধ ?
  - ইউৰ'কৰডাটাত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল মূৰৰ পৰা নেজলৈকে বিস্তৃত হৈ থাকে আৰু ই গোটেই জীৱন জুৰি থাকে।
  - (b) মেৰুদণ্ডী প্ৰাণীত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল ভ্ৰূণ কালছোৱাতহে থাকে।
  - (c) কেন্দ্ৰীয় স্নায়ুতন্ত্ৰটো পৃষ্ঠীয় আৰু ফোপোলা।
  - (d) পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণীক তিনিটা উপপৰ্বলৈ বিভক্ত কৰা হৈছে : হেমিকৰ্ডাটা, টিউনিকেটা আৰু চেফাল'কৰডাটা।
  - (1) (a) আৰু (b)
  - (2) (b) আৰু (c)
  - (3) (d) আৰু (c)
  - (4) (c) আৰু (a)
- 170. তলৰ কোনটো দ্বিপাশ্বীয়ভাৱে সমমিত আৰু দেহগুহাহীন প্ৰাণীৰ উদাহৰণ হয় ?
  - (1) ঘূৰণীয়া কৃমি
  - (2) বলয়ী প্রাণী
  - (3) টিন'ফ'ৰা
  - (4) চেপেটা কৃমি
- 171. তলত উল্লেখ কৰা পৃথিৱীৰ কোন অংশত আটাইতকৈ বেছি প্ৰজাতি বৈচিত্ৰতা পোৱা যায় ?
  - (1) হিমালয়
  - (2) আমাজান অৰণ্য
  - (3) ভাৰতবৰ্ষৰ পশ্চিম ঘাট (Western Ghats)
  - (4) মাদাগছকাৰ

- **172.** শুদ্ধ যোৰটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) কাঁচিকোষ ৰক্তহীনতা দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ অপ্ৰভাৱী লক্ষণ,

ক্রম'জ'ম-11

- (2) থেলেচেমিয়া X জড়িত
- (3) হিম'ফিলিয়া Y জড়িত
- (4) ফিনাইলকিট'নিউৰিয়া দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ প্ৰভাৱী লক্ষণ
- 173. প্রাণীসমূহত আটাইতকৈ অধিক পৰিমাণে থকা প্র'টিন কোনটো ?
  - (1) লেক্টিন
  - (2) ইন্চুলিন
  - (3) হিম'গ্লবিন
  - (4) কলাজেন
- 174. সকলো যৌন সংক্ৰমণ ৰোগ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) AIDS, মেলেৰিয়া, ফাইলেৰীয়া
  - (2) কৰ্কট ৰোগ, AIDS, চিফিলিচ
  - (3) গন'ৰীয়া, চিফিলিচ, জননাংগৰ হাৰ্পিছ
  - (4) গন'ৰীয়া, মেলেৰিয়া, জননাংগৰ হাৰ্পিছ
- 175. পানী/বিহ মেটেকা আৰু ভেটফুলৰ পৰাগযোগ হয়:
  - (1) বতাহ আৰু পানীৰ দ্বাৰা
  - (2) পতঙ্গ আৰু পানীৰ দ্বাৰা
  - (3) পতঙ্গ নাইবা বতাহৰ দ্বাৰা
  - (4) কেৱল পানীৰ সোঁতৰ দ্বাৰা
- 176. কিহৰ সহায়ত জেল ইলেক্ট্ৰ'ফৰেচিচৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা ডি এন এৰ টুকুৰা দৃশ্যমান কৰিব পাৰি ?
  - (1) UV ৰশ্মিত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা
  - (2) অৱলোহিত ৰশ্মিত ইথিডিয়াম বু'মাইডৰ দ্বাৰা
  - (3) উজ্জ্বল নীলা পোহৰত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা
  - (4) UV ৰশ্মিত ইথিডিয়াম বু'মাইডৰ দ্বাৰা

- 177. উদ্ভিদে কিছুমান গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য যেনে নিক'টাইন, ষ্ট্রইকনাইন আৰু কেফেইন উৎপাদন কৰাৰ কাৰণ হ'ল:
  - (1) প্ৰতিৰক্ষা কাৰ্য
  - (2) প্ৰজননৰ প্ৰভাৱ
  - (3) পোষণৰ মূল্য
  - (4) বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ
- 178. মেণ্ডেলে কিমানবিধ প্ৰকৃত স্থৰূপ প্ৰজননৰ (true breeding) মটৰ মাহৰ যোৰ লৈছিল, যি বোৰৰ এটা বিপৰীত স্থৰূপৰ বাহিৰে বাকীবোৰ একে লক্ষণ যুক্ত ?
  - (1) 14
  - (2) 8
  - (3) 4
  - (4) 2
- 179. তলৰ কোনটো আবাদীৰ লক্ষণ নহয় ?
  - (1) মৃত্যুহাৰ
  - (2) প্ৰজাতিৰ পাৰম্পৰিক ক্ৰিয়া
  - (3) লিংগ অনুপাত
  - (4) জন্মহাৰ
- 180. এণ্টাৰ্কটিকা অঞ্চলত হিম-অন্ধতা (Snow-blindness) হোৱাৰ কাৰণ হ'ল :
  - (1) বৰফত হোৱা অত্যাধিক পোহৰৰ প্ৰতিফলনৰ বাবে
  - (2) ইনফ্ৰা-ৰেড্ ৰশ্মি (infra-red ray) ৰ বাবে ৰেটিনাত হোৱা ক্ষতিৰ কাৰণে
  - (3) কম উষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ ৰস সমূহ গোট মৰা
  - (4) UV-B ৰশ্মি অত্যাধিক তীক্ষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ কৰ্ণিয়াত হোৱা জ্বলনৰ বাবে

- o O o -

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই

Test Booklet Code পৰীক্ষা পুস্তিকা সংকেত

NAKHA

No.:

This Booklet contains 24+44 pages. এই পুস্তিকাত 24+44 টা পৃষ্ঠা আছে।

ASSAMESE

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so. নোকোৱালৈকে এই পৰীক্ষা পুস্তিকাখন নুখুলিব।

Read carefully the Instructions on the Back Cover of this Test Booklet. এই পৰীক্ষা পুস্তিকাৰ পিছফালে দিয়া নিৰ্দেশসমূহ সাৱধানতা সহকাৰে পঢ়ি ল'বা।

Important Instructions:

- 1. The Answer Sheet is inside this Test Booklet. When you are directed to open the Test Booklet, take out the Answer Sheet and fill in the particulars on **side-1** and **side-2** carefully with **blue/black** ball point pen only.
- 2. The test is of 3 hours duration and Test Booklet contains 180 questions. Each question carries 4 marks. For each correct response, the candidate will get 4 marks. For each incorrect response, one mark will be deducted from the total scores. The maximum marks are 720.
- 3. Use Blue/Black Ball Point Pen only for writing particulars on this page/marking responses.
- 4. Rough work is to be done on the space provided for this purpose in the Test Booklet only.
- 5. On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the invigilator before leaving the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.
- 6. The CODE for this Booklet is **G3**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the Answer Sheet.
- 7. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Test Booklet/Answer Sheet.
- 8. Use of white fluid for correction is **NOT** permissible on the Answer Sheet.

छरूज्ञृर्न निर्फ्राः

- উত্তৰ কাতত এই পৰীক্ষা পুস্তকৰ ভিতৰত আছে। যেতিয়া পৰীক্ষা পুস্তকখন খুলিবলৈ নির্দেশ দিয়া হব, তেতিয়া উত্তৰ কাকতখন উলিয়াই তাৰ 1 আৰু 2 পৃষ্ঠাত বিৱৰণ সমূহ সাৱধানতাৰে নীলা/ক'লা বল পইন্ট পেনৰ দ্বাৰা পূৰণ কৰা।
- 2. পৰীক্ষাৰ সময় 3 ঘন্টা আৰু পৰীক্ষা পুস্তিকাত 180 টা প্ৰশ্ন আছে। প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ বাবে 4 নম্বৰ। প্ৰত্যেকটো শুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে 4 নম্বৰকৈ পাব। প্ৰত্যেকটো অশুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে মুঠ নম্বৰৰ পৰা এক নম্বৰকৈ কটা হ'ব। সবেৰ্বাচ্চ নম্বৰ 720।
- 3. এই পৃষ্ঠাত বিৱৰণসমূহ ভৰাবলৈ / উত্তৰৰ সংকেত দিবলৈ **মাত্ৰ** নীলা /ক'লা বল পইন্ট পেনহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 4. খুচুৰা কামৰ (rough work) বাবে পৰীক্ষা পুস্তিকাত দিয়া ঠাইহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 5. পৰীক্ষাৰ শেষত, পৰীক্ষাৰ্থীজনে পৰীক্ষাৰ কোঠা/হ'ল ত্যাগ কৰিবাৰ আগেয়ে উত্তৰকাকতখন পৰীক্ষাকক্ষে নিযুক্ত থকা নিৰীক্ষৰকৰ হাতত জমা দিব লাগিব। পৰীক্ষা পুস্তিকাখন পৰীক্ষাৰ্থীয়ে লগত লৈ যাব পাৰে।
- 6. এই পুষ্টিকাখনৰ সংকেত G3। উত্তৰ কাকত খনৰ 2-নং পৃষ্ঠাত যাতে এই সংকেতটোৱেই দিয়া আছে, সেইটো সুনিশ্চিত কৰি ল'বা। যদি সংকেত চিহ্ন নিমিলে, পৰীক্ষাৰ্থীজনে তৎক্ষণাৎ, পৰীক্ষা পুষ্টিকা আৰু উত্তৰ কাকত, দুয়োখনকে সলনি কৰিবলৈ নিৰীক্ষকক জনাব লাগে।
- পৰীক্ষাৰ্থীজনে সুনিশ্চিত কৰিব লাগে যাতে উত্তৰ কাকতত কোন ভাঁজ ন হব। উত্তৰ কাকতত অপ্রয়োজনীয় চিহ্ন ন লিখিবা। পৰীক্ষা পুস্তিকা আৰু উত্তৰ কাকতত নির্দিষ্ট স্থানৰ বাহিৰত ক'তো নিজৰ ৰোল নং নিলিখিবা।
- 8. উত্তৰ কাকত সংশোধন কৰিবলৈ বগা চিয়াঁহী / ফ্লুইড ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া **ন'হব**।

In case of any ambiguity in translation of any question, English version shall be treated as final. কোনো প্ৰশ্নৰ অনুবাদৰ অনিশ্চয়তাৰ ক্ষেত্ৰত, ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰশ্নকে অন্তিম বুলি গণ্য কৰা হ'ব।

Name of the Car পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম (ব	ndidate (in Capitals) : ৰ ফলাত):								
Roll Number	: in figures								
ৰোল নং	: সংখ্যাত								
	: in words								
	: শব্দত								
Centre of Exam	ination (in Capitals) :								
পৰীক্ষাকেন্দ্ৰ (বৰ ফ	লাত):								
Candidate's Sig	nature :	Invigilator's Signature :							
পৰীক্ষাৰ্থীৰ হস্তাক্ষৰ	পৰীক্ষাৰ্থীৰ হস্তাক্ষৰ : নিৰীক্ষকৰ হস্তাক্ষৰ :								
Facsimile signa	ture stamp of								
Centre Superin	tendent:								

- অক্সিজেন পৰিবহণ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা। 1.
  - কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ আংশিক চাপে হিম'গ্লবিনৰ সৈতে (1) অক্সিজেনৰ বন্ধনক ব্যাঘাত জন্মাব পাৰে।
  - বায়ুথলীৰ উচ্চ H⁺ আয়নৰ গাঢ়তাই অক্সিহিম'গ্লবিনৰ (2)গঠন সুচল কৰে।
  - বায়ুথলীৰ নিম্ন ${
    m pCO}_2$ এ অক্সিহিম'গ্লবিনৰ গঠন সুচল (3)
  - হিম'গ্লবিনৰ লগত অক্সিজেনৰ বন্ধন মুখ্যতঃ অক্সিজেনৰ (4) আংশিক চাপৰ লগত জড়িত।
- মনুষ্য-সংঘটিত কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা পৰিৱেশত হোৱা পৰিবৰ্তনসমূহৰ 2. কাৰণে যিবোৰ জীৱৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে সেই জীৱ সমূহৰ উদাহৰণবোৰৰ তলৰ কোনটো শুদ্ধ ?
  - গালাপেগ'ছ দ্বীপপুঞ্জৰ 'ডাৰউইনৰ ফিন্ছ' (a)
  - বননাশক প্ৰতিৰোধী অপতৃণ (b)
  - ড্ৰাগছ প্ৰতিৰোধী সংকোষকেন্দ্ৰীয় জীৱ (Eukaryotes) (c)
  - কুকুৰ দৰে ঘৰচীয়া প্ৰাণীসমূহৰ মানৱ-সৃষ্ট জাতসমূহ (d)
  - (a) আৰু (c) (1)
  - (b), (c) আৰু (d) (2)
  - (3)অকল (d)
  - **(4)** অকল (a)
- বীজৰ সুপ্তাৱস্থাৰ বাবে তলৰ কোনবিধ দমনকাৰক দ্ৰব নহয় ? 3.
  - এবছিছিক এচিড (1)
  - ফেন'লিক এচিড (2)
  - পেৰা-এচক'ৰবিক এচিড (3)
  - জিবাৰেলিক এচিড (4)
- তলৰ ৰোগসমূহৰ লগত 'কাৰকজীৱ' (causative organism) 4. মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

টাইফইড (a)

স্তম্ভ - II

- (i) উচেৰেৰিয়া
- নিউম'নিয়া (b)
- প্লাজম'ডিয়াম (ii)
- ফাইলেৰিয়াচিচ্ (c)

ङ्ख - I

- চাল্মনেলা (iii)
- মেলেৰিয়া (d)
- হিম'ফিলাচ (iv)
- (a) (b) **(c)** (d)
- (1) (iii) (iv) (i) (ii)
- (2)(ii) (i) (iii) (iv)
- (3)(iv) (i) (ii) (iii)
- (4) (i) (iii) (ii) (iv)

- শ্বাস প্ৰক্ৰিয়াৰ সময়ত ঘটা শুদ্ধ ঘটনা সমূহ বাচি উলিওৱা। 5.
  - মধ্যচ্ছদাৰ সংকোচন (a)
  - বহিঃ আন্তঃ পর্শ্রকী (external inter-costal) পেশীৰ (b)
  - হাওঁ ফাওঁৰ আয়তন হ্ৰাস হয় (c)
  - অন্তঃ হাওঁ ফাওঁৰ চাপ বৃদ্ধি হয় (d)
  - (1) (c) আৰু (d)
  - (2)(a), (b) আৰু (d)
  - (3)অকল (d)
  - (a) আৰু (b) (4)
- সালোকশ্বাসক্রিয়াত RuBisCo এনযাইমৰ অক্সিজেনেচন 6. কাৰ্য্যকলাপৰ বাবে উৎপন্ন হয়:
  - 3-C যৌগৰ 1 টা অণু (1)
  - 6-C যৌগৰ 1 টা অণু (2)
  - $4 ext{-C}$ যৌগৰ 1 টা অণু আৰু $2 ext{-C}$ যৌগৰ 1 টা অণু (3)
  - 3-C যৌগৰ 2 টা অণু (4)
- আলোক বিক্ৰিয়াত, প্লাচট'কুইননে সহজে ক'ৰ পৰা ইলেক্ট্ৰন আতৰ 7. কৰে:
  - Cytb₆f কমপ্লেক্সৰ পৰা PS-I লৈ (1)
  - (2)PS-I ৰ পৰা NADP+ লৈ
  - PS-I ৰ পৰা ATP সংশ্লেষণ লৈ (3)
  - PS-II ৰ পৰা Cytb₆f কমপ্লেক্সলৈ (4)
- কিহৰ সহায়ত জেল ইলেক্ট্ৰ'ফৰেচিচৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা ডি এন এৰ 8. টুকুৰা দৃশ্যমান কৰিব পাৰি ?
  - UV ৰশ্মিত ইথিডিয়াম বু'মাইডৰ দ্বাৰা (1)
  - (2)UV ৰশ্মিত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা
  - অৱলোহিত ৰশ্মিত ইথিডিয়াম ব'মাইডৰ দ্বাৰা (3)
  - উজ্জ্বল নীলা পোহৰত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা (4)
- এটা মানক ECG ত QRS থুপটোৱে বুজায়: 9.
  - অলিন্দৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation) (1)
  - নিলয়ৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation) (2)
  - নিলয়ৰ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (Repolarisation) (3)
  - অলিন্দৰ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (repolarisation of (4) auricles)

- 10. এটা উদ্ভিদৰ অংগ য'ত দুটা জনু এটাৰ ভিতৰত আনটো থাকে :
  - (a) পৰাগধানীৰ মাজত পৰাগৰেণু
  - (b) দুটা পুংজনন কোষৰে সৈতে অংকুৰিত পৰাগৰেণু
  - (c) ফলৰ মাজত থকা বীজ
  - (d) ডিম্বকৰ ভিতৰত থকা ভ্ৰূণস্থলী
  - (1) (a), (b) আৰু (c)
  - (2) (c) আৰু (d)
  - (3) (a) আৰু (d)
  - (4) কৈৱল (a)
- 11. মানৱদেহত প্ৰৱেশ কৰা *প্লাজম'ডিয়ামৰ* সংক্ৰামক স্তৰটো হৈছে:
  - (1) স্পৰ'জইট
  - (2) মাইকী গেমেট'চাইট
  - (3) মতা গেমেট'চাইট
  - (4) ট্র'ফ'জইট
- 12. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :
  - (1) ৰসবাহী কাষ্ঠই শিপাৰ পৰা পাতলৈ পানী আৰু অজৈৱ লৱণ পৰিবহণ কাৰ্য্যত জৰিত থৈ থাকে।
  - (2) ৰসবাহী কাষ্ঠ হৈছে একেবাৰে আভ্যন্তৰীণ গৌণ জাইলেম আৰু ই পাতল বৰণৰ।
  - (3) টেনিন, ৰেজিন, তেল আদি জমা হোৱাৰ বাবে অন্তঃকাষ্ঠৰ বৰণ ডাঠ হয়।
  - (4) অন্তঃকাষ্ঠই পানী পৰিবহণ নকৰে কিন্তু শাৰীৰিক শক্তি যোগান ধৰে।
- 13. পেংগুইন আৰু ডলফিনৰ ফান (Flipper) তলৰ কোনটোৰ উদাহৰণ হয় ?
  - (1) অভিসাৰী ক্ৰমবিকাশ
  - (2) উদ্যোগিক মেলানিজ্ম
  - (3) প্রাকৃতিক নির্বাচন
  - (4) অনুকূলী বিকিৰণ

- 14. ABO ৰক্তদলক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা 'I' জিনটোৰ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উত্তৰটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) এজন ব্যক্তিৰ তিনিটা এলিলৰ মাত্ৰ দুটাহে থাকিব।
  - (2) যেতিয়া ${\rm I}^{\rm A}$ আৰু ${\rm I}^{\rm B}$ একেলগে থাকে, সিহঁতে একে প্ৰকাৰৰ শৰ্কৰা ব্যক্ত কৰে।
  - (3) এলিল 'i' য়ে কোনোধৰণৰ শৰ্কৰা উৎপন্ন নকৰে।
  - (4) 'I' জিনটোৰ তিনিটা এলিল আছে।
- 15. পৰ্ব 'পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণী'ৰ বাবে তলৰ কোনকেইটা উক্তি শুদ্ধ ?
  - (a) ইউৰ'কৰডাটাত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল মূৰৰ পৰা নেজলৈকে বিস্তৃত হৈ থাকে আৰু ই গোটেই জীৱন জুৰি থাকে।
  - (b) মেৰুদণ্ডী প্ৰাণীত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল ভ্ৰূণ কালছোৱাতহে থাকে।
  - (c) কেন্দ্ৰীয় স্নায়ুতন্ত্ৰটো পৃষ্ঠীয় আৰু ফোপোলা।
  - (d) পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণীক তিনিটা উপপৰ্বলৈ বিভক্ত কৰা হৈছে : হেমিকণ্ডাটা, টিউনিকেটা আৰু চেফাল'কৰডাটা।
  - (1) (c) আৰু (a)
  - (2) (a) আৰু (b)
  - (3) (b) আৰু (c)
  - (4) (d) আৰু (c)
- 16. মূত্ৰত তলৰ কোনটো অৱস্থাৰ উপস্থিতিয়ে ডায়েবেটিছ মেলিটাছ ৰোগটোক সূচায় ?
  - (1) ইউৰেমিয়া আৰু বৃক্কীয় কেলকূলি
  - (2) কেটুনিউৰিয়া আৰু গ্লাইক'চুৰিয়া
  - (3) বৃক্কীয় কেলকূলী আৰু হাইপাৰগ্লাইচেমিয়া
  - (4) ইউৰেমিয়া আৰু কেটুনিউৰিয়া
- 17. অনুবাদকৰ (Translation) প্ৰথম স্তৰ হ'ল:
  - (1) ডি এন এৰ অণু গ্ৰহণ কৰে
  - (2) চালক আৰ এন এ ৰ (tRNA) এমাইন'এচাইলেচন
  - (3) বিৰোধ-ক'ড'ন (anti-codon) গ্ৰহণ কৰে
  - (4) ৰাইব'জমৰ mRNA লগত বন্ধন

- 18. প্রান্ত পুষ্পিকাত থাকে:
  - (1) উৰ্দ্ধগভী গৰ্ভাশয়
  - (2) গর্ভপাদপুষ্পী গর্ভাশয়
  - (3) অধঃঅধোঁগভী গৰ্ভাশয়
  - (4) অধোগভী গৰ্ভাশয়
- 19. বৃদ্ধিৰ প্ৰক্ৰিয়া আটাইতকৈ বেছি হয়:
  - (1) বিলম্ব পর্য্যায়
  - (2) জীৰ্ণতা
  - (3) সুপ্তাৱস্থা
  - (4) মৃখ্য বৃদ্ধি পর্য্যায়
- 20. কাণ্ডৰ গুৰিৰ পৰা উৎপত্তি হোৱা মূল সমূহ হ'ল:
  - (1) প্রাথমিক মূল
  - (2) স্তম্ভ মূল
  - (3) পার্শ্বীয় মূল
  - (4) গুচ্ছমূল
- 21. পানী/বিহ মেটেকা আৰু ভেটফুলৰ পৰাগযোগ হয়:
  - (1) কেৱল পানীৰ সোঁতৰ দ্বাৰা
  - (2) বতাহ আৰু পানীৰ দ্বাৰা
  - (3) পতঙ্গ আৰু পানীৰ দ্বাৰা
  - (4) পতঙ্গ নাইবা বতাহৰ দ্বাৰা
- 22. অধিকতৰ 'পুতিজল উপচাৰণ'ৰ বাবে 'অবাত গেদ পাচক'ত (Anaerobic sludge digester) তলৰ কোনটো ৰখা হয় ?
  - (1) ভাহি থকা আবর্জনা
  - (2) প্ৰাথমিক উপচাৰণৰ এফ্লয়েণ্টসমূহ
  - (3) সক্রিয় গেদ (Activated sludge)
  - (4) প্রাথমিক গেদ (sludge)
- 23. তলৰ কোনটো দ্বিপাশ্বীয়ভাৱে সমমিত আৰু দেহগুহাহীন প্ৰাণীৰ উদাহৰণ হয় ?
  - (1) চেপেটা কৃমি
  - (2) ঘূৰণীয়া কৃমি
  - (3) বলয়ী প্রাণী
  - (4) টিন'ফ'ৰা

- 24. তলৰ পৰা ক্ষাৰকীয় এমিন' এচিডটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) খ্লুটামিক এচিড
  - (2) লাইচিন
  - (3) ভেলাইন
  - (4) টাইৰ'চিন
- 25. গৰ্ভধাৰণ কৰিব নোৱাৰা স্ত্ৰীলোকসকলক সহায় কৰিবলৈ তলৰ কোনবোৰ পদ্ধতিত ভ্ৰুণৰ স্থানান্তৰণ কৰা হয় ?
  - (1) GIFT আৰু ZIFT
  - (2) ICSI আৰু ZIFT
  - (3) GIFT আৰু ICSI
  - (4) ZIFT আৰু IUT
- **26.** অন্তৰ্বিষ্ট দেহ (inclusion bodies) ৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা কোনটো উক্তি **অশুদ্ধ** ?
  - (1) এইবোৰ খাদ্যকণা ভক্ষণৰ লগত জড়িত
  - (2) এইবোৰ চাইট'প্লাজমত মুক্তভাবে থাকে
  - (3) এইবোৰে চাইট'প্লাজমৰ সঞ্চিত খাদ্য সূচায়
  - (4) এইবোৰ কোনো আৱৰণীৰ দ্বাৰা আবৃত হৈ নাথাকে
- 27. কোনে বংশগতিৰ ক্ৰ'ম'জ'মীয় তত্ত্বৰ পৰীক্ষামূলক প্ৰমাণ কৰিছিল?
  - (1) চাট্টন
  - (2) ব'ভেৰি
  - (3) মৰগান
  - (4) মেণ্ডেল
- 28. সকলো যৌন সংক্রমণ ৰোগ অন্তর্ভুক্ত কৰা বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) গন'ৰীয়া, মেলেৰিয়া, জননাংগৰ হাৰ্পিছ
  - (2) AIDS, মেলেৰিয়া, ফাইলেৰীয়া
  - (3) কৰ্কট ৰোগ, AIDS, চিফিলিচ
  - (4) গন'ৰীয়া, চিফিলিচ, জননাংগৰ হাৰ্পিছ

ASSAMESE

- (1) প্ৰ'ইনচুলিনৰ 'C-পেপ্টাইড' বুলি এটা অতিৰিক্ত পেপ্টাইড থাকে।
- (2) কাৰ্য্যকৰী ইনচুলিনৰ শৃঙ্খল 'A' আৰু 'B' দুয়োডাল হাইডু'জেন বন্ধনৰ দ্বাৰা সংলগ্ন হৈ থাকে।
- (3) E-Coli ত জিনীয়ভাৱে অভিযন্ত্ৰিত ইনচুলিন প্ৰস্তুত কৰা হয়।
- (4) মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ইনচুলিন 'প্ৰ'ইনচুলিন' হিচাবে সংশ্লেষিত হয়।
- 30. সংকোষকেন্দ্ৰীয় কোষৰ গ্লাইক'প্ৰ'টিন আৰু গ্লাইক'লিপিড প্ৰস্তুত হোৱা উল্লেখযোগ্য ঠাই হৈছে:
  - (1) পেৰ'ক্সিজ'ম
  - (2) গলগি যন্ত্র
  - (3) পলিজ'ম
  - (4) অন্তঃপ্লাজমীয় জালিকা
- **31.** তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

~~ख्~~रन I

প্তন্ত - II

- (a) *ক্লসট্রিডিয়াম* বুটিলিকাম
- (i) চাইক্ল'ম্পৰিণ-A
- (b) *ট্ৰাইক'ডাৰমা* (ii) বিউটাইৰিক এচিড পলিস্প'ৰাম
- (c) ম'নাচ্কাচ্ (iii) চাইট্ৰিক এচিড পাৰপিউৰিয়াস
- (d) *এচপাৰজিলাস নাইজাৰ* (iv) তেজৰ কলেষ্টেৰল হ্ৰাস কৰা কাৰক
  - (a) (b) (c) (d)
- (1) (ii) (i) (iv) (iii)
- (2) (i) (ii) (iv) (iii)
- (3) (iv) (iii) (ii) (i)
- (4) (iii) (iv) (ii) (i)
- 32. ক্ৰমবিকাশৰ জ্ৰণ সাক্ষ মানি লোৱা নাই:
  - (1) এলফ্রেড ৱালেছ
  - (2) চাৰ্লচ ডাৰউইন
  - (3) অপেৰিন
  - (4) কাৰ্ল আৰনেষ্ট ভন বেয়াৰ

- 33. বাহকত লাগিথকা ডি এন এ (linked DNA) ক ক্ৰম অনুসৰি নিয়ন্ত্ৰণ কৰাক বোলা হয় :
  - (1) অনুকৃত্যায়নৰ উৎস (Ori site)
  - (2) প্যালিনডু'মিক অনুক্রম
  - (3) ৰিকগ্নিছন স্থান
  - (4) নির্বাচনক্ষম চিহ্ন
- **34.** ভাইৰইড্ৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো শুদ্ধ হব ?
  - (1) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত আৰ.এন.এ.
  - (2) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদনযুক্ত ডি.এন.এ.
  - (3) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত ডি.এন.এ.
  - (4) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদনযুক্ত আৰ.এন.এ.
- 35. কি নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে মণ্ট্ৰিল প্ৰ'ট'কল 1987 চনত চহী কৰা হ'ল ?
  - (1) অ'জন স্তৰৰ অৱক্ষয় হোৱা পদাৰ্থ সমূহ নিৰ্গত কৰা
  - (2) সেউজগৃহ গেছ সমূহ এৰি দিয়া
  - (3) e-wastes সমূহ পেলাই দিয়া
  - (4) অনুবংশীক ৰূপান্তৰিত জীৱক এখন দেশৰ পৰা আন এখনলৈ পঠোৱা
- **36.** চাইট্ৰিক এচিড চক্ৰৰ এপাকত কিমান সংখ্যক চাবট্ৰেট লেভেল ফচফ'ৰিলেচন হয় ?
  - (1) এক
  - (2) দুই
  - (3) তিনি
  - (4) শূন্য
- 37. তলৰ কোনটো হৰম'নৰ মানে (hormone level) গ্ৰেফিয়ান ফলিকূলৰ পৰা ডিম্বক্ষৰণ ঘটাই ?
  - (1) প্ৰজেষ্টেৰণৰ উচ্চ গাঢ়তা
  - (2) LH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
  - (3) FSH ৰ নিম্ন গাঢ়তা
  - (4) ইষ্ট্ৰ'জেনৰ উচ্চ গাঢ়তা

- **38.** শুদ্ধ যোৰটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) ফিনাইলকিট'নিউৰিয়া দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ পভাৱী লক্ষণ
  - (2) কাঁচিকোষ ৰক্তহীনতা দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ অপ্ৰভাৱী লক্ষণ,

ক্রম'জ'ম-11

- (3) থেলেচেমিয়া X জড়িত
- (4) হিম'ফিলিয়া Y জড়িত
- **39.** অনুৰোমৰ (microvilli) প্ৰান্তীয় চিলিয়াসহ ঘনকাকাৰ আচ্ছাদক কলা তলৰ কোনটোত পোৱা যায় ?
  - (1) লালটি গ্ৰন্থিৰ নলীকাসমূহত
  - (2) নেফ্ৰনৰ নিকটস্থ সংবলিত নলীকাত
  - (3) ইউষ্টে চিয়ান নলীত
  - (4) ক্ষুদ্রান্তৰ আৱৰণীত
- **40.** এণ্টাৰ্কটিকা অঞ্চলত হিম-অন্ধতা (Snow-blindness) হোৱাৰ কাৰণ হ'ল :
  - (1) UV-B ৰশ্মি অত্যাধিক তীক্ষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ কৰ্ণিয়াত হোৱা জলনৰ বাবে
  - (2) বৰফত হোৱা অত্যাধিক পোহৰৰ প্ৰতিফলনৰ বাবে
  - (3) ইনফ্ৰা-ৰেড্ ৰশ্মি (infra-red ray) ৰ বাবে ৰেটিনাত হোৱা ক্ষতিৰ কাৰণে
  - (4) কম উষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ ৰস সমূহ গোট মৰা
- 41. তলত উল্লেখ কৰা কোনযোৰ এককোষী শেলাই ?
  - (1) গিলিডিয়াম আৰু গ্ৰেছিলেৰীয়া
  - (2) এনাবিনা আৰু ভলভক্স
  - (3) ক্ল'ৰেলা আৰু স্পাইৰুলিনা
  - (4) লেমিনেৰীয়া আৰু ছাৰগাছাম্
- 42. উদ্ভিদৰ এটা প্ৰস্থচ্ছেদত তলত উল্লেখ কৰা আভ্যন্তৰীণ গঠনসমূহ দেখা গৈছে:
  - (a) আচ্ছাদৰ দ্বাৰা আবৃত অসংখ্য সিচৰিত হৈ থকা সংবহন কলা (vascular bundles)
  - (b) সুস্পষ্ট পেৰেণকাইমা কোষৰ আদি কলাস্তৰ
  - (c) সংবহন কলা সংযুক্ত আৰু বন্ধ
  - (d) ফ্লৱেম পেৰেণকাইমা নাই উদ্ভিদৰ সংবৰ্গ আৰু তাৰ অংগ চিনাক্ত কৰা :
  - (1) একবীজপত্রী মূল
  - (2) দ্বিবীজপত্রী কাণ্ড
  - (3) দ্বিবীজপত্রী মূল
  - (4) একবীজপত্রী কাণ্ড

- 43. মেণ্ডেলে কিমানবিধ প্ৰকৃত স্থৰূপ প্ৰজননৰ (true breeding) মটৰ মাহৰ যোৰ লৈছিল, যি বোৰৰ এটা বিপৰীত স্থৰূপৰ বাহিৰে বাকীবোৰ একে লক্ষণ যুক্ত ?
  - (1) 2
  - (2) 14
  - (3) 8
  - (4) 4
- 44. ফ্লৰিডিয়ান শ্বেতসাৰ সদৃশ গঠন হ'ব:
  - (1) এমাইল'পেক্টিন আৰু গ্লাইক'জেন
  - (2) মেনিট'ল আৰু এলগিন
  - (3) লেমিনেৰিন আৰু ছেলুল'জ
  - (4) শ্বেতসাৰ আৰু ছেলুল'জ
- 45. আন্তঃস্তৰৰ G_1 স্তৰ $(Gap\ 1)$ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) সকলো কোষীয় উপাদানৰ পুনৰ্সংগঠন হয়।
  - (2) কোষটো বিপাক কাৰ্য্যৰ দিশৰ পৰা সক্ৰিয়, বৃদ্ধি হয় কিন্তু ডি এন এ ৰ প্ৰতিকৃতিকৰণ নহয়।
  - (3) নিউক্লিয়াচৰ বিভাজন হয়।
  - (4) ডি এন এ ৰ সংশ্লেষণ বা প্ৰতিকৃতিকৰণ হয়।
- 46. কোনটো পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি 'বিকানেৰি' মাইকী ভেড়া আৰু 'মেৰিনো' মতা ভেড়াৰ মাজত সংকৰণ ঘটা 'হিজাৰডেল' নামৰ এটা নতুন সঁচৰ ভেড়া পোৱা গৈছিল?
  - (1) উৎপৰিবৰ্তন প্ৰজনন
  - (2) বৰ্ণসংকৰণ
  - (3) অন্তঃপ্রজনন
  - (4) বহিঃসংকৰণ
- 47. অসংক্ৰাম্যতা সম্পৰ্কে **অগুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) যেতিয়া পূৰ্ব-প্ৰস্তুত এণ্টিবডিসমূহ পোনে পোনে শৰীৰত দিয়া হয়, তাক 'নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা' বোলে।
  - (2) সক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা দ্ৰুত আৰু পূৰ্ণ সহাঁৰি প্ৰদান কৰে
  - (3) জ্ৰণটোৱে মাকৰ পৰা কিছুমান এণ্টিবডি লাভ কৰে, এইটো এটা নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতাৰ উদাহৰণ।
  - (4) এণ্টিজেনত (জীৱিত বা মৃত) উন্মুক্ত কৰা পোষকৰ দেহত এণ্টিবিডি সমূহৰ তৈয়াৰ হয়। ইয়য় 'সক্রিয় অসংক্রাম্যতা' বোলে।

- 48. EcoRI এ চিনাক্ত কৰা নিৰ্দিষ্ট পেলিনড্ৰ'মিক (palindromic) অনুক্রমটো হ'ল :
  - (1) 5' GGAACC 3'
    - 3' CCTTGG 5'
  - (2) 5' CTTAAG 3'
    - 3' GAATTC 5'
  - (3) 5' GGATCC 3'
    - 3' CCTAGG 5'
  - (4) 5' GAATTC 3'
    - 3' CTTAAG 5'
- 49. যদি একাদিক্রমে থকা দুটা 'যোৰ ক্ষাৰক'ৰ মাজৰ দূৰত্ব $0.34~\mathrm{nm}$ হয় আৰু এটা গতানুগতিক স্তন্যপায়ী প্রাণীৰ কোষত থকা এটা দ্বিকুগুলীযুক্ত ডি এন এ ৰ যোৰ ক্ষাৰকৰ (base pair) সর্বমুঠ সংখ্যা $6.6 \times 10^9~\mathrm{bp}$ হয়, তেন্তে ডি এন এ টোৰ দৈর্ঘ্য মোটামুটিভারে হ'ব :
  - (1) 2.5 মিটাৰ
  - (2) 2.2 মিটাৰ
  - (3) 2.7 মিটাৰ
  - (4) 2.0 মিটাৰ
- 50. যদি পঁইতাচোৰাৰ মূৰটো আঁতৰাই পেলোৱা হয়, তেতিয়াও ই কেইদিনমানৰ বাবে জীয়াই থাকে। ইয়াৰ কাৰণ:
  - (1) পঁইতাচোৰাৰ স্নায়ুতন্ত্ৰ নাথাকে।
  - (2) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এটা সৰু অংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ অধঃস্থ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থাকে।
  - (3) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এক তৃতীয়াংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ পৃষ্ঠীয় অংশত অৱস্থিত হৈ থাকে।
  - (4) পঁইতাচোৰাৰ অধিগ্ৰসনীয় প্ৰগণ্ড (supra-oesophageal ganglia) উদৰৰ অধঃস্থ অংশত অৱস্থিত।

(d)

- 51. ঘাঁহনি পৰিস্থিতি তন্ত্ৰৰ ট্ৰফিক স্তৰৰ সৈতে সিহঁতৰ শুদ্ধ প্ৰজাতি সমূহ উদাহৰণৰ সৈতে মিলোৱা :
  - (a) চতুৰ্থ ট্ৰফিক স্তৰ
- (i) কাউৰী
- (b) দ্বিতীয় টুফিক স্তৰ
- (ii) শগুণ
- (c) প্ৰথম ট্ৰফিক স্তৰ
- (iii) শহাপহু
- (d) তৃতীয় ট্ৰফিক স্তৰ
- (iv) ঘাঁহ

শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা:

- (a) (b) (c)
- (1) (iii) (ii) (i) (iv)
- $\begin{array}{ccccc} (1) & (ii) & (ii) & (iv) \\ (2) & (iv) & (iii) & (ii) & (i) \end{array}$
- (3) (i) (ii) (iii) (iv)
- (4) (ii) (iii) (iv) (i)

- **52.** এণ্টেৰ'কাইনেজ উৎসেচকটোয়ে তলৰ কোনটোৰ ৰূপান্তৰণত সহায় কৰে ?
  - (1) ট্রিপছিন'জেনক ট্রিপছিনলৈ
  - (2) কেচিন'জেনক কেচিনলৈ
  - (3) পেপচিন²জেনক পেপচিনলৈ
  - (4) প্র'টিনক বহুপেপ্টাইডলৈ
- 53. মানৱ পাচনতন্ত্ৰ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) খাদ্যনলীৰ আটাইতকৈ ভিতৰৰ তৰপটো হৈছে চেৰ'চা (serosa)।
  - (2) ইলিয়াম এটা অতিকৈ পাকখোৱা অং**শ**।
  - (3) গ্ৰহণী (duodenum) ৰ পৰা কৃমিৰূপ পৰিশেষিকাটো ওলায়।
  - (4) ইলিয়াম (Ileum) টো ক্ষুদ্রান্তত মিলিত (open) হয়।
- 54. এটা উদ্ভিদ বৃদ্ধি নিয়ন্ত্ৰকৰ নাম লিখা যাক কুহিয়াৰৰ গছৰ ওপৰত চতিয়াই দিলে গছৰ কাণ্ডৰ বৃদ্ধি হয়, গতিকে ই কুহিয়াৰৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰে:
  - (1) জিবাৰেলিন
  - (2) ইথিলিন
  - (3) এবছিছিক এচিড
  - (4) চাইট'কাইনিন
- 55. ৰেষ্ট্ৰিক্ছন উৎসেচক সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) সিহঁতে ডি. এন. এ. সূত্রিকাডাল পেলিনডু'মিক (palindromic) স্থানত কাটে।
  - (2) সিহঁত জিনীয় অভিযন্ত্ৰণৰ বাবে দৰকাৰী।
  - (3) আঠালেটিয়া মূৰবোৰ (sticky ends) ডি. এন. এ. লাইগেজৰ দ্বাৰা সংলগ্ন কৰিব পাৰি।
  - (4) প্ৰতিটো ৰেষ্ট্ৰিক্ছন উৎসেচকে ডি. এন. এ. অনুক্ৰমৰ দৈৰ্ঘ্য পৰীক্ষা কৰিহে ক্ৰিয়া কৰে।

$\mathbf{G3}$								8						ASSAMESE	
56.	তলত	দিয়া সমূ	হ মিলো	ৱা :				60.	লিপাং	ন্বৰ সময়	য়ত ডি. এ	কণ্ডলীটো	্ <u>নভর আনহু ।</u> চুণ্ডলীটো খোল খোৱাত সূচল কৰা		
.	(a) অনুঘটনীয় কাৰ্য্যত বাধা আৰোপ (i) ৰিচিন								উৎসেচকটোৰ নাম হৈছে :						
	(b)	~	াইড বন্ধ		,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,	(ii)	মেল'নেট		(1) ডি.এন.এ. হেলিকেজ						
	(c)			ে বুত বেৰৰ উগ	পাদার	(iii)	কাইটিন		(2) ডি.এন.এ.পলিমাৰেজ						
	(d)	~	বিপাকীয়		11.(1-1	(iv)	ক'লাজেন		(3) আৰ.এন.এ. পলিমাৰেজ						
				। এন) Iটো বাছি	<u>चिलि</u> क	` '	4- 4116014		(4) ডি.এন.এ. লাইগেজ						
	1.441.	(a)	ৰা ।খখঞ্ (b)	(c)	(d)	al •		01	La col d						
	(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)			61.		তলৰ কোনটো ব্যাখ্যা শুদ্ধ ?				~ ^ ~~\~~	
	(2)								l) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ এটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰ						
	(3)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)				(2)						
	(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)				(3)		`		`	`	
57 .	<i>প</i> ৌষ্ট্রি	ক নলীৰ	ঘটিকা ৫	কাষসমূত	তিলাৰে (	কানটো	ৰ পৰা ৰূপান্তৰিত	;	(4) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ দুটা H-বন্ধনী						
	পৌষ্টিক নলীৰ ঘটিকা কোষসমূহ তলৰ কোনটোৰ পৰা ৰূপান্তৰিত হোৱা ?								তলত উল্লেখ কৰা পৃথিৱীৰ কোন অংশত আটাইতকৈ বেছি প্ৰ বৈচিত্ৰতা পোৱা যায় ?						
	(1) স্তম্ভাকাৰ আচ্ছাদক কোষসমূহ														
	(2)	কনডু'							(1) মাদাগছকাৰ						
	(3)			দক কোষ	সমহ				(2) হিমালয়						
	(4)									(3) আমাজান অৰণ্য					
	(1)	1 401 1	-11 (001	AI) -110-	(1111-61	11.15			(4)	ভাৰত	ত্বৰ্ষৰ পশ্চিম ঘাট (Western Ghats)				
58.	তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।								তেলৰ	জ্জন কেই	विद्या	ই শুদ্র হি	वेकबटींग	বাচি উলিওৱা।	
		४ ङ - I				স্তম্ভ -	II	63.	0-11	স্তম্ভ -		~ 54 11	1 1-3/601	88 - II	
	(a)	6 - 15 যোৰ ক্লোমৰন্ধ্ৰ		(i)	ট্রাইগ	7		(a)			~~5~~	(i)	গ্ৰেভছৰ ৰোগ		
	(b)	বিষমপুচ্ছ ফিচা বায়ুথলী			(ii)	চাইক্ল	'ষ্ট মচ্		(a) (b)	পিটুইটেৰী গ্ৰন্থি থাইৰইড গ্ৰন্থি		(ii)	ত্মতহন নোগ ডায়েবেটিছ মেলিটাচ		
	(c)				(iii)	কনড্ৰি	ক্থিচ্					(iii)	ভায়েবেটিছ ইনচিপিডাচ		
		(air b	(air bladder)				` `		(c)			ভাৱেবোট্ছ হ্ৰনাটা শভাট এডিচনৰ ৰোগ			
	(d)	বিষংকু (iv)				অষ্টিকথিচ্	থিচ্		(d)	(a)	(b)	(c)	(iv) (d)	আভচনৰ ৰোগ	
		(a)	(b)	(c)	(d)				(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)		
	(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)				(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)		
	(2)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)				(3)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)		
	(3)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)				(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)		
	(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)										

কোনটো স্তৰত চাইনেপ্ট'নিমেল সংঘৰ গলন বা

লুপ্তি (dissolution) ঘটে ?

জাইগ'টিন

ডিপ্ল'টিন

লেপ্ট'টিন

পেকিটিন

59.

(1)

(2)

(3)

(4)

মাহজাতীয় শস্যৰ শিপাত থকা টেমুনাত নাইট্ৰ'জিনেজৰ দ্বাৰা অনুঘোটক হোৱাৰ পিছত বিক্ৰিয়াত উৎপন্ন হোৱা দ্ৰৱ্য/দ্ৰৱ্যসমূহ

হ'ল :

(3)

(1) কেৱল নাইট্ৰেট

(2) এম'নিয়া আৰু অক্সিজেন

কেৱল এম'নিয়া

এম'নিয়া আৰু হাইড্ৰ'জেন

(4)

পোষণৰ মূল্য

ASSAI	MESE					9							G3
65.			গীয় মৌৰ	ণ সমূহৰ	লগত উদ্ভিদৰ সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ	68.	তলৰ	স্তম্ভ কেই	ইটা মিলা	ই শুদ্ধ ি	বকল্পটে	া বাচি উ	লওৱা :
	মিলো	লাৱা:						~~छड~~ - I					স্তম্ভ - II
	(a)	আইৰন (i) জিংক (ii) ব'ৰ'ন (iii)		(i) পানীৰ প'ট'লাইচিচ			(a)		াকবান্ধি থকা, বহুভক্ষী াশক জীৱ (pest)			(i)	এষ্টেৰিয়াচ
	(b)			(ii)	পাৰাগৰেণুৰ অংকুৰণ		(b)	পৈণত	চ প্ৰাণীৰ ⁻	অৰীয় সা	(ii)	স্কৰপিয়ন	
	(c)			(iii) ক্ল'ৰ'ফিল জৈব সংশ্লেষণত প্ৰয়োজন				আৰু পলুবোৰৰ দ্বিপাৰ্শ্বীয় সমমিতি আছে					
	(d)	মেঙ্গানিজ (iv)		iv) IAA জৈৱ সংশ্লেষণ			(c)	পুস্তি ব	পুস্তি ক্লোম (Book lung)			(iii)	টিন'প্লানা
							(d)	জৈৱদ্যুতি (জীৱদীপ্তি)				(iv)	ফৰিং
	শুদ্ধ বি	বকল্পটো	া বাছি উ	লিওৱা :									(Locusta)
		(a)	(b)	(c)	(d)		(4)	(a)	(b)	(c)	(d)		
	(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)		(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)		
							(2) (3)	(iii) (ii)	(ii) (i)	(i) (iii)	(iv) (iv)		
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)		(4)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)		
	(3)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)		(-)	(-)	()	(-)	(=-/		
	(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)	69.	তলৰ	স্তম্ভ কেই	ইটা মিলা	ই শুদ্ধ ি	বকল্পটে	া বাচি উ	লওৱা।
								স্তম্ভ -	I			স্তম্ভ -]	II
66.	তলৰ কৰে '		গৱে মূত্ৰ	লতাক (	(Diuresis) ৰোধ কৰাত সহায়	7	(a)						আৰু সপ্ত ম াড়বোৰৰ মাজত
	(1)	`		কাৰণে নীৰ পুন	বৃক্কীয় নলীকাসমূহৰ পৰা Na+		(b)	এক'	এক্ৰ'মিয়ন (ii)			প্ৰগণ্ডিকাস্থিৰ (Humerus) মূৰ	
		আরশ	আৰু গ	ানাৰ খুন	2C-11d-1		(c)	অংস	অংসফলক (scapula) (iii		) (iii)	কণ্ঠাস্থি	
	(2)				কাৰকে ৰক্তনলীৰ সংকোচন ঘটায়		(d)	গ্লেন'ই	গ্লন [*] ইড গহুৰ (iv)			উৰোস্থিৰ (sternum) লগত সংলগ্ন নহয়	
	(3)	JG T	কাষসমূহ	ৰ দ্বাৰা (	ৰেনিনৰ ক্ষৰণ হ্ৰাস			(a)	(b)	(c)	(d)	31710	1/217 1/53
	(4)	ADH	I ৰ অধঃ	ক্ষেৰণৰ	বাবে অধিক পানীৰ পুনঃশোষণ		(1)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)		
							(2)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)		
67.	দ্ধিতীয়	ক ডিম্বয়	য়াতকোষ	ৰ মিঅ'	টিক বিভাজনটো কেতিয়া সম্পূণ		(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)		
01.	হয় ?	1 10 4	1150111	1 1-1-1	10 1 1 1 2 1 3 1 3 1 3 1 3 1 1 2		(4)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)		
	(1)	যৌন ই	সং গম ৰ ৷	(copula	ation) সময়ত	70.	উদ্ভিদে কিছুমান গৌণ বিপাকীয় দ্ৰব্য যেনে নিক'টাইন, ষ্ট্ৰইক আৰু কেফেইন উৎপাদন কৰাৰ কাৰণ হ'ল :						
	(2)	্যোজন কোষ গঠনৰ পিছত		বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ									
	(3)	(3) এটা শুক্ৰাণু এটা ডিম্বাণুৰ লগত মিলন (fusion) হোৱাৰ							ক্ষা কার্য				
		সময়ত					(2) প্রতিৰক্ষা কার্য (3) প্রজননৰ প্রভাৱ						
						1							

ডিম্বক্ষৰণৰ আগতে

(4)

71.	তলৰ স্তম্ভ	কেইটা	মিলাই	শুদ্ধ	বিকল্পটো	বাচি	উলিওৱা	1

रुख - I

~~ख्~~र - II

- Bt কপাহ (a)
- জিন চিকিৎসা (i) (therapy)
- এডিন'চাইন (b) ডিএমাইনেজৰ নাটনি
- কোষীয় প্ৰতিৰক্ষণ (ii) (defence)
- (c) RNAi
- HIV সংক্ৰমণৰ নিৰ্ণয় (iii)
- (d) **PCR**
- বেছিলাছ (iv) থুৰিনজিয়েনছিছ
- (b) **(c)** (d) (a)
- (1) (iii) (ii) (i) (iv)
- (2)(ii) (iii) (iv) (i)
- (3)(i) (iii) (iv) (ii)
- (4)(iii) (iv) (i) (ii)
- এচ এল মিলাৰে তেওঁ কৰা পৰীক্ষাত এটা বন্ধ ফ্লাস্কত তলৰ কোনবোৰ **72.** মিহলি কৰি এমাইন' এচিড প্ৰস্তুত কৰিছিল?
  - $\mathrm{CH_{3},\,H_{2},\,NH_{4}}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $800^{\circ}\mathrm{C}$ ত (1)
  - $\mathrm{CH_4},\mathrm{H_2},\mathrm{NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^{\circ}\mathrm{C}$ ত (2)
  - (3) $\mathrm{CH_3},\mathrm{H_2},\mathrm{NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^{\circ}\mathrm{C}$ ত
  - $\mathrm{CH_4,\,H_2,\,NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $800^{\circ}\mathrm{C}$ ত (4)
- তলৰ জীৱ সমূহৰ লগত সিহঁতৰ জৈৱ প্ৰযুক্তি বিদ্যাত হোৱা প্ৰয়োগ **73.** সমূহ মিলোৱা:
  - বেছিলাছ (a) থুৰিনজিয়েনছিছ
- ক্লনিং বাহক (i)
- থাৰমাছ একুৱাটিকাছ (b)
- (ii) প্ৰথম rDNA অণুৰ গঠন
- (c) এগ্ৰবেক্টেৰিয়াম টিউমিফেছিয়েনচ
- ডি এন এ পলিমাৰেজ (iii)
- চালম'নেলা (d) টাইফিমুৰিয়াম
- ক্রাই প্র'টিন (iv)

নিম্নোলিখিত শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:

- **(c)** (d) (a) **(b)**
- (1) (iv) (iii) (i) (ii)
- (2)(iii) (ii) (iv) (i)
- (3)(iii) (iv) (i) (ii)
- (4)(iii) (i) (ii) (iv)

- বেছিলাছ থাৰিনজিয়েনছিছ (Bt) ৰ বিষ জিনটো সংস্থাপন কৰি **74**. সৃষ্টি কৰা Bt কপাহ গছটো তলৰ কোনটোৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধ্য ?
  - ভেঁকুৰজনিত ৰোগসমূহ (1)
  - উদ্ভিদৰ ঘূৰণীয় কৃমি (nematodes) (2)
  - পতংগ পৰভক্ষীসমূহ (Insect predators) (3)
  - অনিষ্টকাৰী পতংগ (4)
- নিম্নলিখিত শুদ্ধ বিকল্প যোৰটো বাছি উলিওৱা: **75.**
  - পলিমাৰেজ ডি এন এ ক ভাঙি খণ্ডিত কৰে (1)
  - নিউক্লিয়েজ ডি এন এ ক দুডাল সূত্ৰত পৃথক (2)
  - একচোনিউক্লিয়েজ -ডি এন এ অণুবোৰৰ ভিতৰত (3)সুনিৰ্দিষ্ট স্থানত কাটিব পাৰে
  - দুটা ডি এন এ অণু লগ লগায় (4) লাইগেজ
- ডিম্বকৰ লগত ডিম্বক নাড়ীৰ সংমিলন স্থল হ'ল: **76.**
  - ডিম্বক ৰন্ধ (1)
  - (2)প্রদেহ
  - ডিম্বক মূল (3)
  - ডিম্বক নাভী (4)
- 77. ৰেণুপত্ৰমঞ্জৰী নাইবা শংকু পোৱা যায়:
  - টেৰিছ (1)
  - মাৰকেনছিয়া (2)
  - ইকুইজেটাম্ (3)
  - *ছেলভিনিয়া* (4)
- তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা। **78.**

~~ख्~~र - I

<u> छङ</u> - II

- ইওছিন'ফিল (a)
  - (i) অসংক্ৰাম্যতা সঁহাৰি (immune response)
- বেছ'ফিল (b)
- কোষীয়ভক্ষণ (ii)
- নিউট্টু'ফিল (c)
- হিষ্টামিনেজ, ধ্বংসকাৰী (iii) উৎসেচকবোৰৰ ক্ষৰণ
  - কৰে
- লিম্ফ'চাইট (d)
- হিষ্টামিন থকা কণিকাৰ (iv) ক্ষৰণ কৰে
- (a) **(b) (c)** (d)
- (1) (iii) (iv) (i) (ii)
- (2)(i) (ii) (iv) (iii)
- (3)(iv) (ii) (i) (iii)
- (4) (iii) (iv) (ii) (i)

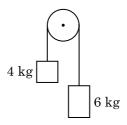
ASSAM	MESE					1	1						G3		
79.					াপটাইড্ ক্ত কৰা :	বন্ধনী থকা দ্ৰব্য সমূহৰ :	83.	তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।							
	(1)							স্তম্ভ - I (a) কৰ্টিৰ অংগ				<i>স্তম্ভ</i> - II			
	(2) চেলুল'জ, লেচিথিন											(i)	মধ্যকৰ্ণ আৰু ফেৰিংচ ক সংলগ্ন কৰে		
	(3)	(3) ইনুলিন, ইন্চুলিন						(b)	(b) কক্লিয়া			(ii)	ব্যুহৰ (লেবিৰিহ্ন) পাক		
	(4)	কাইটি	ন, কলে	চটেৰল				(2)	4 413181			(11)	খোৱা অংশ		
80.		কতাৰ ফ				া আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক হলত দিয়া কোনটো উক্তি		(c)	(oval				উপবৃত্ত বাতায়নৰ (oval window) লগত সংলগ্ন		
	(1)	মুঠ প্র	াথমিক	উৎপাদ	কেতা স	দায় অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক		(d)	ষ্টে পছ			(iv)	ভৌমছদাত অৱস্থিত		
	উৎপাদকতাতকৈ বেছি								(a)	(b)	(c)	(d)			
	(2)	• (				নাৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক		(1)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)			
			দকতা এ °				5	(2)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)			
	(3)	~				মাৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক 'পৰ্ক নাই		(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)			
	(4)	মুঠ প্র	াথমিক	উৎপাদ	কতা স	দায় অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক		(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)			
		উৎপাদকতাতকৈ কম							প্ৰাণীসমূহত আটাইতকৈ অধিক পৰিমাণে থকা প্ৰ'টিন কোনটো ?						
81.	তলৰ 🖟	স্তম্ভ কেই	টো মিলা	ই শুদ্ধ ি	বকল্পটো	বাচি উলিওৱা ।	84.	(1)							
		স্তম্ভ -	I			~~४४~~ - II									
	(a)	(a) অমৰা (placenta) (i) এনডু'জেন			এনডু'জেন		· /								
	(b)	জোনা পেলুচিডা (ii)				মানৱ ক'ৰিয়নিক গনাড'ট্ৰপিন (hCG)		(3) (4)	ইন্চুলিন হিম'গ্লবিন						
	(c)	কন্দমূত	ত্রপথিয় গু	গ্রন্থি	(iii)	ডিম্বৰ তৰপ									
	(d)	লেইদি	গৈ কোষ		(iv)	পুৰুষাংগ (penis)	85.	তলত দিয়া সমূহ মিঅ'ছিছ বিভাজনৰ লগত মিলোৱা :							
					পিছলকৰণ		(a)	জাইগ'টিন		(i)	পৰিঃস	মাপ্তি			
	(1)	(a)	(b)	(c)	(d)			(b)	পেকি	টন	(ii)	কায়েও	নমেটা		
	(1) (2)	(i) (iii)	(iv) (ii)	(ii) (iv)	(iii) (i)			(c)	ডিপ্ল'টিন		(iii)	জিন বি	র বিনিময়		
	(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)								• •		
	(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)			(d)	ডায়াকাইনেচিচ (iv)			যুগ্মন			
0.0					0			তলৰ বিকল্প সমূহৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :							
82.			আবাদী	ৰ লক্ষণ	નશ્ય ?				(a)	(b)	(c)	(d)			
	(1)	জন্মহা						(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)			
	(2)	মৃত্যুহাৰ						(2)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)			
	(3)		টৰ পাৰস		ক্রা			(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)			
	(4)	লিংগ	অনুপাত					(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)			

- 86. ৰবাৰ্ট মেৰ মতে পৃথিৱীৰ প্ৰজাতি বৈচিত্ৰ্যতা হৈছে :
  - (1) 20 মিলিয়ন
  - (2) 50 মিলিয়ন
  - (3) 7 মিলিয়ন
  - (4) 1.5 মিলিয়ন
- 87. অধঃঅধোঁগভী গৰ্ভাশয় পোৱা যায়:
  - (1) সৰিয়হ
  - (2) সূর্য্যমূখী ফুল / বেলিফুল
  - (3) নাচপতি
  - (4) বেঙেনা
- 88. **শুদ্ধ** উক্তিটো বাচি উলিওৱা।
  - (1) হাইপ^¹গ্লাইচেমিয়াৰ লগত গ্লুকাগন জড়িত।
  - (2) ইনচুলিনে অগ্ন্যাশয়ৰ কোষবোৰ আৰু এডিপ'চাইটসমূহৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰে।
  - (3) হাইপাৰগ্লাইচেমিয়াৰ লগত ইনচুলিন জড়িত।
  - (4) গ্লুক'কটিকইডবোৰে গ্লুক'নিঅ'জেনেছিছ প্ৰক্ৰিয়াত উৎসাহ যোগায়।
- 89. ৰাতি আৰু ৰাতিপুৱা ঘাঁহৰ পাতৰ আগ অংশইদি পানী তৰল হিচাপে ওলোৱা কাৰ্য্য কি পদ্ধতিৰ লগত জড়িত ?
  - (1) মূল চাপ
  - (2) অন্তচোষণ
  - (3) জীৱদ্রব্য সংকোচন
  - (4) প্রস্কেদন
- 90. বিভাজিত হৈ থকা কিছুমান কোষ, কোষ চক্ৰৰ পৰা ওলাই আহে আৰু নিষ্ক্ৰিয় অংগজ স্তৰত সোমাই পৰে। ইয়াক অকাৰ্য্যকৰ (quiescent) স্তৰ (G_0) বোলা হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াটো তলৰ কোনটো স্তৰৰ শেষত হয় ?
  - (1) G₁স্তৰ
  - (2) S **광**죅
  - (3) G₂স্তৰ
  - (4) M **장**죅

- 91. সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতিত এটা কণাৰ সৰণ আৰু ত্বৰণৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য হ'ল:
  - (1) $\frac{3\pi}{2}$ rad
  - (2) $\frac{\pi}{2}$ rad
  - (3) শূন্য
  - (4) π rad
- 92. 100 পাক সংখ্যাৰ 50 cm দৈৰ্ঘ্যৰ কুণ্ডলী এটাই 2.5 A বিদ্যুত প্ৰৱাহ বহন কৰি আছে। কুণ্ডলীটোৰ কেন্দ্ৰত উৎপন্ন হোৱা চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ মান:

$$(\mu_0\!=\!4\pi\!\times\!10^{\,-\,7}\;T\;m\;A^{\,-\,1})$$

- (1) $3.14 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
- (2) $6.28 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
- (3) $3.14 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
- (4) $6.28 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
- 93. 4 kg আৰু 6 kg ভৰৰ দুটা বস্তু এডাল ভৰহীন তাঁৰৰ দুই মৃৰে গাঠি দিয়া হ'ল। তাঁৰ ডালে এটা ঘৰ্ষণহীন পুলিৰ ওপৰেৰে গতি কৰে (চিত্ৰতটো চোৱা)। মধ্যাকৰ্ষণ ত্বৰণ (g) ৰ সম্পৰ্কত তন্ত্ৰটোৰ ত্বৰণ হ'ব:

- (1) g/2
- (2) g/5
- (3) g/10
- (4) g
- 94. বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগৰ প্ৰাৱল্যৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰ আৰু চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ উপাংশৰ অৰিহণাৰ অনুপাত হ'ল:

(c=বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগটোৰ দ্ৰুতি)

- (1) 1:1
- (2) 1:c
- (3) $1:c^2$
- (4) c:1

- 95. $0.2 \, \mathrm{m}^3$ আয়তনৰ এক নির্দিষ্ট অঞ্চলৰ সকলো স্থানতে বৈদ্যুতিক বিভৱ $5 \, \mathrm{V}$ পোৱা গ'ল। এই অঞ্চলটোত বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্রাৱল্য হ'ব :
  - (1) 0.5 N/C
  - (2) 1 N/C
  - (3) 5 N/C
  - (4) শূন্য
- 96. এক-পাৰমাণৱিক গেছ এটাৰ বাবে গড় তাপীয় শক্তি হ'ল : $(k_B\, \hbox{a''atem}_{\overline{b}} \hbox{weal} x + \hbox{b''atem}_{\overline{b}} \hbox{weal} x)$
  - $(1) \qquad \frac{3}{2} \, k_{\rm B} T$
  - $(2) \qquad \frac{5}{2} \ k_B T$
  - (3) $\frac{7}{2} k_B T$
  - (4) $\frac{1}{2} k_B T$
- 97. মূল বিন্দুৰ সাপেক্ষে $3\,\hat{j}\,\,\mathrm{N}\,$ ৰ বল এটাই $2\,\hat{k}\,\,\mathrm{m}\,$ স্থান ভেক্টৰৰ কণা এটাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰিলে উৎপন্ন হোৱা টৰ্ক উলিওৱা ।
  - (1) $6\hat{j}$ N m
  - (2) -6i N m
  - (3) $6 \stackrel{\wedge}{k} N m$
  - (4) $6\hat{i}$ N m
- 98. d আণৱিক ব্যাস আৰু n সংখ্যা ঘনত্বৰ এটা গেছৰ বাবে গড় মুক্ত পথৰ দৈৰ্ঘ্য এনেদৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি :
  - $(1) \qquad \frac{1}{\sqrt{2} \ n\pi d^2}$
  - $(2) \qquad \frac{1}{\sqrt{2} \, \operatorname{n}^2 \pi \operatorname{d}^2}$
  - (3) $\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi^2 d^2}$
  - $(4) \qquad \frac{1}{\sqrt{2} \text{ n}\pi d}$
- 99. এটা পদাৰ্থৰ 0.5 g ভৰৰ সমতুল্য শক্তি হ'ল:
  - (1) $4.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (2) $1.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (3) $0.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (4) $4.5 \times 10^{16} \,\mathrm{J}$

100. এডাল স্ক্ৰু গজৰ লঘিষ্ঠ গণনাৰ মান 0.01 mm আৰু ইয়াৰ বৃত্তাকাৰ স্কেলত 50 টা ঘৰ আছে।

স্কু গজটোৰ পিট্চ হ'ল :

(1) 0.25 mm

13

- (2) 0.5 mm
- (3) 1.0 mm
- (4) 0.01 mm
- 101. সমান ধাৰণ শক্তিৰ A আৰু B দুটা চিলিণ্ডাৰক পৰস্পৰে পৰস্পৰৰ লগত এটা ষ্টপক'কেৰে সংযোগ কৰা হ'ল। A ত প্ৰমাণ উষ্ণতা আৰু চাপত আদৰ্শ গেছ এটা ৰখা হৈছে। B সম্পূৰ্ণ বায়ুশূন্য কৰা হৈছে। গোটেই প্ৰকোষ্ঠটো তাপীয়ভাৱে অন্তৰক। ষ্টপক'কটো হঠাতে খুলি দিয়া হ'ল। প্ৰক্ৰিয়াটো হ'ব:
  - (1) তাপৰোধী
  - (2) সমায়তনী
  - (3) সমচাপ
  - (4) সমো**ষ্ট্রী**
- 102. এটা চিলিণ্ডাৰত 249 kPa চাপ আৰু 27°C উষ্ণতাত হাইডু'জেন গেছ ৰখা হৈছে।

ইয়াৰ ঘনত্ব (R=8.3 J $\mathrm{mol}^{-1}\,\mathrm{K}^{-1}$) হ'ল :

- (1) 0.2 kg/m^3
- (2) 0.1 kg/m^3
- (3) 0.02 kg/m^3
- (4) 0.5 kg/m^3
- 103. নিউট্রনেৰে এটা ইউবেনিয়াম আইচ'ট'প $^{235}_{92} U$ আঘাত কৰিলে উৎপন্ন হয় $^{89}_{36} {
  m Kr}$, তিনিটা নিউট্রন আৰু :
  - (1) $^{91}_{40}$ Zr
  - (2) $^{101}_{36}$ Kr
  - (3) $^{103}_{36}$ Kr
  - (4) $^{144}_{56}$ Ba
- $3 \times 10^{-10}~{
  m Vm^{-1}}$ ৰ বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰ এখনত অপৱাহ বেগ $7.5 \times 10^{-4}~{
  m m~s^{-1}}$ হোৱা আধান কণা এটাৰ সচলতা ${
  m m^2~V^{-1}~s^{-1}}$ এককত হ'ব :
  - (1) 2.5×10^6
  - (2) 2.5×10^{-6}
  - (3) 2.25×10^{-15}
  - (4) 2.25×10^{15}

- 105. সার্থক সংখ্যাৰ কথা বিবেচনা কৰিলে, $9.99~\mathrm{m}-0.0099~\mathrm{m}$ ৰ মান কিমান হ'ব ?
  - (1) 9.98 m
  - (2) 9.980 m
  - (3) 9.9 m
  - (4) 9.9801 m
- 106. 1200 A m⁻¹ পৰিমাণৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ এখন 599 চৌম্বক প্ৰৱণতাৰ এডাল লোহাৰ দণ্ডৰ ওপৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। দণ্ডডালৰ পদাৰ্থৰ চৌম্বিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ব:

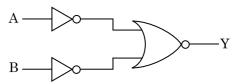
$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1})$$

- (1) $8.0 \times 10^{-5} \,\mathrm{T} \,\mathrm{m} \,\mathrm{A}^{-1}$
- (2) $2.4\pi \times 10^{-5} \text{ T m A}^{-1}$
- (3) $2.4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1}$
- (4) $2.4\pi \times 10^{-4} \text{ T m A}^{-1}$
- 107. $10~{
  m cm}$ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ পৰিবাহী গোলক এটাত $3.2 \times 10^{-7}~{
  m C}$ আধান সমভাৱে বিতৰণ হৈ আছে। গোলকটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা $15~{
  m cm}$ দূৰত্বত থকা বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্যৰ মান কিমান ?

$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

- (1) $1.28 \times 10^5 \text{ N/C}$
- (2) $1.28 \times 10^6 \text{ N/C}$
- (3) $1.28 \times 10^7 \text{ N/C}$
- (4) $1.28 \times 10^4 \text{ N/C}$
- 108. এটা শ্ৰেণীৱদ্ধ LCR বৰ্তনীৰ লগত এটা পৰিৱৰ্তী প্ৰৱাহৰ (ac) ভ'ল্টেজ উৎস সংযোগ কৰা হৈছে। যেতিয়া বৰ্তনীৰ পৰা L আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়া প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য $\frac{\pi}{3}$ হয়। যদি তাৰ পৰিৱৰ্তে C আতৰাই দিয়া হয়, তেতিয়াও প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য পুনৰ $\frac{\pi}{3}$ হয়. বৰ্তনীটোৰ ক্ষমতা গুণক হ'ব :
  - (1) 0.5
  - (2) 1.0
  - (3) -1.0
  - (4) শূন্য

- 109. ${f r}$ ব্যাসার্দ্ধৰ কৈশিক নলী এটা পানীত ডুবাই দিয়া হৈছে আৰু পানী নলীটোৰ ভিতৰেদি ${f h}$ উচ্চতালৈ উঠিছে। কৈশিক নলীটোৰ ভিতৰত থকা পানীৰ ভৰ 5 ${f g}$ । $2{f r}$ ব্যাসার্দ্ধৰ অন্য এডাল কৈশিক নলী পানীত ডুবাই দিয়া হ'ল । এই নলীটোত উঠি যোৱা পানীৰ ভৰ হ'ল :
  - (1) 5.0 g
  - (2) 10.0 g
  - (3) $20.0 \,\mathrm{g}$
  - (4) 2.5 g
- 110. ইয়ঙৰ দ্বিছিদ্ৰযুক্ত পৰীক্ষাৰ আহিলাত যদি সুসংহত উৎসৰ মাজৰ ব্যৱধান আধা আৰু সুসংহত উৎসৰ পৰা পৰ্দাৰ দূৰত্ব দুগুণ কৰা, তেতিয়া পটি বেধ হ'ব:
  - (1) আধা
  - (2) চাৰি গুণ
  - (3) এক-চতুর্থাংশ
  - (4) দুগুণ
- 111. চিত্ৰত দেখুওৱা লজিক বৰ্তনীৰ বাবে ট্ৰুথ টেৱল হ'ল :

- (1) A B Y 0 0
  - 0 1 1
  - 1 0 1
  - 1 1 1
- (2) A B Y
  - 0 0 1
  - $egin{array}{cccc} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{array}$
  - 1 1 0
- (3) A B Y
  - 0 0 1
  - 0 1 0
  - 1 1 0
- (4) A B Y
  - 0 0 0
    - $0 \quad 1 \quad 0$
    - $1 \quad 0 \quad 0$
    - 1 1 1

15 G3

112. এটা ৰোধকৰ ৰঙীন সংকেত তলত দিয়া হ'ল :

ৰোধ আৰু ইয়াৰ সহ্যসীমাৰ মান ক্ৰমে :

- (1) $47 \text{ k}\Omega, 10\%$
- (2) $4.7 \text{ k}\Omega, 5\%$
- (3) $470 \Omega, 5\%$
- (4) $470 \text{ k}\Omega, 5\%$
- 113. বায়ু মাধ্যমৰ এটা সমান্তৰাল ফলি ধাৰকৰ ধাৰকত্ব $6~\mu F$ । এখন পৰাবিদ্যুৎ মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰাত ধাৰকটোৰ ধাৰকত্ব $30~\mu F$ হয়গৈ। মাধ্যমটোৰ বৈদ্যুতিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ল :

$$(\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2})$$

- (1) $1.77 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (2) $0.44 \times 10^{-10} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (3) $5.00 \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (4) $0.44 \times 10^{-13} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- 114. এটা গম্বুজৰ মৃধচৰ পৰা এটা বল $20~{
  m m/s}$ বেগত উলম্বভাৱে তলম্বাকৈ দলিওৱা হ'ল। কিছু সময়ৰ পাছত বলটোৱে $80~{
  m m/s}$ বেগত ভূমিত খুন্দা মাৰে। গম্বুজটোৰ উচ্চতা হ'ল : $({
  m g}=10~{
  m m/s}^2)$
  - (1) 340 m
  - (2) 320 m
  - (3) 300 m
  - (4) 360 m
- 115. পৃথিৱী পৃষ্ঠত এটা বস্তুৰ ওজন $72~\mathrm{N}$ । পৃথিৱীৰ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ আধা উচ্চতাত বস্তুটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা মধ্যাকৰ্ষণিক বল কিমান ?
  - (1) 32 N
  - (2) 30 N
  - (3) 24 N
  - (4) 48 N

116. 5 kg আৰু 10 kg ভৰৰ দুটা কণা এডাল নগন্য ভৰৰ আৰু 1 m দৈৰ্ঘ্যৰ কঠিন দণ্ডৰ দুয়োমূৰে সংযোগ কৰা হ'ল।

তন্ত্ৰটোৰ ভৰকেন্দ্ৰটোৰ 5 kg কণাটোৰ পৰা দূৰত্ব হ'ব (প্ৰায়):

- (1) 50 cm
- (2) 67 cm
- (3) 80 cm
- (4) 33 cm
- 117. এটা p-n জাংচন ডায়'ডত ৰিক্ত অঞ্চলৰ বেধ বৃদ্ধি হয়:
  - (1) কেৱল পশ্চাৱতী সংযোগৰ বাবে
  - (2) অগ্ৰৱতী সংযোগ আৰু পশ্চাৱতী সংযোগ দুয়োটাৰ বাবে
  - (3) অগ্ৰৱতী প্ৰৱাহৰ বৃদ্ধিৰ বাবে
  - (4) কেৱল অগ্ৰৱৰ্তী সংযোগৰ বাবে
- 118. আলোক সংবেদনশীল পদাৰ্থ এটাত প্ৰাৰম্ভিক কম্পনাংকৰ 1.5 গুণ বেছি কম্পনাংকৰ পোহৰ পৰিছে। যদি পোহৰৰ কম্পনাংক আধা আৰু প্ৰাৱল্য দুগুণ কৰা হয়, তেতিয়া আলোক বিদ্যুৎ প্ৰৱাহৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব ?
  - (1) চাৰি গুণ
  - (2) এক-চতুর্থাংশ
  - (3) *****[•1]
  - (4) দুগুণ
- 119. ধৰি লোৱা যে এটা নক্ষত্ৰৰ পৰা 600 nm তৰংগদৈৰ্ঘ্যৰ পোহৰ আহি আছে। টেলিস্ক'প এটাৰ অভিলক্ষ্যৰ ব্যাস 2 m হ'লে, টেলিস্ক'পটোৰ বিভেদন সীমা হ'ব:
  - (1) $1.83 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (2) $7.32 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (3) $6.00 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
  - (4) $3.66 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
- 120. এখন মিটাৰ ব্ৰীজৰ বাওঁ ফাকত এডাল ৰোধযুক্ত তাঁৰ সংযোগ কৰিলে, সো ফাকত সংযোগ কৰা $10\,\Omega$ ৰোধক মিটাৰ ব্ৰীজ খনৰ তাঁৰ ডালক 3:2 অনুপাতত ভাগ কৰা বিন্দুত সম্ভলন কৰে। যদি ৰোধযুক্ত তাঁৰ ডালৰ দৈৰ্ঘ্য $1.5~\mathrm{m}$, তেন্তে তাঁৰ ডালৰ $1~\Omega$ ৰোধৰ বাবে দৈৰ্ঘ্য হ'ব :
  - (1) $1.0 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$
  - (2) $1.5 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$
  - (3) $1.5 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$
  - (4) $1.0 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$

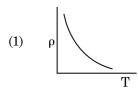
- 121. 20 cm² পৃষ্ঠকালিৰ এখন প্ৰতিফলন নকৰা পৃষ্ঠত 20 W/cm² গড় ফ্লাক্সৰ পোহৰ লম্বভাৱে আপতিত হৈছে। 1 মিনিট সময়ত পৃষ্ঠখনে আহৰণ কৰা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ব :
  - (1) $12 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (2) $24 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (3) $48 \times 10^3 \,\text{J}$
  - (4) $10 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
- 122. এটা সৰু কোণৰ প্ৰিজমৰ (প্ৰিজম কোণ A) এখন পৃষ্ঠত এটা পোহৰ ৰিশ্ম i আপতন কোণত আপতিত হৈছে আৰু বিপৰীত পৃষ্ঠৰ পৰা লম্বভাৱে নিৰ্গমন হৈছে। যদি μ প্ৰিজমটোৰ পদাৰ্থৰ প্ৰতিসৰণাংকৰ গুণাংক হয়, তেতিয়া আপতন কোণটো প্ৰায় :
  - (1) $\frac{2A}{\mu}$
  - (2) µA
  - (3) $\frac{\mu A}{2}$
  - (4) $\frac{A}{2\mu}$
- 123. $40~\mu F$ ধাৰক এটা $200~V,\,50~Hz$ পৰিৱৰ্তী প্ৰৱাহ ভ'ল্টেজ উৎসৰ লগত সংযোগ কৰা হ'ল। বৰ্তনীটোত প্ৰৱাহিত প্ৰৱাহৰ গড় বৰ্গৰ বৰ্গমূলৰ (r.m.s.) মান প্ৰায় :
  - (1) 2.05 A
  - (2) 2.5 A
  - (3) 25.1 A
  - (4) 1.7 A
- 124. প্ৰতিচাপৰ মাত্ৰাসমূহ হ'ল:
  - (1) $[ML^2T^{-2}]$
  - (2) $[ML^0T^{-2}]$
  - (3) $[ML^{-1}T^{-2}]$
  - (4) $[MLT^{-2}]$
- 125. দুটা মাধ্যমৰ অন্তৰ্বতী সীমাৰ বাবে ব্ৰুষ্টাৰৰ কোণ i_b হ'ব লাগে :
  - (1) $30^{\circ} < i_b < 45^{\circ}$
  - (2) $45^{\circ} < i_b < 90^{\circ}$
  - (3) $i_b = 90^{\circ}$
  - (4) $0^{\circ} < i_b < 30^{\circ}$

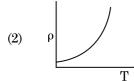
- 126. এটা স্থিৰ আলম্বৰ পৰা L দৈৰ্ঘ্য আৰু A প্ৰস্থচ্ছেদ কালিৰ এডাল তাঁৰ ওলমি আছে। যেতিয়া ইয়াৰ মুক্ত মূৰত M ভৰ আঁৰি দিয়া হয়, তেতিয়া ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য L_1 লৈ সলনি হয়। তেনে ক্ষেত্ৰত ইয়ঙৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ প্ৰকাশ ৰাশি হ'ব :
  - $(1) \qquad \frac{Mg(L_1-L)}{AL}$
  - $(2) \qquad \frac{\mathrm{MgL}}{\mathrm{AL_1}}$
  - $(3) \qquad \frac{MgL}{A(L_1-L)}$
  - $(4) \qquad \frac{\text{MgL}_1}{\text{AL}}$
- 127. এটা ক্ষুদ্ৰ বৈদ্যুতিক দ্বিমেৰুৰ দ্বিমেৰু ভ্ৰামক হ'ল $16 \times 10^{-9} \; \mathrm{Cm}$ । দ্বিমেৰু অক্ষডালৰ লগত 60° কোণ কৰি থকা ৰেখা এডালত অৱস্থিত আৰু দ্বিমেৰুটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা $0.6 \; \mathrm{m}$ দূৰত্বত থকা বিন্দু এটাত দ্বিমেৰুটোৰ বাবে হোৱা বৈদ্যুতিক বিভৱ হ'ব :

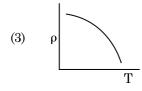
$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

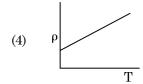
- (1) 200 V
- (2) 400 V
- (3) শুন্য
- (4) 50 V
- 128. এখন গীটাৰত একে পদাৰ্থৰে তৈয়াৰী A আৰু B ষ্ট্ৰিং দুডাল সম-কম্পনৰ পৰা অলপ বেলেগ হৈ আছে আৰু 6~Hz কম্পনাংকৰ স্বৰকম্পৰ সৃষ্টি কৰিছে। যেতিয়াৰ B ত টান অলপ হ্ৰাস কৰা হয়, স্বৰকম্পৰ কম্পনাংক 7~Hz লৈ বৃদ্ধি হয়। A ৰ কম্পনাংক 530~Hz হ'লে, B ৰ মূল কম্পনাংক হ'ব:
  - (1) 524 Hz
  - (2) 536 Hz
  - (3) 537 Hz
  - (4) 523 Hz
- 129. স্থিৰ অৱস্থাৰ পৰা এটা ইলেক্ট্ৰন V volt বিভৱ ভেদৰ মাজেৰে ত্বৰাত্বিত কৰা হৈছে। যদি ইলেক্ট্ৰনটোৰ দ্য ব্ৰয় তৰংগদৈৰ্ঘ্য $1.227 \times 10^{-2} \, \mathrm{nm}$ হয়, তেতিয়া বিভৱ ভেদ হ'ব :
  - (1) $10^2 \,\mathrm{V}$
  - (2) $10^3 \, \text{V}$
  - (3) $10^4 \, \text{V}$
  - (4) 10 V

- 130. যিবোৰ কঠিন পদাৰ্থৰ ৰোধৰ তাপ গুণাংক ঋণাত্মক হয়, সেইবোৰ পদাৰ্থ হ'ল :
  - (1) কেৱল অপৰিবাহী
  - (2) কেৱল অৰ্ধপৰিবাহী
  - (3) অপৰিবাহী আৰু অৰ্ধপৰিবাহী
  - (4) ধাতু
- 131. DNA ত থকা এটা বান্ধনী বা ব'গু ভাঙিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ল $10^{-20}\,\mathrm{J}\,\!$ । $e\mathrm{V}$ এককত ইয়াৰ পৰিমাণ হ'ব প্ৰায় :
  - (1) 0.6
  - (2) 0.06
  - (3) 0.006
  - (4) 6
- ${f r}_1$ আৰু ${f r}_2$ $({f r}_1=1.5~{f r}_2)$ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ দুটা কঠিন তামৰ গোলকৰ উষ্ণতা $1~{f K}$ বৃদ্ধি কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা তাপৰ পৰিমাণৰ অনুপাত হ'ল :
  - (1) $\frac{9}{4}$
  - (2) $\frac{3}{2}$
  - (3) $\frac{5}{3}$
  - (4) $\frac{27}{8}$
- 133. তামৰ বাবে তলৰ কোনটো লেখে উষ্ণতা (T)-ৰ লগত ৰোধকতাৰ (ρ) পৰিবৰ্তন সূচায় ?

- 134. ট্ৰেঞ্জিষ্টৰৰ কাৰ্য্যৰ বাবে তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?
  - (1) ভূমি, নির্গমক আৰু সংগ্রাহক অঞ্চলৰ একে বেধৰ হ'ব লাগে।
  - (2) নির্গমক জাংচন আৰু সংগ্রাহক জাংচন দুয়োটা অগ্রৱতী সংযোগত থাকিব লাগে।
  - (3) ভূমি অঞ্চল ক্ষীণ আৰু পাতলকৈ ড'প কৰিব লাগে।
  - (4) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ ড'পিং মাত্ৰা একে হোৱা উচিৎ।
- 135. তলৰ কোনটোৰ বাবে ব'ৰ আৰ্হি প্ৰযোজ্য নহয় ?
  - (1) এককভাৱে আয়নিত হিলিয়াম প্ৰমাণু (He +)
  - (2) ডয়টেৰন পৰমাণু
  - (3) এককভাৱে আয়নিত নিয়ন পৰমাণু (Ne +)
  - (4) হাইড্ৰ'জেন পৰমাণু
- 136. তলৰ বিক্ৰিয়াটোত কাৰ্বনৰ জাৰণ সংখ্যাৰ পৰিবৰ্তন কি ?

$$\operatorname{CH}_4(\mathsf{g}) + 4\operatorname{Cl}_2(\mathsf{g}) \longrightarrow \operatorname{CCl}_4(\mathsf{l}) + 4\operatorname{HCl}(\mathsf{g})$$

- (1) 0 ৰ পৰা +4
- (2) -4 ৰ পৰা +4
- (3) 0 ৰ পৰা -4
- (4) + 4 ৰ পৰা + 4
- 137. শ্লেটিনাম (Pt) বিদ্যুৎদাৰ ব্যৱহাৰ কৰি লঘু ${
  m H_2SO_4}$ দ্ৰৱৰ বিদ্যুৎবিশ্লেষণ কৰিলে, এন'ডত উৎপন্ন হোৱা জাত দ্ৰব্যটো হ'ব :
  - (1) অক্সিজেন গেছ
  - (2) H₂S গেছ
  - SO_2 গেছ
  - (4) হাইড্র'জেন গেছ
- 138. বিক্ৰিয়কৰ গাঢ়তা বৃদ্ধি কৰিলে, বিক্ৰিয়াত পৰিবৰ্তন হয়:
  - (1) বিক্রিয়া তাপ
  - (2) প্রভাৱসীমা শক্তি
  - (3) সংঘর্ষ সংখ্যা (frequency)
  - (4) সক্রিয়ণ শক্তি

- 139. NaOH ৰ লঘুদ্ৰৱৰ উপস্থিতিত বেন্যেলিডিহাইড আৰু এচিট'ফিন'নৰ মাজৰ বিক্ৰিয়াক বোলা হয়:
  - (1) কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
  - (2) বজ্ৰ কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
  - (3) বজ্র এলডল ঘনীভবন
  - (4) এলডল ঘনীভবন
- **140.** তলৰ কোনটো এলকেন উৰ্জ বিক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে যথেষ্ট পৰিমাণে প্ৰস্তুত কৰিব নোৱাৰি ?
  - (1) 2,3-ডাইমিথাইলবিউটেন
  - (2) n-হেপ্টেন
  - (3) n-বিউটেন
  - (4) n-হৈক্সেন
- 141. তলৰ কোনটো প্ৰাকৃতিক বহুযোগী ?
  - (1) পলি (বিউটাডাইইন-স্টাইৰিণ)
  - (2) পলিবিউটাডাইইন
  - (3) পলি (বিউটাডাইইন-এক্রাইল'নাইট্রাইল)
  - (4) চিচ্-1,4-পলিআইছ'প্রিণ
- 142. এটা ছিলিণ্ডাৰত N_2 আৰু Ar গেছৰ এটা মিশ্ৰত $7~g~N_2$ আৰু 8~g~Ar আছে। যদিহে চিলিণ্ডাৰত মিশ্ৰটোৰ মুঠ চাপ $27~{\rm bar},$ N_2 ৰ আংশিক চাপ হ'ল :

[g mol $^{-1}$ ত পাৰমাণবিক ভৰ ব্যৱহাৰ কৰিবা : $N\!=\!14,$ $Ar\!=\!40$]

- (1) 12 bar
- (2) 15 bar
- (3) 18 bar
- (4) 9 bar
- 143. তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো চিনাক্ত কৰা :
  - (a) $CO(g) + H_2(g)$
- (i) $Mg(HCO_3)_2 + Ca(HCO_3)_2$
- (b) পানীৰ অস্থায়ী কঠিনতা
- (ii) এটা ইলেক্ট্রন-ঘাটি হাইড্রাইড
- (c) B_2H_6
- (iii) ছিন্থেছিছ গেছ
- (d) H_2O_2
- (iv) অধ্ৰুৱীয় গঠন
- (a) (b) (c) (d)
- (1) (iii) (ii) (iv)
- (2) (iii) (iv) (ii) (i)
- (3) (i) (iii) (ii) (iv)
- (4) (iii) (i) (ii) (iv)

- $144. \quad 2\mathrm{Cl}(\mathrm{g}) o \mathrm{Cl}_2(\mathrm{g})$ বিক্রিয়াটোৰ বাবে শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল :
  - (1) $\Delta_{
    m r} {
    m H} > 0$ আৰু $\Delta_{
    m r} {
    m S} < 0$
  - (2) $\Delta_{\rm r} {
    m H} < 0$ আৰু $\Delta_{
    m r} {
    m S} > 0$
  - $\Delta_{\rm r} {
    m H} < 0$ আৰু $\Delta_{\rm r} {
    m S} < 0$
  - (4) $\Delta_{
    m r} {
    m H} > 0$ আৰু $\Delta_{
    m r} {
    m S} > 0$
- 145. দেহ কেন্দ্ৰিক ঘনকীয় (bcc) গঠনৰ এটা মৌলৰ একক কোষৰ দৈৰ্ঘ্য 288 pm । পাৰমাণবিক ব্যাসাৰ্দ্ধ হ'ব :
  - $(1) \qquad \frac{\sqrt{2}}{4} \times 288 \text{ pm}$
  - (2) $\frac{4}{\sqrt{3}} \times 288 \text{ pm}$
  - (3) $\frac{4}{\sqrt{2}} \times 288 \text{ pm}$
  - (4) $\frac{\sqrt{3}}{4} \times 288 \text{ pm}$
- 146. ইউৰিয়াই পানীৰ লগত বিক্রিয়া কৰি ${\bf A}$ উৎপন্ন কৰে যিটো ${\bf B}$ লৈ বিযোজিত হয়। ${\bf B}$ ক ${\bf Cu}^{2+}$ (জলীয়) ৰ মাজেৰে পঠিয়ালে, ঘন নীলা ৰঙৰ দ্রৱ ${\bf C}$ উৎপন্ন কৰে। তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো ${\bf C}$ ৰ সংকেত ?
  - (1) $[Cu(NH_3)_4]^{2+}$
  - (2) $Cu(OH)_2$
  - (3) $CuCO_3 \cdot Cu(OH)_2$
  - (4) $CuSO_4$
- 147. জলবিশ্লেষণে অনুসৰণ কৰা এচিট'ন আৰু মিথাইলমেগনেছিয়াম ক্ল'ৰাইডৰ বিক্ৰিয়াত পোৱা যায়:
  - (1) চেকেণ্ডাৰী বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (2) টাৰচিয়াৰি বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (3) আইছ'বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (4) আইছ'প্রপাইল এলক'হ'ল
- 148. তলৰ কোনটো ধাতুৰ আয়ন কেবাটাও এনজাইমক সক্রিয়তা প্রদান কৰা, ATP উৎপন্ন কৰা গ্লুক'জৰ জাৰণ প্রক্রিয়াত ভাগ লোৱা আৰু Na ৰ সৈতে স্নায়ু সংকেত পৰিচালনাৰ বাবে দায়বদ্ধ ?
  - (1) ক'পাৰ
  - (2) কেলছিয়াম
  - (3) পটাছিয়াম
  - (4) লো (Iron)
- 149. $^{175}_{71} Lu$ ত প্র'ট'ন, নিউটুন আৰু ইলেক্ট্রনৰ সংখ্যা ক্রমান্বয়ে হ'ল:
  - (1) 104, 71 আৰু 71
  - (2) 71, 71 আৰু 104
  - (3) 175, 104 আৰু 71
  - (4) 71, 104 আৰু 71

- 150. তলত দিয়া অণুৰ থূপবোৰৰ কোনটোৰ দ্বিমেৰু ভ্ৰামক শূন্য হ'ব ?
  - (1) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্ৰুঅ 'ৰাইড, হাইড্ৰ'জেন ফ্লুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,3-ডাইফ্ল'ৰ'বেন্যিন
  - (2) নাইট্ল'জেন ট্লাইফ্লুঅ'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
  - (3) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্ৰুঅ 'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্ৰুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
  - (4) এম'নিয়া, বেৰিলিয়াম ডাই-ফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1.4-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
- 151. অস্তিত্বহীন অণু এটা চিনাক্ত কৰা:
  - (1) Li₂
  - (2) C_2
  - O_2
  - (4) He₂
- 152. অশুদ্ধ মিলনটো চিনাক্ত কৰা:

নাম

IUPAC কার্য্যালয় নাম

- (a) আননিলইউনিয়াম
- (i) মেণ্ডেলিভিয়াম
- (b) আননিলট্রিয়াম
- (ii) ল'ৰেন্সিয়াম
- (c) আননিলহেক্সিয়াম
- (iii) ছিবর্গিয়াম
- (d) আনআনআন্নিয়াম
- (iv) ডার্মষ্টেড্টিয়াম
- (1) (b), (ii)
- (2) (c), (iii)
- (3) (d), (iv)
- (4) (a), (i)
- 153. কোনো এটা প্রথম ক্রমৰ বিক্রিয়াৰ গতি ধ্রুৱক হ'ল $4.606 \times 10^{-3}~{
  m s}^{-1}$ । $2.0~{
  m g}$ বিক্রিয়ক $0.2~{
  m g}$ লৈ হ্রাস হবলৈ প্রয়োজন হোৱা সময় হ'ল :
  - (1) 200 s
  - (2) 500 s
  - (3) 1000 s
  - (4) 100 s
- 154. তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :
  - (1) CO₂ উদ্ভৱ হোৱা বাবে বিক্ষত ক'পাৰত ক্ষতচিহ্ন থাকে।
  - (2) ভন্ আৰ্কেল পদ্ধতিৰে নিকেলৰ বাষ্প প্ৰাৱস্থা পৰিশোধন কৰা হয়।
  - (3) পিগ লো (Pig iron) ক বিভিন্ন আকৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি।
  - (4) পিটা লো (wrought iron) হ'ল 4% কার্বন থকা অশুদ্ধ লো।
- 155. জিটা বিভৱৰ জোখমাখ কলয়ডীয় দ্ৰৱৰ তলৰ কোনটো ধৰ্ম নিৰ্ণয় কৰাত ব্যৱহৃত হয় ?
  - (1) দ্রাব্যতা
  - (2) কলয়ডীয় কণাৰ সুস্থিৰতা
  - (3) কলয়ডীয় কণাৰ আকাৰ
  - (4) সান্দ্রতা

- **156.** তলত দিয়া ছালফাৰৰ অক্স'এছিডবোৰৰ কোনটোত—O—O— বান্ধোন আছে ?
  - (1) H_2SO_4 , ছালফিউৰিক এছিড
  - (2) $H_2S_2O_8$, পেৰ'ক্স'ডাইছালফিউৰিক এছিড
  - $m (3) \qquad H_2S_2O_7,$ পাইৰ'ছালফিউৰিক এছিড
  - $m (4) \qquad H_2SO_3$, ছালফিউৰাছ এছিড
- 157. পেন্ট-2-ইন প্ৰস্তুত কৰা 2-বু'ম'পেন্টেনৰ অপসাৰণ বিক্ৰিয়াটো হ'ল:
  - (a) β-অপসাৰণ বিক্ৰিয়া
  - (b) চেইটজেফৰ নিয়ম মানি চলা বিক্ৰিয়া
  - (c) ডিহাইডু'হেল'জেনেচন বিক্রিয়া
  - (d) নিৰূদন বিক্ৰিয়া
  - (1) (a), (c), (d)
  - (2) (b), (c), (d)
  - (3) (a), (b), (d)
  - (4) (a), (b), (c)
- 158. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উক্তিবোৰ চিনাক্ত কৰা :
  - (a) বৰফ (ice-cream) আৰু শীতলীকৃত খাদ্যত ${
    m CO}_2({
    m g})$ শীতলকাৰক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - (b) C_{60} ৰ গঠণত বাৰটা ছয় কাৰ্বনযুক্ত আঙঠি আৰু বিশটা পাঁচ কাৰ্বনযুক্ত আঙঠি থাকে।
  - (c) এলক'হ'লক গেছ'লিনলৈ পৰিবৰ্তন কৰাৰ বাবে ZSM-5, এক প্ৰকাৰৰ জিয়'লাইট ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - (d) CO বৰণহীন আৰু গোন্ধহীন গেছ।
  - (1) (a) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (2) (b) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (3) (c) আৰু (d) মাত্ৰ
  - (4) (a), (b) আৰু (c) মাত্ৰ

159. এটা এলকিনে অ'জ'ন'লাইছিছৰ ফলত এটা জাতদ্ৰব্য হিচাপে মিথানেল দিয়ে। ইয়াৰ গঠন হ'ব:

$$CH_2-CH=CH_2$$
 (2)

$$CH = CH - CH_3$$
(4)

- 160. পত্ৰপৃষ্ঠ বৰ্ণলেখন হ'ল এটা উদাহৰণ:
  - (1) বিভাজন বৰ্ণলেখনৰ
  - (2) সূক্ষ্ম স্তৰীয় বৰ্ণলেখনৰ
  - (3) স্তম্ভ বৰ্ণলেখনৰ
  - (4) অধিশোষণ বৰ্ণলেখনৰ
- 161. তলত দিয়া বোৰ মিলোৱা:

	অক্সা	ইড		প্রকৃতি
(a)	CO		(i)	ক্ষাৰকীয়
(b)	BaO		(ii)	প্রশম
(c)	${\rm Al}_2{\rm O}$	3	(iii)	আম্লিক
(d)	$\mathrm{Cl}_2\mathrm{O}$	7	(iv)	উ ভ য়ধর্মী
তলৰ	কোনটো	শুদ্ধ বি	কল্প ?	
	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)		(ii)	(iii)	

- 162. তলৰ কোনটোত সৰ্বাধিক সংখ্যক প্ৰমাণু থাকিব ?
  - (1) 1 g of Mg(s) [Mg ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 24]
  - (2) $1 \text{ g of } O_2(g) \text{ [} O \text{ ৰ পাৰমাণবিক ভৰ} = 16 \text{]}$
  - (3) 1 g of Li(s) [Li ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 7]
  - (4) 1 g of Ag(s) [Ag ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 108]
- 163. তলৰ কোনটো এটা ক্ষাৰকীয় এমিন' এছিড ?
  - (1) এলানিন
  - (2) টাইৰ'চিন
  - (3) লাইচিন
  - (4) চেৰাইন
- 164. ${\rm Cr}^{2+}$ আয়নৰ গণনা কৰা ঘূৰ্ণন সৰ্বস্ব চুম্বকীয় ভ্ৰামক (spin only magnetic moment) হ'ল :
  - (1) 4.90 BM
  - (2) 5.92 BM
  - (3) 2.84 BM
  - (4) 3.87 BM
- 165. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণত পোৱা যায়:
  - (1) α -D-গ্লুক'জ + β -D-গ্লুক'জ
  - (2) α -D-গ্লুক'জ + β -D-ফুক্ট'জ
  - (3) α-D-ফুক্ট 'জ + β-D-ফুক্ট 'জ
  - (4) β-D-গ্লুক'জ + α-D-ফ্রুক্ট'জ
- 166. ৰাউল্টৰ সূত্ৰৰ ধনাত্মক বিচ্যুতি প্ৰদৰ্শন কৰা এটা মিশ্ৰ হ'ল:
  - (1) বেনযিন + টলুইন
  - (2) এচিট'ন + ক্ল'ৰ'ফৰ্ম
  - (3) ক্ল'ৰ'ইথেন + ব্ৰ'ম'ইথেন
  - (4) ইথানল + এচিট'ন
- 167. তলৰ কোনটোৰ বাবে এটা টাৰচিয়াৰি বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়ন, এটা ছেকেণ্ডাৰী বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়নতকৈ বেছি সুস্থিৰ?
  - (1) $-\mathrm{CH}_3$ থূপৰ $+\mathrm{R}$ প্ৰভাৱ
  - (2) $-\mathrm{CH}_3$ থূপৰ $-\mathrm{R}$ প্ৰভাৱ
  - (3) অতিসংযুগ্মিতা
  - (4) CH₃ থূপৰ I প্ৰভাৱ
- 168. $0.1~{
  m M~NaOH}$ দ্ৰৱত ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ দ্ৰাব্যতা উলিওৱা। দিয়া আছে, ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ আয়নীয় গুণফল হ'ল 2×10^{-15} ।
  - (1) $2 \times 10^{-8} \,\mathrm{M}$
  - (2) $1 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$
  - (3) $1 \times 10^8 \,\mathrm{M}$
  - (4) $2 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$

- 169. তলৰ কোনটো কেটায়নীয় অপমাৰ্জক ?
  - (1) ছ'ডিয়াম ষ্টিয়াৰেট
  - (2) চিটাইলট্রাইমিথাইল এম'নিয়াম বু'মাইড
  - (3) ছ'ডিয়াম ডোডেকাইলবেনযিন ছালফ'নেট
  - (4) ছ'ডিয়াম ল'ৰাইল ছালফেট
- 170. বেনযিনৰ হিমাংক অৱনমন ধ্রুৱক (K_f) হ'ল $5.12~K~kg~mol^{-1}$ । বেনযিনত, কোনো এটা অনা-তড়িং বিশ্লেষ্য দ্রব্যেৰ 0.078~m ম'লেলিটি সম্পন্ন এটা দ্রৱৰ হিমাংক অৱনমন হ'ব (দুটা দশমিক স্থানলৈ উদ্ধিত) :
  - (1) 0.80 K
  - (2) 0.40 K
  - (3) 0.60 K
  - (4) 0.20 K
- 171. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা:
  - (1) একাধিক জাৰণ অৱস্থা গ্ৰহণ আৰু জটিল যৌগ গঠন কৰা সামৰ্থ্যৰ বাবে সংক্ৰমণশীল ধাতু আৰু ইয়াৰ যৌগবোৰৰ অনুঘটকীয় ধৰ্ম জনা যায়।
  - (2) H, C বা N ৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ পৰমাণু যেতিয়া ধাতুৰ স্ফটিক লেটিছ (crystal lattice) ৰ ভিতৰত আৱদ্ধ হয়, তেতিয়া অন্তৰ্বতী যৌগ সংগঠিত হয়।
  - (3) ${
    m CrO}_4^{2-}$ আৰু ${
    m Cr}_2{
    m O}_7^{2-}$ ত ক্ৰ'মিয়ামৰ জাৰণ অৱস্থা একে নহয়।
  - (4) পানীত ${
    m Cr}^{2+}({
    m d}^4)$, ${
    m Fe}^{2+}({
    m d}^6)$ ত কৈ তীব্ৰতৰ বিজাৰক পদাৰ্থ।
- 172. কাৰ্বন মন²ক্সাইডৰ বিষয়ে তলৰ কোনটো শুদ্ধ **নহয়** ?
  - (1) ই তেজৰ অক্সিজেন বহন ক্ষমতা হ্ৰাস কৰে।
  - (2) কাৰ্ব'ক্সিহিম'গ্ল'বিন (CO সংযোজিত হিম'গ্ল'বিন) অক্সিহিম'গ্ল'বিনতকৈ কম সুস্থিৰ।
  - (3) অসম্পূৰ্ণ দহনৰ বাবে ই উৎপন্ন হয়।
  - (4) ই কার্ব'ক্সিহিম'গ্ল'বিন গঠন কৰে।
- 173. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণ তলত দিয়া বিক্ৰিয়াৰে প্ৰকাশ কৰা হ'ল:

যদি $300~{\rm K}$ উষ্ণতাত সাম্য ধ্রুৱক $({\rm K_c})$ ৰ মান হ'ল $2\times 10^{13},$ একে উষ্ণতাত $\Delta_r{\rm G}^{\odot}$ ৰ মান হ'ব :

- (1) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(2 \times 10^{13})$
- (2) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(3 \times 10^{13})$
- (3) $-8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(4 \times 10^{13})$
- (4) $-8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(2 \times 10^{13})$

- 174. সমন্বয়ী যৌগ গঠনৰ বাবে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো লিগাভৰ বৰ্ধিত ক্ষেত্ৰ শক্তিৰ শুদ্ধ ক্ৰম ?
  - (1) $SCN^- < F^- < CN^- < C_2O_4^{2-}$
  - (2) $F^- < SCN^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
  - (3) $CN^- < C_2O_4^{2-} < SCN^- < F^-$
  - (4) $SCN^- < F^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
- 175. তলত দিয়া বিক্ৰিয়া ক্ৰমত যৌগ X চিনাক্ত কৰা :

$$\begin{array}{c|c} CH_3 & CHO \\ \hline \\ \hline \\ Cl_2/h\nu \\ \hline \\ X \xrightarrow{H_2O} \\ \hline \\ 373 \text{ K} \end{array}$$

$$(1) \qquad \begin{array}{c} \operatorname{CH_2Cl} \\ \end{array}$$

$$(2) \qquad \begin{array}{c} \text{CHCl}_2 \\ \\ \end{array}$$

- 176. ৰুদ্ধোষ্ম অৱস্থাত এটা আদর্শ গেছৰ মুক্ত প্রসাৰণৰ ক্ষেত্রত শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল:
  - (1) $q = 0, \Delta T < 0$ আৰু w > 0
  - (2) q < 0, $\Delta T = 0$ আৰু w = 0
  - (3) q > 0, $\Delta T > 0$ আৰু w > 0
  - (4) $q = 0, \Delta T = 0$ আৰু w = 0
- 177. গলিত CaCl_2 ৰ পৰা $20\,\mathrm{g}$ কেলছিয়াম উৎপন্ন কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা ফেৰাডেৰ (F) সংখ্যা হ'ল :

(পাৰমাণবিক ভৰ, $Ca = 40 \text{ g mol}^{-1}$)

- (1) 2
- (2) 3
- (3) 4
- (4) 1
- 178. $CaCl_2$, $MgCl_2$ আৰু NaCl ৰ এটা দ্ৰৱৰ মাজেৰে HCl পঠিওৱা হ'ল। তলৰ কোনটো (কোনবোৰ) যৌগ স্ফটিকীকৃত হ'ব ?
  - (1) NaCl মাত্র
  - (2) MgCl₂ মাত্র
  - (3) NaCl, MgCl_2 আৰু CaCl_2
  - $m (4) ~~MgCl_2$ আৰু $m CaCl_2$ ৰ দুয়োটা
- 179. HI ৰ সৈতে এনিচ'ল বিভঞ্জিত কৰিলে পোৱা যায়:

(1)
$$+ CH_3OH$$

(2)
$$+ C_2H_5I$$

$$(3) \qquad \begin{array}{|c|c|} \hline \\ + \mathrm{C_2H_5OH} \\ \hline \end{array}$$

$$(4) \qquad \begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ + \text{CH}_{3}\text{I} \end{array}$$

180. তলৰ কোনটো এমাইনে কাৰ্বিলেমাইন পৰীক্ষা দিয়ে ?

(2)
$$N(CH_3)_2$$

- o O o -

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই

Test Booklet Code পৰীক্ষা পুস্তিকা সংকেত

NAKHA

No.:

This Booklet contains 24+44 pages. এই পুস্তিকাত 24+44 টা পৃষ্ঠা আছে।

SCAMESE

H3

Do not open this Test Booklet until you are asked to do so. নোকোৱালৈকে এই পৰীক্ষা পুস্তিকাখন নুখুলিব।

Read carefully the Instructions on the Back Cover of this Test Booklet. এই পৰীক্ষা পুস্তিকাৰ পিছফালে দিয়া নিৰ্দেশসমূহ সাৱধানতা সহকাৰে পঢ়ি ল'বা।

Important Instructions:

- 1. The Answer Sheet is inside this Test Booklet. When you are directed to open the Test Booklet, take out the Answer Sheet and fill in the particulars on **side-1** and **side-2** carefully with **blue/black** ball point pen only.
- 2. The test is of 3 hours duration and Test Booklet contains 180 questions. Each question carries 4 marks. For each correct response, the candidate will get 4 marks. For each incorrect response, one mark will be deducted from the total scores. The maximum marks are 720.
- 3. Use Blue/Black Ball Point Pen only for writing particulars on this page/marking responses.
- 4. Rough work is to be done on the space provided for this purpose in the Test Booklet only.
- 5. On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the invigilator before leaving the Room/Hall. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.
- 6. The CODE for this Booklet is **H3**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the Answer Sheet is the same as that on this Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of both the Test Booklet and the Answer Sheet.
- 7. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Test Booklet/Answer Sheet.
- 8. Use of white fluid for correction is **NOT** permissible on the Answer Sheet.

छरूত्वभूर्व निर्प्तनः

- উত্তৰ কাতত এই পৰীক্ষা পুস্তকৰ ভিতৰত আছে। যেতিয়া পৰীক্ষা পুস্তকখন খুলিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হব, তেতিয়া উত্তৰ কাকতখন উলিয়াই তাৰ 1 আৰু 2 পৃষ্ঠাত বিৱৰণ সমূহ সাৱধানতাৰে নীলা/ক'লা বল পইন্ট পেনৰ দ্বাৰা পূৰণ কৰা।
- 2. পৰীক্ষাৰ সময় 3 ঘন্টা আৰু পৰীক্ষা পুস্তিকাত 180 টা প্ৰশ্ন আছে। প্ৰত্যেকটো প্ৰশ্নৰ বাবে 4 নম্বৰ। প্ৰত্যেকটো শুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে পৰীক্ষাৰ্থীয়ে 4 নম্বৰকৈ পাব। প্ৰত্যেকটো অশুদ্ধ উত্তৰৰ বাবে মুঠ নম্বৰৰ পৰা এক নম্বৰকৈ কটা হ'ব। সবেৰ্বাচ্চ নম্বৰ 720।
- 3. এই পৃষ্ঠাত বিৱৰণসমূহ ভৰাবলৈ / উত্তৰৰ সংকেত দিবলৈ **মাত্ৰ** নীলা /ক'লা বল পইন্ট পেনহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 4. খুচুৰা কামৰ (rough work) বাবে পৰীক্ষা পুস্তিকাত দিয়া ঠাইহে ব্যৱহাৰ কৰিবা।
- 5. পৰীক্ষাৰ শেষত, পৰীক্ষাৰ্থীজনে পৰীক্ষাৰ কোঠা/হ'ল ত্যাগ কৰিবাৰ আগেয়ে উত্তৰকাকতখন পৰীক্ষাকক্ষে নিযুক্ত থকা নিৰীক্ষৰকৰ হাতত জমা দিব লাগিব। পৰীক্ষা পুস্তিকাখন পৰীক্ষাৰ্থীয়ে লগত লৈ যাব পাৰে।
- 6. এই পুষ্টিকাখনৰ সংকেত H3। উত্তৰ কাকত খনৰ 2-নং পৃষ্ঠাত যাতে এই সংকেতটোৱেই দিয়া আছে, সেইটো সুনিশ্চিত কৰি ল'বা। যদি সংকেত চিহ্ন নিমিলে, পৰীক্ষাৰ্থীজনে তৎক্ষণাৎ, পৰীক্ষা পুষ্টিকা আৰু উত্তৰ কাকত, দুয়োখনকে সলনি কৰিবলৈ নিৰীক্ষকক জনাব লাগে।
- পৰীক্ষাৰ্থীজনে সুনিশ্চিত কৰিব লাগে যাতে উত্তৰ কাকতত কোন ভাঁজ ন হব। উত্তৰ কাকতত অপ্রয়োজনীয় চিহ্ন ন লিখিবা। পৰীক্ষা পুস্তিকা আৰু উত্তৰ কাকতত নির্দিষ্ট স্থানৰ বাহিৰত ক'তো নিজৰ ৰোল নং নিলিখিবা।
- 8. উত্তৰ কাকত সংশোধন কৰিবলৈ বগা চিয়াঁহী / ফ্লুইড ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া **ন'হব**।

In case of any ambiguity in translation of any question, English version shall be treated as final. কোনো প্ৰশ্নৰ অনুবাদৰ অনিশ্চয়তাৰ ক্ষেত্ৰত, ইংৰাজী ভাষাৰ প্ৰশ্নকে অন্তিম বুলি গণ্য কৰা হ'ব।

Name of the Car পৰীক্ষাৰ্থীৰ নাম (ব	ndidate (in Capitals) : ৰ ফলাত):		
Roll Number	: in figures		
ৰোল নং	: সংখ্যাত		
	: in words		
	: শব্দত		
Centre of Exam	ination (in Capitals) :		
পৰীক্ষাকেন্দ্ৰ (বৰ ফ	লাত):		
Candidate's Sig	nature :	Invigilator's Signature :	_
পৰীক্ষাৰ্থীৰ হস্তাক্ষৰ	•	নিৰীক্ষকৰ হস্তাক্ষৰ:	
Facsimile signa	ture stamp of		
Centre Superin	tendent:		

1. এটা ৰোধকৰ ৰঙীন সংকেত তলত দিয়া হ'ল:

ৰোধ আৰু ইয়াৰ সহ্যসীমাৰ মান ক্ৰমে :

- (1) $470 \Omega, 5\%$
- (2) $470 \text{ k}\Omega, 5\%$
- (3) $47 \text{ k}\Omega, 10\%$
- (4) $4.7 \text{ k}\Omega, 5\%$
- 2. মূল বিন্দুৰ সাপেক্ষে $3\,\hat{j}\,\,\mathrm{N}\,$ ৰ বল এটাই $2\,\hat{k}\,\,\mathrm{m}\,$ স্থান ভেক্টৰৰ কণা এটাৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰিলে উৎপন্ন হোৱা টৰ্ক উলিওৱা ।
  - (1) $6\hat{k}$ N m
  - (2) $6\hat{i}$ N m
  - (3) $6\hat{j}$ N m
  - (4) $-6\hat{i}$ N m
- 3. এটা চিলিণ্ডাৰত 249 kPa চাপ আৰু 27°C উষ্ণতাত হাইড্ৰ'জেন গেছ ৰখা হৈছে।

ইয়াৰ ঘনত্ব ($R = 8.3 \ J \ mol^{-1} \ K^{-1}$) হ'ল :

- (1) 0.02 kg/m^3
- (2) 0.5 kg/m^3
- (3) 0.2 kg/m^3
- (4) 0.1 kg/m^3
- 4. সমান ধাৰণ শক্তিৰ A আৰু B দুটা চিলিণ্ডাৰক পৰম্পৰে পৰম্পৰৰ লগত এটা ষ্টপক'কেৰে সংযোগ কৰা হ'ল। A ত প্ৰমাণ উষ্ণতা আৰু চাপত আদৰ্শ গেছ এটা ৰখা হৈছে। B সম্পূৰ্ণ বায়ুশূন্য কৰা হৈছে। গোটেই প্ৰকোষ্ঠটো তাপীয়ভাৱে অন্তৰক। ষ্টপক'কটো হঠাতে খুলি দিয়া হ'ল। প্ৰক্ৰিয়াটো হ'ব:
  - (1) সমচাপ
  - (2) সমোষ্ণী
  - (3) তাপৰোধী
  - (4) সমায়তনী

5. 5 kg আৰু 10 kg ভৰৰ দুটা কণা এডাল নগন্য ভৰৰ আৰু 1 m দৈৰ্ঘ্যৰ কঠিন দণ্ডৰ দুয়োমূৰে সংযোগ কৰা হ'ল।

তন্ত্ৰটোৰ ভৰকেন্দ্ৰটোৰ 5 kg কণাটোৰ পৰা দূৰত্ব হ'ব (প্ৰায়):

- (1) 80 cm
- (2) 33 cm
- (3) 50 cm
- (4) 67 cm
- 6. এটা সৰু কোণৰ প্ৰিজমৰ (প্ৰিজম কোণ A) এখন পৃষ্ঠত এটা পোহৰ ৰিশ্ম i আপতন কোণত আপতিত হৈছে আৰু বিপৰীত পৃষ্ঠৰ পৰা লম্বভাৱে নিৰ্গমন হৈছে। যদি μ প্ৰিজমটোৰ পদাৰ্থৰ প্ৰতিসৰণাংকৰ গুণাংক হয়, তেতিয়া আপতন কোণটো প্ৰায় :
  - (1) $\frac{\mu A}{2}$
  - (2) $\frac{A}{2\mu}$
  - (3) $\frac{2A}{\mu}$
  - (4) μA
- 7. পৃথিৱী পৃষ্ঠত এটা বস্তুৰ ওজন 72 N। পৃথিৱীৰ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ আধা উচ্চতাত বস্তুটোৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰা মধ্যাকৰ্ষণিক বল কিমান ?
  - (1) 24 N
  - (2) 48 N
  - (3) 32 N
  - (4) 30 N
- 8. 1200 A m⁻¹ পৰিমাণৰ চুম্বকীয় ক্ষেত্ৰ এখন 599 চৌম্বক প্ৰৱণতাৰ এডাল লোহাৰ দণ্ডৰ ওপৰত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে। দণ্ডডালৰ পদাৰ্থৰ চৌম্বিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ব:

$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1})$$

- (1) $2.4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1}$
- (2) $2.4\pi \times 10^{-4} \text{ T m A}^{-1}$
- (3) $8.0 \times 10^{-5} \,\mathrm{T} \,\mathrm{m} \,\mathrm{A}^{-1}$
- (4) $2.4\pi \times 10^{-5} \text{ T m A}^{-1}$
- 9. ট্ৰেঞ্জিষ্টৰৰ কাৰ্য্যৰ বাবে তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ ?
  - (1) ভূমি অঞ্চল ক্ষীণ আৰু পাতলকৈ ড'প কৰিব লাগে।
  - (2) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ ড'পিং মাত্ৰা একে হোৱা উচিৎ।
  - (3) ভূমি, নিৰ্গমক আৰু সংগ্ৰাহক অঞ্চলৰ একে বেধৰ হ'ব লাগে।
  - (4) নির্গমক জাংচন আৰু সংগ্রাহক জাংচন দুয়োটা অগ্রৱতী সংযোগত থাকিব লাগে।

- 10. $20 \ {
  m cm}^2$ পৃষ্ঠকালিৰ এখন প্ৰতিফলন নকৰা পৃষ্ঠত $20 \ {
  m W/cm}^2$ গড় ফ্লাক্সৰ পোহৰ লম্বভাৱে আপতিত হৈছে। $1 \ {
  m har}$ সময়ত পৃষ্ঠখনে আহৰণ কৰা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ব :
  - (1) $48 \times 10^3 \,\text{J}$
  - (2) $10 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (3) $12 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
  - (4) $24 \times 10^3 \,\mathrm{J}$
- 11. এটা ক্ষুদ্র বৈদ্যুতিক দ্বিমেৰুৰ দ্বিমেৰু ভ্রামক হ'ল $16 \times 10^{-9}~{\rm C~m}$ । দ্বিমেৰু অক্ষডালৰ লগত 60° কোণ কৰি থকা ৰেখা এডালত অৱস্থিত আৰু দ্বিমেৰুটোৰ কেন্দ্রৰ পৰা $0.6~{\rm m}$ দূৰস্বত থকা বিন্দু এটাত দ্বিমেৰুটোৰ বাবে হোৱা বৈদ্যুতিক বিভৱ হ'ব :

$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

- (1) শূন্য
- (2) 50 V
- (3) 200 V
- (4) 400 V
- 12. এটা গম্বুজৰ মৃধচৰ পৰা এটা বল $20~{
  m m/s}$ বেগত উলম্বভাৱে তলম্বাকৈ দলিওৱা হ'ল। কিছু সময়ৰ পাছত বলটোৱে $80~{
  m m/s}$ বেগত ভূমিত খুন্দা মাৰে। গম্বুজটোৰ উচ্চতা হ'ল : $({
  m g}=10~{
  m m/s}^2)$
  - (1) 300 m
  - (2) 360 m
  - (3) 340 m
  - (4) 320 m
- 13. এখন মিটাৰ ব্ৰীজৰ বাওঁ ফাকত এডাল ৰোধযুক্ত তাঁৰ সংযোগ কৰিলে, সো ফাকত সংযোগ কৰা $10\,\Omega$ ৰোধক মিটাৰ ব্ৰীজ খনৰ তাঁৰ ডালক 3:2 অনুপাতত ভাগ কৰা বিন্দুত সন্তুলন কৰে। যদি ৰোধযুক্ত তাঁৰ ডালৰ দৈৰ্ঘ্য 1.5 m, তেন্তে তাঁৰ ডালৰ $1\,\Omega$ ৰোধৰ বাবে দৈৰ্ঘ্য হ'ব:
  - (1) $1.5 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$
  - (2) $1.0 \times 10^{-2} \,\mathrm{m}$
  - (3) $1.0 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$
  - (4) $1.5 \times 10^{-1} \,\mathrm{m}$

- 14. নিউট্রনেৰে এটা ইউবেনিয়াম আইচ'ট'প $^{235}_{92}{
  m U}$ আঘাত কৰিলে উৎপন্ন হয় $^{89}_{36}{
  m Kr}$, তিনিটা নিউট্রন আৰু :
  - (1) $^{103}_{36}$ Kr
  - (2) $^{144}_{56}$ Ba
  - (3) $^{91}_{40}$ Zr
  - (4) $^{101}_{36}$ Kr
- 15. 100 পাক সংখ্যাৰ 50 cm দৈৰ্ঘ্যৰ কুণ্ডলী এটাই 2.5 A বিদ্যুত প্ৰৱাহ বহন কৰি আছে। কুণ্ডলীটোৰ কেন্দ্ৰত উৎপন্ন হোৱা চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ মান:

$$(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ T m A}^{-1})$$

- (1) $3.14 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
- (2) $6.28 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
- (3) $3.14 \times 10^{-4} \,\mathrm{T}$
- (4) $6.28 \times 10^{-5} \,\mathrm{T}$
- 16. এক-পাৰমাণৱিক গেছ এটাৰ বাবে গড় তাপীয় শক্তি হ'ল : (k_B ব'ল্ট্জমেন ধ্রুৱক আৰু T প্রম উষ্ণতা)
  - $(1) \qquad \frac{7}{2} \, k_B T$
  - $(2) \qquad \frac{1}{2} \, k_B T$
  - (3) $\frac{3}{2} k_B T$
  - $(4) \qquad \frac{5}{2} \, k_{\mathrm{B}} \mathrm{T}$
- 17. r ব্যাসাৰ্দ্ধৰ কৈশিক নলী এটা পানীত ডুবাই দিয়া হৈছে আৰু পানী নলীটোৰ ভিতৰেদি h উচ্চতালৈ উঠিছে। কৈশিক নলীটোৰ ভিতৰত থকা পানীৰ ভৰ 5 g । 2r ব্যাসাৰ্দ্ধৰ অন্য এডাল কৈশিক নলী পানীত ডুবাই দিয়া হ'ল । এই নলীটোত উঠি যোৱা পানীৰ ভৰ হ'ল :
  - (1) 20.0 g
  - (2) 2.5 g
  - (3) 5.0 g
  - (4) 10.0 g

18. বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগৰ প্ৰাৱল্যৰ ক্ষেত্ৰত বিদ্যুৎ ক্ষেত্ৰ আৰু চৌম্বক ক্ষেত্ৰৰ উপাংশৰ অৰিহণাৰ অনুপাত হ'ল:

(c=বিদ্যুৎচুম্বকীয় তৰংগটোৰ দ্ৰুতি)

- (1) $1:c^2$
- (2) c:1
- (3) 1:1
- (4) 1:c

19. ধৰি লোৱা যে এটা নক্ষত্ৰৰ পৰা 600 nm তৰংগদৈৰ্ঘ্যৰ পোহৰ আহি আছে। টেলিস্ক'প এটাৰ অভিলক্ষ্যৰ ব্যাস 2 m হ'লে, টেলিস্ক'পটোৰ বিভেদন সীমা হ'ব:

- (1) $6.00 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
- (2) $3.66 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
- (3) $1.83 \times 10^{-7} \, \text{rad}$
- (4) $7.32 \times 10^{-7} \, \text{rad}$

20. এটা স্থিৰ আলম্বৰ পৰা L দৈৰ্ঘ্য আৰু A প্ৰস্থচ্ছেদ কালিৰ এডাল তাঁৰ ওলমি আছে। যেতিয়া ইয়াৰ মুক্ত মূৰত M ভৰ আঁৰি দিয়া হয়, তেতিয়া ইয়াৰ দৈৰ্ঘ্য L_1 লৈ সলনি হয়। তেনে ক্ষেত্ৰত ইয়ঙৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ প্ৰকাশ ৰাশি হ'ব :

- $(1) \qquad \frac{\mathrm{MgL}}{\mathrm{A(L_1-L)}}$
- (2) $\frac{\text{MgL}_1}{\text{AL}}$
- $(3) \qquad \frac{\mathrm{Mg}(\mathrm{L}_1-\mathrm{L})}{\mathrm{AL}}$
- $(4) \qquad \frac{\mathrm{MgL}}{\mathrm{AL_1}}$

21. DNA ত থকা এটা বান্ধনী বা ব'গু ভাঙিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা শক্তিৰ পৰিমাণ হ'ল $10^{-20}\,\mathrm{J}\,$ । eV এককত ইয়াৰ পৰিমাণ হ'ব প্ৰায় :

- (1) 0.006
- (2) 6
- (3) 0.6
- (4) 0.06

22. $0.2 \,\mathrm{m}^3$ আয়তনৰ এক নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলৰ সকলো স্থানতে বৈদ্যুতিক বিভৱ $5 \,\mathrm{V}$ পোৱা গ'ল। এই অঞ্চলটোত বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্য হ'ব :

- (1) 5 N/C
- (2) শুন্য
- (3) 0.5 N/C
- (4) 1 N/C

23. d আণৱিক ব্যাস আৰু n সংখ্যা ঘনত্বৰ এটা গেছৰ বাবে গড় মুক্ত পথৰ দৈৰ্ঘ্য এনেদৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰি :

- (1) $\frac{1}{\sqrt{2} n^2 \pi^2 d^2}$
- (2) $\frac{1}{\sqrt{2} \text{ n}\pi d}$
- $(3) \qquad \frac{1}{\sqrt{2} \, n\pi d^2}$
- (4) $\frac{1}{\sqrt{2} \text{ n}^2 \pi \text{d}^2}$

24. স্থিৰ অৱস্থাৰ পৰা এটা ইলেক্ট্ৰন V volt বিভৱ ভেদৰ মাজেৰে ত্বৰাত্বিত কৰা হৈছে। যদি ইলেক্ট্ৰনটোৰ দ্য বুয় তৰংগদৈৰ্ঘ্য $1.227 \times 10^{-2} \ \mathrm{nm}$ হয়, তেতিয়া বিভৱ ভেদ হ'ব :

- (1) $10^4 \, \text{V}$
- (2) 10 V
- (3) $10^2 \,\mathrm{V}$
- (4) $10^3 \, \text{V}$

25. এখন গীটাৰত একে পদাৰ্থৰে তৈয়াৰী A আৰু B ষ্ট্ৰিং দুডাল সম-কম্পনৰ পৰা অলপ বেলেগ হৈ আছে আৰু 6 Hz কম্পনাংকৰ স্থৰকম্পৰ সৃষ্টি কৰিছে। যেতিয়াৰ B ত টান অলপ হ্ৰাস কৰা হয়, স্থৰকম্পৰ কম্পনাংক 7 Hz লৈ বৃদ্ধি হয়। A ৰ কম্পনাংক 530 Hz হ'লে, B ৰ মূল কম্পনাংক হ'ব:

- (1) 537 Hz
- (2) 523 Hz
- (3) 524 Hz
- (4) 536 Hz

- (1) 25.1 A
- (2) 1.7 A
- (3) 2.05 A
- (4) 2.5 A

27. এটা p-n জাংচন ডায়'ডত ৰিক্ত অঞ্চলৰ বেধ বৃদ্ধি হয়:

- (1) অগ্ৰৱতী প্ৰৱাহৰ বৃদ্ধিৰ বাবে
- (2) কেৱল অগ্ৰৱতী সংযোগৰ বাবে
- (3) কেৱল পশ্চাৱতী সংযোগৰ বাবে
- (4) অগ্ৰৱতী সংযোগ আৰু পশ্চাৱতী সংযোগ দুয়োটাৰ বাবে

28. দুটা মাধ্যমৰ অন্তৰ্বতী সীমাৰ বাবে ব্ৰুষ্টাৰৰ কোণ i_b হ'ব লাগে :

- (1) $i_b = 90^{\circ}$
- (2) $0^{\circ} < i_b < 30^{\circ}$
- (3) $30^{\circ} < i_b < 45^{\circ}$
- (4) $45^{\circ} < i_b < 90^{\circ}$

29. সৰল পৰ্যাবৃত্ত গতিত এটা কণাৰ সৰণ আৰু ত্বৰণৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য হ'ল:

- (1) শূন্য
- (2) $\pi \operatorname{rad}$
- (3) $\frac{3\pi}{2}$ rad
- (4) $\frac{\pi}{2}$ rad

30. $10~{
m cm}$ ব্যাসাৰ্দ্ধৰ পৰিবাহী গোলক এটাত $3.2 \times 10^{-7}~{
m C}$ আধান সমভাৱে বিতৰণ হৈ আছে। গোলকটোৰ কেন্দ্ৰৰ পৰা $15~{
m cm}$ দূৰত্বত থকা বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰৰ প্ৰাৱল্যৰ মান কিমান ?

$$\left(\frac{1}{4\pi\epsilon_0} = 9 \times 10^9 \text{ N m}^2/\text{C}^2\right)$$

- (1) $1.28 \times 10^7 \text{ N/C}$
- (2) $1.28 \times 10^4 \text{ N/C}$
- (3) $1.28 \times 10^5 \text{ N/C}$
- (4) $1.28 \times 10^6 \text{ N/C}$

31. বায়ু মাধ্যমৰ এটা সমান্তৰাল ফলি ধাৰকৰ ধাৰকত্ব $6~\mu F$ । এখন পৰাবিদ্যুৎ মাধ্যম ব্যৱহাৰ কৰাত ধাৰকটোৰ ধাৰকত্ব $30~\mu F$ হয়গৈ। মাধ্যমটোৰ বৈদ্যুতিক প্ৰৱেশ্যতা হ'ল :

H3

$$(\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2})$$

- (1) $5.00 \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (2) $0.44 \times 10^{-13} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$
- (3) $1.77 \times 10^{-12} \ \mathrm{C^2 \ N^{-1} \ m^{-2}}$
- (4) $0.44 \times 10^{-10} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2}$

32. সাৰ্থক সংখ্যাৰ কথা বিবেচনা কৰিলে, 9.99 m – 0.0099 m ৰ মান কিমান হ'ব ?

(1) 9.9 m

5

- (2) 9.9801 m
- (3) 9.98 m
- (4) 9.980 m

33. এটা শ্ৰেণীৱদ্ধ LCR বৰ্তনীৰ লগত এটা পৰিৱৰ্তী প্ৰৱাহৰ (ac) ভ'ল্টেজ উৎস সংযোগ কৰা হৈছে। যেতিয়া বৰ্তনীৰ পৰা L আত্ৰাই দিয়া হয়, তেতিয়া প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য $\frac{\pi}{3}$ হয়। যদি তাৰ পৰিৱৰ্তে C আত্ৰাই দিয়া হয়, তেতিয়াও প্ৰৱাহ আৰু ভ'ল্টেজৰ মাজৰ দশা পাৰ্থক্য পুনৰ $\frac{\pi}{3}$ হয়. বৰ্তনীটোৰ ক্ষমতা গুণক হ'ব:

- (1) -1.0
- (2) শূন্য
- (3) 0.5
- (4) 1.0

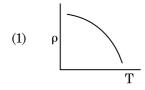
34. প্ৰতিচাপৰ মাত্ৰাসমূহ হ'ল:

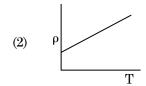
- (1) $[ML^{-1}T^{-2}]$
- (2) $[MLT^{-2}]$
- (3) $[ML^2T^{-2}]$
- (4) $[ML^0T^{-2}]$

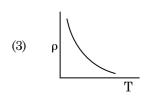
35. আলোক সংবেদনশীল পদাৰ্থ এটাত প্ৰাৰম্ভিক কম্পনাংকৰ 1.5 গুণ বেছি কম্পনাংকৰ পোহৰ পৰিছে। যদি পোহৰৰ কম্পনাংক আধা আৰু প্ৰাৱল্য দুগুণ কৰা হয়, তেতিয়া আলোক বিদ্যুৎ প্ৰৱাহৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব ?

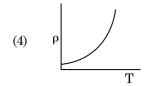
- (1) শূন্য
- (2) দুগুণ
- (3) চাৰি গুণ
- (4) এক-চতুর্থাংশ

- 36. যিবোৰ কঠিন পদাৰ্থৰ ৰোধৰ তাপ গুণাংক ঋণাত্মক হয়, সেইবোৰ পদাৰ্থ হ'ল:
  - (1) অপৰিবাহী আৰু অৰ্ধপৰিবাহী
  - (2) ধাতু
  - (3) কেৱল অপৰিবাহী
  - (4) কেৱল অৰ্ধপৰিবাহী
- 37. $3\times 10^{-10}~{
  m Vm^{-1}}$ ৰ বৈদ্যুতিক ক্ষেত্ৰ এখনত অপৱাহ বেগ $7.5\times 10^{-4}~{
  m m~s^{-1}}$ হোৱা আধান কণা এটাৰ সচলতা ${
  m m^2\,V^{-1}\,s^{-1}}$ এককত হ'ব :
  - (1) 2.25×10^{-15}
  - (2) 2.25×10^{15}
  - (3) 2.5×10^6
  - (4) 2.5×10^{-6}
- 38. তামৰ বাবে তলৰ কোনটো লেখে উষ্ণতা (T)-ৰ লগত ৰোধকতাৰ (ρ) পৰিবৰ্তন সূচায় ?

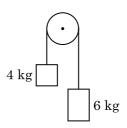

39. 4 kg আৰু 6 kg ভৰৰ দুটা বস্তু এডাল ভৰহীন তাঁৰৰ দুই মূৰে গাঠি দিয়া হ'ল। তাঁৰ ডালে এটা ঘৰ্ষণহীন পুলিৰ ওপৰেৰে গতি কৰে (চিত্ৰতটো চোৱা)। মধ্যাকৰ্ষণ ত্বৰণ (g) ৰ সম্পৰ্কত তন্ত্ৰটোৰ ত্বৰণ হ'ব:

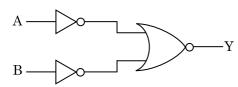

- (1) g/10
- (2) g
- (3) g/2
- (4) g/5
- 40. এডাল স্ক্ৰু গজৰ লঘিষ্ঠ গণনাৰ মান $0.01\,\mathrm{mm}$ আৰু ইয়াৰ বৃত্তাকাৰ স্কেলত $50\,\mathrm{\ddot{o}}$ i ঘৰ আছে।

স্ক্ৰু গজটোৰ পিট্চ হ'ল :

- (1) 1.0 mm
- (2) 0.01 mm
- (3) 0.25 mm
- (4) 0.5 mm
- 41. ইয়ঙৰ দ্বিছিদ্ৰযুক্ত পৰীক্ষাৰ আহিলাত যদি সুসংহত উৎসৰ মাজৰ ব্যৱধান আধা আৰু সুসংহত উৎসৰ পৰা পৰ্দাৰ দূৰত্ব দুগুণ কৰা, তেতিয়া পটি বেধ হ'ব:
  - (1) এক-চতুর্থাংশ
  - (2) দুগুণ
  - (3) আধা
  - (4) চাৰি গুণ

42. চিত্ৰত দেখুওৱা লজিক বৰ্তনীৰ বাবে ট্ৰুথ টেৱল হ'ল:

- Y (1) Α В 0 0 1 0 1 0 0 1 0 1 1 0
- (2) A B Y
  0 0 0
  0 1
  0 1 0
  1 0 0
  1 1 1
- (3) A B Y
  0 0 0
  0 1 1
  1 0 1
  1 1 1
- (4) В Y A 0 0 1 0 1 1 1 0 1 1 0 1
- 43. এটা পদার্থৰ $0.5~{
  m g}$ ভৰৰ সমতুল্য শক্তি হ'ল :
  - (1) $0.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (2) $4.5 \times 10^{16} \,\mathrm{J}$
  - (3) $4.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
  - (4) $1.5 \times 10^{13} \,\mathrm{J}$
- 44. তলৰ কোনটোৰ বাবে ব'ৰ আৰ্হি প্ৰযোজ্য নহয় ?
  - (1) এককভাৱে আয়নিত নিয়ন প্ৰমাণু (Ne +)
  - (2) হাইড্ৰ'জেন পৰমাণু
  - (3) এককভাৱে আয়নিত হিলিয়াম পৰমাণু (He⁺)
  - (4) ডয়টেৰন পৰমাণু

45. ${f r}_1$ আৰু ${f r}_2$ (${f r}_1$ = $1.5~{f r}_2$) ব্যাসাৰ্দ্ধৰ দুটা কঠিন তামৰ গোলকৰ উষ্ণতা $1~{f K}$ বৃদ্ধি কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা তাপৰ পৰিমাণৰ অনুপাত হ'ল :

(1) $\frac{5}{3}$

7

- (2) $\frac{27}{8}$
- (3) $\frac{9}{4}$
- (4) $\frac{3}{2}$

46. উদ্ভিদৰ এটা প্ৰস্থচ্ছেদত তলত উল্লেখ কৰা আভ্যন্তৰীণ গঠনসমূহ দেখা গৈছে :

- (a) আচ্ছাদৰ দ্বাৰা আবৃত অসংখ্য সিচৰিত হৈ থকা সংবহন কলা (vascular bundles)
- (b) সুস্পষ্ট পেৰেণকাইমা কোষৰ আদি কলাস্তৰ
- (c) সংবহন কলা সংযুক্ত আৰু বন্ধ
- (d) ফ্লৱেম পেৰেণকাইমা নাই

উদ্ভিদৰ সংবৰ্গ আৰু তাৰ অংগ চিনাক্ত কৰা:

- (1) দ্বিবীজপত্রী মূল
- (2) একবীজপত্রী কাণ্ড
- (3) একবীজপত্রী মূল
- (4) দ্বিবীজপত্রী কাগু

47. তলৰ কোনটোৱে মূত্ৰলতাক (Diuresis) ৰোধ কৰাত সহায় কৰে ?

- (1) JG কোষসমূহৰ দ্বাৰা ৰেনিনৰ ক্ষৰণ হ্ৰাস
- (2) ADH ৰ অধঃক্ষৰণৰ বাবে অধিক পানীৰ পুনঃশোষণ
- (3) এল্ড'ষ্টেৰণৰ কাৰণে বৃক্তীয় নলীকাসমূহৰ পৰা ${
  m Na}^+$ আয়ন আৰু পানীৰ পুনঃশোষণ
- (4) অলিন্দীয় নেৰ্ট্ৰিইউৰেটিক কাৰকে ৰক্তনলীৰ সংকোচন ঘটায়

48. তলৰ কোনটো উক্তি শুদ্ধ নহয় ?

- (1) *E-Coli* ত জিনীয়ভাৱে অভিযন্ত্ৰিত ইনচুলিন প্ৰস্তুত কৰা হয়।
- (2) মানুহৰ ক্ষেত্ৰত ইনচুলিন 'প্ৰ'ইনচুলিন' হিচাবে সংশ্লেষিত হয়।
- (3) প্ৰ^{*}ইন্চুলিনৰ 'C-পেপ্টাইড' বুলি এটা অতিৰিক্ত পেপ্টাইড থাকে ।
- (4) কাৰ্য্যকৰী ইনচুলিনৰ শৃঙ্খল 'A' আৰু 'B' দুয়োডাল হাইডু'জেন বন্ধনৰ দ্বাৰা সংলগ্ন হৈ থাকে।

	(1)	অপেৰিন
	(2)	কাৰ্ল আৰনেষ্ট ভন বেয়াৰ
	(3)	এলফ্রেড ৱালেছ
	(4)	চাৰ্লচ ডাৰউইন
50.	পৌষ্টিক হোৱা ?	্ নলীৰ ঘটিকা কোষসমূহ তলৰ কোনটোৰ পৰা ৰূপান্তৰিত ?
	(1)	যৌগিক আচ্ছাদক কোষসমূহ
	(2)	শক্ষাকাৰ (চটীয়া) আচ্ছাদক কোষসমূহ
	(3)	স্তম্ভাকাৰ আচ্ছাদক কোষসমূহ
	(4)	কন্ডু'চাইট
51.	এটা মা	নক ECG ত QRS থুপটোৱে বুজায় :
	(1)	নিলয়ৰ স্থাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (Repolarisation)
	(2)	অলিন্দৰ স্বাভাৱিক অৱস্থালৈ গতি (repolarisation of auricles)
	(3)	অলিন্দৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation)
	(4)	নিলয়ৰ উত্তেজনা অৱস্থা (Depolarisation)
52.	আলোব কৰে:	চ বিক্ৰিয়াত, প্লাচট'কুইননে সহজে ক'ৰ পৰা ইলেক্ট্ৰন আতৰ
	(1)	PS-I ৰ পৰা ATP সংশ্লেষণ লৈ
	(2)	PS-II ৰ পৰা Cytb ₆ f কমপ্লেক্সলৈ
	(3)	Cytb ₆ f কমপ্লেক্সৰ পৰা PS-I লৈ
	(4)	PS-I ৰ পৰা NADP ⁺ লৈ
53.		হীয় শস্যৰ শিপাত থকা টেমুনাত নাইট্ৰ'জিনেজৰ দ্বাৰা টক হোৱাৰ পিছত বিক্ৰিয়াত উৎপন্ন হোৱা দ্ৰৱ্য/দ্ৰৱ্যসমূহ
	(1)	এম'নিয়া আৰু হাইডু'জেন
	(2)	কেৱল এম'নিয়া
	(3)	কেৱল নাইট্ৰেট
	(4)	এম'নিয়া আৰু অক্সিজেন

H3

49. ক্ৰমবিকাশৰ জ্ৰণ সাক্ষ মানি লোৱা নাই:

8	}						ASSAMESE	
	54.	তলত ি	দয়া সমূহ	ম্মঅ'ছি	হৈছ বিভাগ	জনৰ লগ	াত মিলোৱা :	
		(a)	জাইগ'	টন	(i)	পৰিঃস	মাপ্তি	
		(b)	পেকিটি	ন	(ii)	কায়েজমেটা		
		(c)	ডিপ্ল'টি	ન	(iii)	জিন বি	নিময়	
		(d)	ডায়াকা	ইনেচিচ	(iv)	যুগ্মন		
		তলৰ বি	বৈকল্প সম্	যূহৰ পৰা	শুদ্ধ উ	ত্তৰটো ব	বাচি উলিওৱা :	
			(a)	(b)	(c)	(d)		
		(1)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)		
		(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)		
		(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)		
		(4)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)		
	55.	কলৰ জ	ক্ষু কেইট	ন হিলাই	ma a	কল্পটো	বাচি উলিওৱা।	
	99.	0014 6			্ ওপা।	14.21(0)		
			ङ्ख - I				<i>ख</i> ड - II	
		(a)	6 - 15	যোৰ ৱে	গম ৰন্ধ্ৰ	(i)	ট্রাইগন	
		(b)	বিষমপু	চ্ছ ফিচা		(ii)	চাইক্ল'ষ্ট মচ্	
		(c)	বায়ুথলী			(iii)	কনড্ৰিক্থিচ্	
			(air bl	adder)	)			
		(d)	বিষংকু			(iv)	অষ্ট্ৰিকথিচ্	
			(a)	(b)	(c)	(d)		
		(1)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)		
		(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)		
		(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)		
		(4)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)		
	56.	সংকো	ষকেন্দ্ৰীয়	কোষৰ	গ্লাইক'গু	¹'টিন অ	য়াৰু গ্লাইক'লিপিড প্ৰস্তুত	
		হোৱা উ	ই ল্লেখ যে	াগ্য ঠাই	হৈছে :			
		(1)	পলিজ'	ম				
		(2)	অন্তঃপ্লা	াজমীয় জ	নলিকা			
		(3)	পেৰ'বি	াজ'ম				

(4) গলগি যন্ত্র

57 .	তলৰ জীৱ সমূহৰ লগত সিহঁতৰ জৈৱ প্ৰযুক্তি বিদ্যাত হোৱা প্ৰয়োগ
	সমূহ মিলোৱা :

- (a) বেছিলাছ (i) ক্লনিং বাহক থাৰিনজিয়েনছিছ
- (b) *থাৰমাছ একুৱাটিকাছ* (ii) প্ৰথম rDNA অণুৰ গঠন
- (c) *এগ্ৰবেক্টেৰিয়াম* (iii) ডি এন এ পলিমাৰেজ *টিউমিফেছিয়েনচ*
- (d) *চালম'নেলা* (iv) ক্রাই প্র'টিন *টাইফিমুবিয়াম*

নিম্নোলিখিত শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (iii) (iv) (i) (ii)
- (2) (ii) (iv) (iii) (i)
- (3) (iv) (iii) (i) (ii)
- (4) (iii) (ii) (iv) (i)

58. কোনে বংশগতিৰ ক্ৰ'ম'জ'মীয় তত্ত্বৰ পৰীক্ষামূলক প্ৰমাণ কৰিছিল?

- (1) মৰগান
- (2) মেণ্ডেল
- (3) চাট্টন
- (4) ব'ভেৰি

59. তলত দিয়া সমূহ মিলোৱা :

- (a) অনুঘটনীয় কাৰ্য্যত বাধা আৰোপ (i) ৰিচিন
- (b) পেপটাইড বন্ধনী যুক্ত (ii) মেল'নেট
- (c) ভেঁকুৰৰ কোষবেৰৰ উপাদান (iii) কাইটিন
- (d) গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য (iv) ক'লাজেন

নিম্নলিখিত শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (ii) (iii) (i) (iv)
- (2) (ii) (iv) (iii) (i)
- (3) (iii) (i) (iv) (ii)
- (4) (iii) (iv) (i) (ii)

- **60.** তলৰ কোনটো দ্বিপাশ্বীয়ভাৱে সমমিত আৰু দেহগুহাহীন প্ৰাণীৰ উদাহৰণ হয় ?
  - (1) বলয়ী প্রাণী
  - (2) টিন'ফ'ৰা
  - (3) চেপেটা কৃমি
  - (4) ঘূৰণীয়া কৃমি

61. ফ্লুৰিডিয়ান শ্বেতসাৰ সদৃশ গঠন হ'ব:

- (1) লেমিনেৰিন আৰু ছেলুল'জ
- (2) শ্বেতসাৰ আৰু ছেলুল'জ
- (3) এমাইল'পেক্টিন আৰু গ্লাইক'জেন
- (4) মেনিট'ল আৰু এলগিন

${f 62.}$ আন্তঃস্তৰৰ ${ m G}_1$ স্তৰ ${ m (Gap\ 1)}$ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।

- (1) নিউক্লিয়াচৰ বিভাজন হয়।
- (2) ডি এন এ ৰ সংশ্লেষণ বা প্ৰতিকৃতিকৰণ হয়।
- (3) সকলো কোষীয় উপাদানৰ পুনৰ্সংগঠন হয়।
- (4) কোষটো বিপাক কাৰ্য্যৰ দিশৰ পৰা সক্ৰিয়, বৃদ্ধি হয় কিন্তু ডি এন এ ৰ প্ৰতিকৃতিকৰণ নহয়।

63. যদি পঁইতাচোৰাৰ মূৰটো আঁতৰাই পেলোৱা হয়, তেতিয়াও ই কেইদিনমানৰ বাবে জীয়াই থাকে। ইয়াৰ কাৰণ:

- (1) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এক তৃতীয়াংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ পৃষ্ঠীয় অংশত অৱস্থিত হৈ থাকে।
- (2) পঁইতাটোৰাৰ অধিগ্ৰসনীয় প্ৰগণ্ড (supra-oesophageal ganglia) উদৰৰ অধঃস্থ অংশত অৱস্থিত।
- (3) পঁইতাচোৰাৰ স্নায়ুতন্ত্ৰ নাথাকে।
- (4) মূৰটোৱে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ এটা সৰু অংশহে ধৰি ৰাখে আনহাতে স্নায়ুতন্ত্ৰৰ বাকী অংশ দেহৰ অধঃস্থ অঞ্চলত অৱস্থিত হৈ থাকে।

64. এণ্টেৰ'কাইনেজ উৎসেচকটোয়ে তলৰ কোনটোৰ ৰূপান্তৰণত সহায় কৰে ?

- (1) পেপচিন'জেনক পেপচিনলৈ
- (2) প্র'টিনক বহুপেপ্টাইডলৈ
- (3) ট্রিপছিন'জেনক ট্রিপছিনলৈ
- (4) কেচিন'জেনক কেচিনলৈ

তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা। 65.

~~खड~~ - I

ख्ड - II

- (a) কৰ্টিৰ অংগ
- মধ্যকৰ্ণ আৰু ফেৰিংচ (i) ক সংলগ্ন কৰে
- কক্লিয়া (b)
- ব্যুহৰ (লেবিৰিম্খ) পাক (ii)
- ইউষ্টে চিয়ান নলী (c)
- (iii) উপবৃত্ত বাতায়নৰ (oval window) লগত সংলগ্ন
- (d) ষ্টে পছ
- ভৌমছদাত অৱস্থিত (iv)
- (a) (b) **(c)**
- (d) (1) (i) (iv) (ii) (iii)
- (2)(ii) (iii) (i) (iv)
- (3)(iii) (i) (iv) (ii)
- (4) (iii) (iv) (ii)(i)

অক্সিজেন পৰিবহণ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত কৰা। 66.

- বায়ুথলীৰ নিম্ন pCO_2 এ অক্সিহিম'গ্লবিনৰ গঠন সুচল (1)
- (2)হিম'গ্লবিনৰ লগত অক্সিজেনৰ বন্ধন মুখ্যতঃ অক্সিজেনৰ আংশিক চাপৰ লগত জড়িত।
- কাৰ্বন-ডাই-অক্সাইডৰ আংশিক চাপে হিম'গ্লবিনৰ সৈতে (3)অক্সিজেনৰ বন্ধনক ব্যাঘাত জন্মাব পাৰে।
- বায়ুথলীৰ উচ্চ H+ আয়নৰ গাঢ়তাই অক্সিহিম'গ্লবিনৰ (4) গঠন সুচল কৰে।
- পানী/বিহ মেটেকা আৰু ভেটফুলৰ পৰাগযোগ হয়: 67.
  - পতঙ্গ আৰু পানীৰ দ্বাৰা (1)
  - (2)পতঙ্গ নাইবা বতাহৰ দ্বাৰা
  - কেৱল পানীৰ সোঁতৰ দ্বাৰা (3)
  - বতাহ আৰু পানীৰ দ্বাৰা (4)
- বেছিলাছ থুৰিনজিয়েনছিছ (Bt) ৰ বিষ জিনটো সংস্থাপন কৰি **68.** সৃষ্টি কৰা Bt কপাহ গছটো তলৰ কোনটোৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিৰোধ্য ?
  - পতংগ পৰভক্ষীসমূহ (Insect predators) (1)
  - অনিষ্টকাৰী পতংগ (2)
  - ভেঁকুৰজনিত ৰোগসমূহ (3)
  - উদ্ভিদৰ ঘূৰণীয় কৃমি (nematodes) (4)

- শুদ্ধ উক্তিটো বাচি উলিওৱা। 69.
  - হাইপাৰগ্লাইচেমিয়াৰ লগত ইনচুলিন জড়িত। (1)
  - গ্লুক'কৰ্টিকইডবোৰে গ্লুক'নিঅ'জেনেছিছ প্ৰক্ৰিয়াত উৎসাহ (2)
  - হাইপ'গ্লাইচেমিয়াৰ লগত গ্লুকাগন জড়িত। (3)
  - ইনচুলিনে অগ্ন্যাশয়ৰ কোষবোৰ আৰু এডিপ'চাইটসমূহৰ (4) ওপৰত ক্ৰিয়া কৰে।
- তলৰ পৰা ক্ষাৰকীয় এমিন' এচিডটো চিনাক্ত কৰা। 70.
  - ভেলাইন (1)
  - টাইৰ'চিন (2)
  - (3)গ্লুটামিক এচিড
  - লাইচিন (4)
- পেংগুইন আৰু ডলফিনৰ ফান (Flipper) তলৰ কোনটোৰ উদাহৰণ **71.** হয় ?
  - প্রাকৃতিক নির্বাচন (1)
  - (2)অনুকূলী বিকিৰণ
  - অভিসাৰী ক্ৰমবিকাশ (3)
  - উদ্যোগিক মেলানিজ্ম (4)
- **72**. এচ এল মিলাৰে তেওঁ কৰা পৰীক্ষাত এটা বন্ধ ফ্লাস্কত তলৰ কোনবোৰ মিহলি কৰি এমাইন' এচিড প্ৰস্তুত কৰিছিল?
  - (1) $\mathrm{CH}_3,\,\mathrm{H}_2,\,\mathrm{NH}_3$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^\circ\mathrm{C}$ ত
  - CH_4 , H_2 , NH_3 আৰু পানীৰ বাষ্প $800^{\circ}\mathrm{C}$ ত (2)
  - (3) $\mathrm{CH}_3,\,\mathrm{H}_2,\,\mathrm{NH}_4$ আৰু পানীৰ বাষ্প $800^\circ\mathrm{C}$ ত
  - $\mathrm{CH_4, H_2, NH_3}$ আৰু পানীৰ বাষ্প $600^{\circ}\mathrm{C}$ ত (4)
- EcoRI এ চিনাক্ত কৰা নিৰ্দিষ্ট পেলিনডু'মিক (palindromic) **73.** অনুক্রমটো হ'ল :
  - 5' GGATCC 3' (1)
    - 3' CCTAGG 5'
  - (2)5' - GAATTC - 3'
    - 3' CTTAAG 5'
  - (3)5' - GGAACC - 3'
    - 3' CCTTGG 5'
  - (4) 5' - CTTAAG - 3'
    - 3' GAATTC 5'

74.	উদ্ভিদে কিছুমান গৌণ বিপাকীয় দ্রব্য যেনে নিক'টাইন, ষ্ট্রইকনাইন
	আৰু কেফেইন উৎপাদন কৰাৰ কাৰণ হ'ল :

- (1) প্ৰজননৰ প্ৰভাৱ
- (2) পোষণৰ মূল্য
- (3) বৃদ্ধিৰ প্ৰভাৱ
- (4) প্ৰতিৰক্ষা কাৰ্য

75. মূত্ৰত তলৰ কোনটো অৱস্থাৰ উপস্থিতিয়ে ডায়েবেটিছ মেলিটাছ ৰোগটোক সূচায় ?

- (1) বৃক্কীয় কেলকূলী আৰু হাইপাৰগ্লাইচেমিয়া
- (2) ইউৰেমিয়া আৰু কেটুনিউৰিয়া
- (3) ইউৰেমিয়া আৰু বৃক্কীয় কেলকূলি
- (4) কেটুনিউৰিয়া আৰু গ্লাইক'চুৰিয়া

76. পৰ্ব 'পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণী'ৰ বাবে তলৰ কোনকেইটা উক্তি শুদ্ধ ?

- (a) ইউৰ'কৰডাটাত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল মূৰৰ পৰা নেজলৈকে বিস্তৃত হৈ থাকে আৰু ই গোটেই জীৱন জৰি থাকে।
- (b) মেৰুদণ্ডী প্ৰাণীত পৃষ্ঠৰজ্জুডাল ভ্ৰূণ কালছোৱাতহে থাকে।
- (c) কেন্দ্ৰীয় স্নায়ুতন্ত্ৰটো পৃষ্ঠীয় আৰু ফোপোলা।
- (d) পৃষ্ঠদণ্ডী প্ৰাণীক তিনিটা উপপৰ্বলৈ বিভক্ত কৰা হৈছে : হেমিকৰ্ডাটা, টিউনিকেটা আৰু চেফাল'কৰডাটা।
- (1) (b) আৰু (c)
- (2) (d) আৰু (c)
- (3) (c) আৰু (a)
- (4) (a) আৰু (b)

77. অনুৰোমৰ (microvilli) প্ৰান্তীয় চিলিয়াসহ ঘনকাকাৰ আচ্ছাদক কলা তলৰ কোনটোত পোৱা যায় ?

- (1) ইউষ্টে চিয়ান নলীত
- (2) ক্ষুদ্ৰান্তৰ আৱৰণীত
- (3) লালটি গ্ৰন্থিৰ নলীকাসমূহত
- (4) নেফ্ৰনৰ নিকটস্থ সংবলিত নলীকাত

78. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

- (a) *ক্লসট্রিডিয়াম* (i) চাইক্ল'স্পৰিণ-A *বুটিলিকাম*
- (b) *ট্ৰাইক'ডাৰমা* (ii) বিউটাইৰিক এচিড প্*লিম্প'ৰাম*
- (c) ম'নাচ্কাচ্ (iii) চাইট্ৰিক এচিড পাৰপিউৰিয়াস
- (d) *এচপাৰজিলাস নাইজাৰ* (iv) তেজৰ কলেষ্টেৰল হ্ৰাস কৰা কাৰক
  - (a) (b) (c) (d)
- (1) (iv) (iii) (ii) (i)
- (2) (iii) (iv) (ii) (i)
- (3) (ii) (i) (iv) (iii)
- (4) (i) (ii) (iv) (iii)
- 79. ভাইৰইড্ৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো শুদ্ধ হব ?
  - (1) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত ডি.এন.এ.
  - (2) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদনযুক্ত আৰ.এন.এ.
  - (3) ইহঁত প্ৰ'টিন আচ্ছাদন নথকা মুক্ত আৰ.এন.এ.
  - (4) ইহঁত প্র'টিন আচ্ছাদনযুক্ত ডি.এন.এ.
- 80. ডিম্বকৰ লগত ডিম্বক নাড়ীৰ সংমিলন স্থল হ'ল:
  - (1) ডিম্বক মূল
  - (2) ডিম্বক নাভী
  - (3) ডিম্বক ৰন্ধ
  - (4) প্রদেহ

81. সালোকশ্বাসক্রিয়াত RuBisCo এনযাইমৰ অক্সিজেনেচন কার্য্যকলাপৰ বাবে উৎপন্ন হয়:

- (1) 4-C যৌগৰ 1 টা অণু আৰু 2-C যৌগৰ 1 টা অণু
- (2) 3-C যৌগৰ 2 টা অণু
- (3) 3-C যৌগৰ 1 টা অণু
- (4) 6-C যৌগৰ 1 টা অণু

তলৰ জল্প কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকলটো বাচি উলিওবা । 82.

02.	0911	)	)	् उचा ।	14.81601	1110 0191041 1	
		ङ्ख - I				প্তম্ভ - II	
	(a)	ইওছিন	'ফিল		(i)	অসংক্ৰাম্যতা সঁহাৰি	
						(immune response)	
	4.)	7.75°			(::)		
	(b)	বেছ'যি			(ii)	কোষীয়ভক্ষণ	
	(c)	নিউটু'ফিল			(iii)	হিষ্টামিনেজ, ধ্বংসকাৰী উৎসেচকবোৰৰ ক্ষৰণ	
						কৰে	
	(d)	লিম্ফ'চ	াই ট		(iv)	হিষ্টামিন থকা কণিকাৰ ক্ষৰণ কৰে	
		(a)	(b)	(c)	(d)		
	(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)		
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)		
	(3)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)		
	(4)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)		
83.				ৰ মানে ণ ঘটাই '		one level) গ্রেফিয়ান	
	(1)	FSH	ৰ নিম্ন গ	াঢ়তা			
	(2)	ইষ্ট্র'জে	নৰ উচ্চ	গাঢ়তা			
	(3)	প্রজেষ্টে	ৰণৰ উচ	চ গাঢ়তা			
	(4)	LH ₹	নিম্ন গাঢ়	<u>,</u> তা			
84.	শ্বাস প্রা	ক্ৰিয়াৰ স	~~া~~ ময়ত ঘ	টা শুদ্ধ '	ঘটনা সং	মূহ বাচি উলিওৱা ।	
	(a)	মধ্যচ্ছদ	াৰ সংবে	<u> </u>			
	(b)	বহিঃ আন্তঃ পশুকী (external inter-costal) হ সংকোচন					
	(c)	হাওঁ ফা	াওঁৰ আয়	য়তন হ্রাস	ন হ য়		
	(d)	অন্তঃ হ	াওঁ ফাওঁ	ঃৰ চাপ ব্	্দ্ধি হয়		
	(1)	অকল (	(d)				
	(2)	(a) আ	▼ (b)				
	(3)	(c) আ	₹ (d)				
	(4)	(a), (b	) আৰু (	(d)			

গৰ্ভধাৰণ কৰিব নোৱাৰা স্ত্ৰীলোকসকলক সহায় কৰিবলৈ তলৰ **85.** কোনবোৰ পদ্ধতিত ভ্ৰুণৰ স্থানান্তৰণ কৰা হয় ?

- (1) GIFT আৰু ICSI
- (2) ZIFT আৰু IUT
- (3) GIFT আৰু ZIFT
- (4) ICSI আৰু ZIFT

মানৱদেহত প্ৰৱেশ কৰা *প্লাজম'ডিয়ামৰ* সংক্ৰামক স্তৰটো হৈছে : **86.**

- (1) মতা গেমেট'চাইট
- (2) টু'ফ'জইট
- (3) স্পৰ'জইট
- (4) মাইকী গেমেট'চাইট

তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই **শুদ্ধ** বিকল্পটো বাচি উলিওৱা । **87**.

			`			
		স্তম্ভ -	I			স্তম্ভ - II
	(a)	অমৰা	(place:	nta)	(i)	এনডু'জেন
	(b)	জোনা	পেলুচিড	া	(ii)	মানৱ ক'ৰিয়নিক গনাড'টুপিন (hCG)
	(c)	কন্দমূ	ত্ৰপথিয় গু	গ্রন্থি	(iii)	ডিম্বৰ তৰপ
	(d)	লেইদি	লেইদিগ কোষ			পুৰুষাংগ (penis) পিছলকৰণ
		(a)	(b)	(c)	(d)	
	(1)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)	
	(2)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)	
	(3)	(i)	(iv)	(ii)	(iii)	
	(4)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)	
88.	শুদ্ধ (	যোৰটো	বাচি উৰি	नेওৱা।		

88. **শুদ্ধ** যোৰটো বাচি উলিওৱা।

(1)	থেলেচেমিয়া	-	X জড়িত
(2)	হিম'ফিলিয়া	-	Y জড়িত
(3)	ফিনাইলকিট'নিউৰিয়া	-	দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ প্ৰভাৱী লক্ষণ
(4)	কাঁচিকোষ ৰক্তহীনতা	-	দৈহিক ক্ৰম'জ'মৰ অপ্ৰভাৱী লক্ষণ,
			ক্রম'জ'ম-11

- 89. তলৰ কোনটো ব্যাখ্যা শুদ্ধ ?
  - (1) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ নহয়
  - (2) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ দুটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
  - (3) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ এটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
  - (4) এডেনাইনৰ সৈতে থাইমিনৰ যোৰ তিনিটা H-বন্ধনীৰ দ্বাৰা
- 90. প্ৰাণীসমূহত আটাইতকৈ অধিক পৰিমাণে থকা প্ৰ'টিন কোনটো ?
  - (1) ইনুচুলিন
  - (2) হিম'গ্লবিন
  - (3) কলাজেন
  - (4) লেক্টিন
- 91. তলত উল্লেখ কৰা কোনযোৰ এককোষী শেলাই ?
  - (1) ক্ল'ৰেলা আৰু স্পাইৰুলিনা
  - (2) লেমিনেৰীয়া আৰু ছাৰগাছাম্
  - (3) গিলিডিয়াম আৰু গ্ৰেছিলেৰীয়া
  - (4) এনাবিনা আৰু ভলভক্স
- 92. এটা উদ্ভিদৰ অংগ য'ত দুটা জনু এটাৰ ভিতৰত আনটো থাকে:
  - (a) পৰাগধানীৰ মাজত পৰাগৰেণু
  - (b) দুটা পুংজনন কোষৰে সৈতে অংকুৰিত পৰাগৰেণু
  - (c) ফলৰ মাজত থকা বীজ
  - (d) ডিম্বকৰ ভিতৰত থকা ভ্ৰূণস্থলী
  - (1) (a) আৰু (d)
  - (2) কেৱল (a)
  - (3) (a), (b) আৰু (c)
  - (4) (c) আৰু (d)
- 93. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা:
  - (1) টেনিন, ৰেজিন, তেল আদি জমা হোৱাৰ বাবে অন্তঃকাষ্ঠৰ বৰণ ডাঠ হয়।
  - (2) অন্তঃকাষ্ঠই পানী পৰিবহণ নকৰে কিন্তু শাৰীৰিক শক্তি যোগান ধৰে।
  - (3) ৰসবাহী কাষ্ঠই শিপাৰ পৰা পাতলৈ পানী আৰু অজৈৱ লৱণ পৰিবহণ কাৰ্য্যত জৰিত থৈ থাকে।
  - (4) ৰসবাহী কাষ্ঠ হৈছে একেবাৰে আভ্যন্তৰীণ গৌণ জাইলেম আৰু ই পাতল বৰণৰ।

- 94. কোনটো পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি 'বিকানেৰি' মাইকী ভেড়া আৰু 'মেৰিনো' মতা ভেড়াৰ মাজত সংকৰণ ঘটা 'হিজাৰডেল' নামৰ এটা নতুন সঁচৰ ভেঁড়া পোৱা গৈছিল ?
  - (1) অন্তঃপ্রজনন

13

- (2) বহিঃসংকৰণ
- (3) উৎপৰিবৰ্তন প্ৰজনন
- (4) বৰ্ণসংকৰণ
- 95. বিভাজিত হৈ থকা কিছুমান কোষ, কোষ চক্ৰৰ পৰা ওলাই আহে আৰু নিষ্ক্ৰিয় অংগজ স্তৰত সোমাই পৰে। ইয়াক অকাৰ্য্যকৰ (quiescent)স্তৰ (G_0) বোলা হয়। এই প্ৰক্ৰিয়াটো তলৰ কোনটো স্তৰৰ শেষত হয় ?
  - (1) G₂ 광ৰ
  - (2) M **장**죅
  - (3) G₁স্তৰ
  - (4) S **장**죅
- 96. মানৱ পাচনতন্ত্ৰ সম্পৰ্কে শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) গ্ৰহণী (duodenum) ৰ পৰা কৃমিৰূপ পৰিশেষিকাটো ওলায়।
  - (2) ইলিয়াম (Ileum) টো ক্ষুদ্রান্তত মিলিত (open) হয়।
  - (3) খাদ্যনলীৰ আটাইতকৈ ভিতৰৰ তৰপটো হৈছে চেৰ'চা (serosa)।
  - (4) ইলিয়াম এটা অতিকৈ পাকখোৱা অংশ।
- 97. মনুষ্য-সংঘটিত কাৰ্য্যৰ দ্বাৰা পৰিৱেশত হোৱা পৰিবৰ্তনসমূহৰ কাৰণে যিবোৰ জীৱৰ ক্ৰমবিকাশ হৈছে সেই জীৱ সমূহৰ উদাহৰণবোৰৰ তলৰ কোনটো শুদ্ধ ?
  - (a) গালাপেগ'ছ দ্বীপপুঞ্জৰ 'ডাৰউইনৰ ফিন্ছ'
  - (b) বননাশক প্ৰতিৰোধী অপতৃণ
  - (c) ড্ৰাগছ প্ৰতিৰোধী সংকোষকেন্দ্ৰীয় জীৱ (Eukaryotes)
  - (d) কুকুৰ দৰে ঘৰচীয়া প্ৰাণীসমূহৰ মানৱ-সৃষ্ট জাতসমূহ
  - (1) অকল (d)
  - (2) অকল (a)
  - (3) (a) আৰু (c)
  - (4) (b), (c) আৰু (d)

তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই **শুদ্ধ** বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

H3

98.

স্তন্ত - II

- পিটুইটেৰী গ্ৰন্থি (a)
- গ্ৰেভছৰ ৰোগ (i)
- থাইৰইড গ্ৰন্থি (b)
- ডায়েবেটিছ মেলিটাচ (ii)

14

- এড়ৰিনেল গ্ৰন্থি (c)
- ডায়েবেটিছ ইনচিপিডাচ (iii)
- অগ্ন্যাশয় (d)
- এডিচনৰ ৰোগ (iv)
- (a) (b)
- (d) **(c)** (ii)(i) (iv) (iii)
- (1) (2)(iv) (iii) (i) (ii)
- (3)(iii) (ii) (i) (iv)
- (iii) (i) (iv) (ii)(4)
- সকলো যৌন সংক্ৰমণ ৰোগ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা বিকল্পটো বাচি উলিওৱা। 99.
  - কৰ্কট ৰোগ, AIDS, চিফিলিচ (1)
  - গন'ৰীয়া, চিফিলিচ, জননাংগৰ হাৰ্পিছ (2)
  - গন'ৰীয়া, মেলেৰিয়া, জননাংগৰ হাৰ্পিছ (3)
  - AIDS, মেলেৰিয়া, ফাইলেৰীয়া (4)
- চাইট্ৰিক এচিড চক্ৰৰ এপাকত কিমান সংখ্যক চাবট্ৰেট লেভেল ফচফ'ৰিলেচন হয় ?
  - তিনি (1)
  - (2)শূন্য
  - (3)এক
  - (4) দুই
- 101. কি নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে মণ্ট্ৰিল প্ৰ'ট'কল 1987 চনত চহী কৰা হ'ল ?
  - e-wastes সমূহ পেলাই দিয়া (1)
  - অনুবংশীক ৰূপান্তৰিত জীৱক এখন দেশৰ পৰা আন (2)এখনলৈ পঠোৱা
  - অ'জন স্তৰৰ অৱক্ষয় হোৱা পদাৰ্থ সমূহ নিৰ্গত কৰা (3)
  - সেউজগৃহ গেছ সমূহ এৰি দিয়া (4)
- তলৰ আৱশ্যকীয় মৌল সমূহৰ লগত উদ্ভিদৰ সিহঁতৰ কাৰ্য্যসমূহ 102. মিলোৱা:
  - আইৰন (a)
- পানীৰ প'ট'লাইচিচ (i)
- (b) জিংক
- (ii) পাৰাগৰেণুৰ অংকুৰণ
- ব'ৰ'ন (c)
- ক্ল'ৰ'ফিল জৈব সংশ্লেষণত (iii)
  - প্রয়োজন
- মেঙ্গানিজ (d)
- IAA জৈৱ সংশ্লেষণ (iv)
- শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা:
  - (a) (b) **(c)** (d)
- (1)(iv) (i) (ii) (iii)
- (2)(iii) (ii)(i) (iv)
- (3)(iv) (iii) (ii) (i)
- (4)(iii) (iv) (ii) (i)

103. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা :

<u>रुख - T</u>

~~श्रह्म~~ - II

- জাকবান্ধি থকা, বহুভক্ষী (a)
- এষ্টেৰিয়াচ (i)
- নাশক জীৱ (pest)
- পৈণত প্ৰাণীৰ অৰীয় সমমিতি (ii) স্কৰপিয়ন (b) আৰু পলুবোৰৰ দ্বিপাশ্বীয় সমমিতি আছে
- পুস্তি ক্লোম (Book lung) (c)
- (iii) টিন'প্লানা
- জৈৱদ্যতি (জীৱদীপ্তি) (d)
- ফ্ৰবিং (iv)

(Locusta)

- (a) (b) **(c)** (d)
- (1) (ii) (i) (iii) (iv)
- (2)(i) (iii) (ii) (iv)
- (3)(iv) (i) (ii) (iii)
- (iii) (iv) (4) (ii)(i)
- ৰবাৰ্ট মেৰ মতে পৃথিৱীৰ প্ৰজাতি বৈচিত্ৰ্যতা হৈছে: 104.
  - 7 মিলিয়ন (1)
  - 1.5 মিলিয়ন (2)
  - 20 মিলিয়ন (3)
  - 50 মিলিয়ন (4)
- প্রান্ত পুষ্পিকাত থাকে: 105.
  - অধঃঅধোগভী গৰ্ভাশয় (1)
  - অধোগভী গৰ্ভাশয় (2)
  - উৰ্দ্ধগভী গৰ্ভাশয় (3)
  - গর্ভপাদপুষ্পী গর্ভাশয় (4)
- যদি একাদিক্ৰমে থকা দুটা 'যোৰ ক্ষাৰক'ৰ মাজৰ দূৰত্ব 0.34 nm 106. হয় আৰু এটা গতানুগতিক স্তন্যপায়ী প্ৰাণীৰ কোষত থকা এটা দ্বিকুণ্ডলীযুক্ত ডি এন এ ৰ যোৰ ক্ষাৰকৰ (base pair) সৰ্বমুঠ সংখ্যা $6.6 \times 10^9~\mathrm{bp}$ হয়, তেন্তে ডি এন এ টোৰ দৈৰ্ঘ্য মোটামুটিভাৱে হ'ব:
  - 2.7 মিটাৰ (1)
  - 2.0 মিটাৰ (2)
  - 2.5 মিটাৰ (3)
  - 2.2 মিটাৰ (4)

(4)

স্তম্ভ মূল

107.	তলৰ দ	ম্ভন্ত কেই	টো মিলা	ই শুদ্ধ ি	বিকল্পটে	বাচি উ	লিওৱা।	111.	দ্বিতীয়	াক ডিম্বুমাতৃকোষৰ মিঅ'টিক বিভাজনটো কেতিয়া সম্পূৰ্ণ
		স্তম্ভ -	I			স্তম্ভ - II			হয় ?	
	(a)	Bt কপাহ (i)				জিন বি	জিন চিকিৎসা			এটা শুক্ৰাণু এটা ডিম্বাণুৰ লগত মিলন (fusion) হোৱাৰ
	(therapy				rapy)			সময়ত		
	(b)				কোষী	কোষীয় প্ৰতিৰক্ষণ		(2)	ডিম্বক্ষৰণৰ আগতে	
		ডিএম	হিনেজৰ	নাটনি		(defence) HIV সংক্ৰমণৰ নিৰ্ণয়		(3)	যৌন সংগমৰ (copulation) সময়ত	
	(c)	RNA	i		(iii)				(4)	যোজন কোষ গঠনৰ পিছত
	(d)	PCR			(iv)	বেছিৰ			(1)	34151 1 3411 4 515 1 7 1 7 1 7 5
						থুৰিন	জিয়েনছিছ	112.	ৰেষ্ট্ৰিব্	চ্ছন উৎসেচক সম্পৰ্কে অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা।
		(a)	(b)	(c)	(d)				(1)	আঠালেটিয়া মূৰবোৰ (sticky ends) ডি. এন. এ.
	(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv) (iii)					লাইগেজৰ দ্বাৰা সংলগ্ন কৰিব পাৰি।
	(2) (3)	(iv) (iii)	(i) (ii)	(ii) (i)	(iv)				(2)	প্রতিটো ৰেষ্ট্রিক্ছন উৎসেচকে ডি. এন. এ. অনুক্রমৰ দৈর্ঘ্য
	(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)					পৰীক্ষা কৰিহে ক্ৰিয়া কৰে।
108.	ঘাঁহনি	পৰিফিণি	ত তন্ত্ৰৰ	টফিক ৮	ম্বৰ সৈ	তে সিহঁ	তৰ শুদ্ধ প্ৰজাতি		(3)	সিহঁতে ডি. এন. এ. সূত্রিকাডাল পেলিনডু'মিক
100.				মিলোৱা মিলোৱা						(palindromic) স্থানত কাটে।
	(a)		টুফিক স্ত			(i)	কাউৰী		(4)	সিহঁত জিনীয় অভিযন্ত্ৰণৰ বাবে দৰকাৰী।
	(b)	-	- টুফিক দ			(ii)	শগুণ			
	(c)	প্ৰথম টুফিক স্তৰ			(iii) শহাপহু		113.		তি তন্ত্ৰৰ মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক	
	(d)	তৃতীয় ট্ৰফিক স্তৰ			(iv) ঘাঁহ		উৎপাদকতাৰ মাজত থকা সম্বন্ধৰ বাবে তলত দিয়া কোনটো উক্তি			
	শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা :				"		শুদ্ধ			
	0 41 (	(a)	(b)	(c)	(d)				(1)	মুঠ প্ৰাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্ৰাথমিক
	(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)					উৎপাদকতাৰ মাজত কোনো সম্পৰ্ক নাই
	(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)				(2)	মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্রাথমিক
	(3) (4)	(iii) (iv)	(ii) (iii)	(i) (ii)	(iv) (i)					উৎপাদকতাতকৈ কম
									(3)	মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা সদায় অৱশিষ্ট প্রাথমিক
109.		,					ve organism)			উৎপাদকতাতকৈ বেছি
	ম(লা:			কল্পটো ﴿	বাচি উল্		**		(4)	মুঠ প্রাথমিক উৎপাদকতা আৰু অৱশিষ্ট প্রাথমিক
		স্তন্ত -				স্তম্ভ -				উৎপাদকতা এটা আৰু একে
	(a)	টাইফ	`		(i)		<i>बर्बिय़ा</i>	114	विविव	প্রক্রিয়া আটাইতকৈ বেছি হয় :
	(b)	নিউম'			(ii)		'ডিয়াম	114.	`	
	(c)		নৰিয়াচি চ্	·	(iii)	চাল্ম			(1)	সুপ্তাৱস্থা
	(d)	মেলো		( )	(iv)	<i>াহ্ম</i> া	ফিলাচ		(2)	মূখ্য বৃদ্ধি পর্য্যায়
	(1)	(a) (iv)	(b) (i)	(c) (ii)	(d) (iii)				(3)	বিলম্ব পর্য্যায়
	(2)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)				(4)	জীৰ্ণতা
	(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)					
	(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)			115.		ত লাগিথকা ডি এন এ (linked DNA) ক ক্রম অনুসৰি
110.	কাণ্ডৰ	গুৰিৰ গ	শৰা উৎগ	পত্তি হো:	ৱা মূল স	মূহ হ'ল	T:		-	ণ কৰাক বোলা হয় :
	(1)	পার্শ্বীয়	মূল						(1)	ৰিকগ্নিছন স্থান
	(2)	গুচ্ছমূ	ল						(2)	নির্বাচনক্ষম চিহ্ন
	(3)	প্রাথমি	ক মূল						(3)	অনুক্ত্যায়নৰ উৎস (Ori site)
	(4)	স্তম্ভ মৃত	ল						(4)	প্যালিনডু'মিক অনুক্রম

- 116. লিপ্যন্তৰৰ সময়ত ডি. এন. এ. কুণ্ডলীটো খোল খোৱাত সূচল কৰা উৎসেচকটোৰ নাম হৈছে:
  - (1) আৰ.এন.এ. পলিমাৰেজ
  - (2) ডি.এন.এ. লাইগেজ
  - (3) ডি.এন.এ. হেলিকেজ
  - (4) ডি.এন.এ. পলিমাৰেজ
- 117. এণ্টাৰ্কটিকা অঞ্চলত হিম-অন্ধতা (Snow-blindness) হোৱাৰ কাৰণ হ'ল :
  - (1) ইনফ্ৰা-ৰেড্ ৰশ্মি (infra-red ray) ৰ বাবে ৰেটিনাত হোৱা ক্ষতিৰ কাৰণে
  - (2) কম উষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ ৰস সমূহ গোট মৰা
  - (3) UV-B ৰশ্মি অত্যাধিক তীক্ষ্ণতাৰ বাবে চকুৰ কৰ্ণিয়াত হোৱা জ্বলনৰ বাবে
  - (4) বৰফত হোৱা অত্যাধিক পোহৰৰ প্ৰতিফলনৰ বাবে
- 118. ৰেণুপত্ৰমঞ্জৰী নাইবা শংকু পোৱা যায়:
  - (1) *ইকুইজেটাম্*
  - (2) ছেলভিনিয়া
  - **(3)** টেৰিছ
  - (4) মাৰকেনছিয়া
- 119. তলৰ স্তম্ভ কেইটা মিলাই শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

ङ्ख - I

~~স্তম্ভ~~ - II

- (a) প্লৱমান (মুক্ত) কামিহাড় (i) দ্বিতীয় আৰু সপ্তম কামিহাড়বোৰৰ মাজত
- (b) এক্ৰ'মিয়ন (ii) প্ৰগণ্ডিকাস্থিৰ (Humerus) মূৰ
- (c) অংসফলক (scapula) (iii) কণ্ঠান্থি
- (d) গ্লেন^{*}ইড গহুৰ (iv) উৰোম্থিৰ (sternum) লগত সংলগ্ন নহয়
  - (a) (b) (c) (d)
- (1) (iv) (iii) (i) (ii)
- (2) (ii) (iv) (i) (iii)
- (3) (i) (iii) (ii) (iv)
- (4) (iii) (ii) (iv) (i)
- 120. অধিকতৰ 'পুতিজল উপচাৰণ'ৰ বাবে 'অবাত গেদ পাচক'ত (Anaerobic sludge digester) তলৰ কোনটো ৰখা হয় ?
  - (1) সক্রিয় গেদ (Activated sludge)
  - (2) প্রাথমিক গেদ (sludge)
  - (3) ভাহি থকা আবর্জনা
  - (4) প্ৰাথমিক উপচাৰণৰ এফ্লয়েণ্টসমূহ

- 121. ABO ৰক্তদলক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা 'I' জিনটোৰ সম্পৰ্কে **অশুদ্ধ** উত্তৰটো চিনাক্ত কৰা।
  - (1) এলিল 'i' য়ে কোনোধৰণৰ শৰ্কৰা উৎপন্ন নকৰে।
  - (2) 'I' জিনটোৰ তিনিটা এলিল আছে।
  - (3) এজন ব্যক্তিৰ তিনিটা এলিলৰ মাত্ৰ দুটাহে থাকিব।
  - (4) যেতিয়া ${\rm I}^{\rm A}$ আৰু ${\rm I}^{\rm B}$ একেলগে থাকে, সিহঁতে একে প্ৰকাৰৰ শৰ্কৰা ব্যক্ত কৰে।
- 122. অধঃঅধোগভী গৰ্ভাশয় পোৱা যায়:
  - (1) নাচপতি
  - (2) বেঙেনা
  - (3) সৰিয়হ
  - (4) সূর্য্যমূখী ফুল / বেলিফুল
- 123. অনুবাদকৰ (Translation) প্ৰথম স্তৰ হ'ল:
  - (1) বিৰোধ-ক'ড'ন (anti-codon) গ্ৰহণ কৰে
  - (2) ৰাইব'জমৰ mRNA লগত বন্ধন
  - (3) ডি এন এৰ অণু গ্ৰহণ কৰে
  - (4) চালক আৰ এন এ ৰ (tRNA) এমাইন'এচাইলেচন
- 124. কিহৰ সহায়ত জেল ইলেক্ট্ৰ'ফৰেচিচৰ দ্বাৰা পৃথক কৰা ডি এন এৰ টুকুৰা দৃশ্যমান কৰিব পাৰি ?
  - (1) অৱলোহিত ৰশ্মিত ইথিডিয়াম বু'মাইডৰ দ্বাৰা
  - (2) উজ্জ্বল নীলা পোহৰত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা
  - (3) UV ৰশ্মিত ইথিডিয়াম বু'মাইডৰ দ্বাৰা
  - (4) UV ৰশ্মিত এচিট'কাৰমাইনৰ দ্বাৰা
- 125. কোনটো স্তৰত চাইনেপ্ট'নিমেল সংঘৰ গলন বা লুপ্ডি(dissolution) ঘটে ?
  - (1) লেপ্ট'টিন
  - (2) পেকিটিন
  - (3) জাইগ'টিন
  - (4) ডিপ্ল'টিন
- 126. গ্লাইক'চাইদিক বন্ধনী আৰু পেপটাইড্ বন্ধনী থকা দ্ৰব্য সমূহৰ গঠন অনুযায়ী একাদিক্ৰমে চিনাক্ত কৰা:
  - (1) ইনুলিন, ইনুচলিন
  - (2) কাইটিন, কলেচটেৰল
  - (3) গ্লিছাৰল, ট্ৰেপচিন
  - (4) চেলুল'জ, লেচিথিন

- 127. এটা উদ্ভিদ বৃদ্ধি নিয়ন্ত্ৰকৰ নাম লিখা যাক কুহিয়াৰৰ গছৰ ওপৰত চতিয়াই দিলে গছৰ কাণ্ডৰ বৃদ্ধি হয়, গতিকে ই কুহিয়াৰৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰে:
  - (1) এবছিছিক এচিড
  - (2) চাইট'কাইনিন
  - (3) জিবাৰেলিন
  - (4) ইথিলিন

ASSAMESE

- 128. অন্তৰ্বিষ্ট দেহ (inclusion bodies) ৰ বাবে তলত উল্লেখ কৰা কোনটো উক্তি **অশুদ্ধ** ?
  - (1) এইবোৰে চাইট'প্লাজমৰ সঞ্চিত খাদ্য সূচায়
  - (2) এইবোৰ কোনো আৱৰণীৰ দ্বাৰা আবৃত হৈ নাথাকে
  - (3) এইবোৰ খাদ্যকণা ভক্ষণৰ লগত জড়িত
  - (4) এইবোৰ চাইট'প্লাজমত মুক্তভাবে থাকে
- 129. তলত উল্লেখ কৰা পৃথিৱীৰ কোন অংশত আটাইতকৈ বেছি প্ৰজাতি বৈচিত্ৰতা পোৱা যায় ?
  - (1) আমাজান অৰণ্য
  - (2) ভাৰতবৰ্ষৰ পশ্চিম ঘাট (Western Ghats)
  - (3) মাদাগছকাৰ
  - (4) হিমালয়
- 130. মেণ্ডেলে কিমানবিধ প্ৰকৃত স্বৰূপ প্ৰজননৰ (true breeding) মটৰ মাহৰ যোৰ লৈছিল, যি বোৰৰ এটা বিপৰীত স্বৰূপৰ বাহিৰে বাকীবোৰ একে লক্ষণ যুক্ত ?
  - (1) 8
  - (2) 4
  - $(3) \qquad 2$
  - (4) 14
- 131. অসংক্রাম্যতা সম্পর্কে **অশুদ্ধ** উক্তিটো চিনাক্ত করা।
  - (1) জ্ৰণটোৱে মাকৰ পৰা কিছুমান এণ্টিবডি লাভ কৰে, এইটো এটা নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতাৰ উদাহৰণ।
  - (2) এণ্টিজেনত (জীৱিত বা মৃত) উন্মুক্ত কৰা পোষকৰ দেহত এণ্টিবিডি সমূহৰ তৈয়াৰ হয়। ইয়য় 'সক্রিয় অসংক্রাম্যতা' বোলে।
  - (3) যেতিয়া পূৰ্ব-প্ৰস্তুত এণ্টিবডিসমূহ পোনে পোনে শৰীৰত দিয়া হয়, তাক 'নিষ্ক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা' বোলে।
  - (4) সক্ৰিয় অসংক্ৰাম্যতা দ্ৰুত আৰু পূৰ্ণ সহাঁৰি প্ৰদান কৰে
- 132. তলৰ কোনটো আবাদীৰ লক্ষণ নহয় ?
  - (1) প্ৰজাতিৰ পাৰম্পৰিক ক্ৰিয়া
  - (2) লিংগ অনুপাত
  - (3) জন্মহাৰ
  - (4) মৃত্যুহাৰ

- 133. নিম্নলিখিত শুদ্ধ বিকল্প যোৰটো বাছি উলিওৱা:
  - (1) একচোনিউক্লিয়েজ ডি এন এ অণুবোৰৰ ভিতৰত সুনিৰ্দিষ্ট স্থানত কাটিব পাৰে
  - (2) লাইগেজ দুটা ডি এন এ অণু লগ লগায়
  - (3) পলিমাৰেজ ডি এন এ ক ভাঙি খণ্ডিত কৰে
  - (4) নিউক্লিয়েজ ডি এন এ ক দুডাল সূত্ৰত পৃথক কৰে
- 134. ৰাতি আৰু ৰাতিপুৱা ঘাঁহৰ পাতৰ আগ অংশইদি পানী তৰল হিচাপে ওলোৱা কাৰ্য্য কি পদ্ধতিৰ লগত জড়িত ?
  - (1) জীৱদ্রব্য সংকোচন
  - (2) প্রস্থেদন
  - (3) মূল চাপ
  - (4) অন্তচোষণ
- 135. বীজৰ সুপ্তাৱস্থাৰ বাবে তলৰ কোনবিধ দমনকাৰক দ্ৰব নহয় ?
  - (1) পেৰা-এচক'ৰবিক এচিড
  - (2) জিবাৰেলিক এচিড
  - (3) এবছিছিক এচিড
  - (4) ফেন'লিক এচিড
- 136. তলত দিয়াবোৰ মিলোৱা আৰু শুদ্ধ বিকল্পটো চিনাক্ত কৰা :
  - (a) $CO(g) + H_2(g)$
- (i) $Mg(HCO_3)_2 + Ca(HCO_3)_2$
- (b) পানীৰ অস্থায়ী কঠিনতা
- (ii) এটা ইলেক্ট্রন-ঘাটি হাইড্রাইড
- (c) B_2H_6
- (iii) ছিন্থেছিছ গেছ
- (d) H_2O_2
- (iv) অধ্রুৱীয় গঠন (d)
- (a) (b)
  - (b) (c) (d) (iii) (iv)
- (1) (i) (iii) (2) (iii) (i)
  - (ii) (iv)
- (3) (iii) (ii)
- (i) (iv)
- (4) (iii) (iv) (ii) (i)
- 137. তলৰ কোনটোৰ বাবে এটা টাৰচিয়াৰি বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়ন, এটা ছেকেগুৰী বিউটাইল কাৰ্ব'কেটায়নতকৈ বেছি সুস্থিৰ ?
  - (1) অতিসংযুগ্মিতা
  - (2) $-\mathrm{CH}_3$ থূপৰ $-\mathrm{I}$ প্ৰভাৱ
  - (3) CH₃ থূপৰ + R প্ৰভাৱ
  - $(4) \mathrm{CH}_3$ থূপৰ $-\mathrm{R}$ প্ৰভাৱ
- 138. তলৰ বিক্ৰিয়াটোত কাৰ্বনৰ জাৰণ সংখ্যাৰ পৰিবৰ্তন কি ? $\operatorname{CH}_4(\mathbf{g}) + 4\operatorname{Cl}_2(\mathbf{g}) \to \operatorname{CCl}_4(\mathbf{l}) + 4\operatorname{HCl}(\mathbf{g})$
  - (1) 0 **a** প**a** 1 4
  - (2) + 4 ৰ পৰা + 4
  - (3) 0 ৰ পৰা +4
  - (4) -4 ৰ পৰা +4

- 139. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণত পোৱা যায়:
  - (1) α -D-ফুক্ট 'জ + β -D-ফুক্ট 'জ
  - (2) β -D-গ্লুক'জ $+\alpha$ -D-ফুক্ট'জ
  - (3) α -D-গ্লুক'জ + β -D-গ্লুক'জ
  - (4) α -D-গ্লুক'জ + β -D-ফ্রুক্ট'জ
- 140. ${\rm Cr}^{2+}$ আয়নৰ গণনা কৰা ঘূৰ্ণন সৰ্বস্ব চুম্বকীয় ভ্ৰামক (spin only magnetic moment) হ'ল :
  - (1) 2.84 BM
  - (2) 3.87 BM
  - (3) 4.90 BM
  - $(4) 5.92 \, BM$
- 141. অস্তিত্বহীন অণু এটা চিনাক্ত কৰা :
  - (1) O_2
  - (2) He₂
  - (3) Li₂
  - (4) C_2
- 142. তলত দিয়া ছালফাৰৰ অক্স'এছিডবোৰৰ কোনটোত O-O- বান্ধোন আছে ?
  - (1) $H_2S_2O_7$, পাইৰ'ছালফিউৰিক এছিড
  - (2) H_2SO_3 , ছালফিউৰাছ এছিড
  - $\mathrm{H}_{2}\mathrm{SO}_{4}$, ছালফিউৰিক এছিড
  - (4) H₂S₂O₈, পেৰ'ক্স'ডাইছালফিউৰিক এছিড
- 143. সমন্বয়ী যৌগ গঠনৰ বাবে তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো লিগান্ডৰ বৰ্ধিত ক্ষেত্ৰ শক্তিৰ শুদ্ধ ক্ৰম ?
  - (1) $CN^- < C_2O_4^{2-} < SCN^- < F^-$
  - (2) $SCN^- < F^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
  - (3) $SCN^- < F^- < CN^- < C_2O_4^{2-}$
  - (4) $F^- < SCN^- < C_2O_4^{2-} < CN^-$
- 144. গলিত CaCl_2 ৰ পৰা $20~\mathrm{g}$ কেলছিয়াম উৎপন্ন কৰিবলৈ প্ৰয়োজন হোৱা ফেৰাডেৰ (F) সংখ্যা হ'ল :

(পাৰমাণবিক ভৰ, $Ca = 40 \text{ g mol}^{-1}$)

- (1) 4
- (2) 1
- $(3) \qquad 2$
- (4) 3
- 145. জলবিশ্লেষণে অনুসৰণ কৰা এচিট'ন আৰু মিথাইলমেগনেছিয়াম ক্ল'ৰাইডৰ বিক্ৰিয়াত পোৱা যায় :
  - (1) আইছ'বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (2) আইছ'প্রপাইল এলক'হ'ল
  - (3) চেকেণ্ডাৰী বিউটাইল এলক'হ'ল
  - (4) টাৰচিয়াৰি বিউটাইল এলক'হ'ল

- 146. তলৰ কোনটো কেটায়নীয় অপমাৰ্জক ?
  - (1) ছ'ডিয়াম ডোডেকাইলবেনযিন ছালফ'নেট
  - (2) ছ'ডিয়াম ল'ৰাইল ছালফেট
  - (3) ছ'ডিয়াম ষ্টিয়াৰেট
  - (4) চিটাইলট্টাইমিথাইল এম'নিয়াম বু'মাইড
- 147. অশুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা:
  - (1) ${
    m CrO_4^{2-}}$ আৰু ${
    m Cr_2O_7^{2-}}$ ত ক্ৰ'মিয়ামৰ জাৰণ অৱস্থা একে নহয়।
  - (2) পানীত ${
    m Cr}^{2+}({
    m d}^4)$, ${
    m Fe}^{2+}({
    m d}^6)$ ত কৈ তীব্ৰতৰ বিজাৰক পদাৰ্থ।
  - একাধিক জাৰণ অৱস্থা গ্ৰহণ আৰু জটিল যৌগ গঠন কৰা সামৰ্থ্যৰ বাবে সংক্ৰমণশীল ধাতু আৰু ইয়াৰ যৌগবোৰৰ অনুঘটকীয় ধর্ম জনা যায়।
  - (4) H, C বা N ৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ পৰমাণু যেতিয়া ধাতুৰ স্ফটিক লেটিছ (crystal lattice) ৰ ভিতৰত আৱদ্ধ হয়, তেতিয়া অন্তৰ্বতী যৌগ সংগঠিত হয়।
- 148. তলৰ কোনটো এলকেন উৰ্জ বিক্ৰিয়াৰ জৰিয়তে যথেষ্ট পৰিমাণে প্ৰস্তুত কৰিব নোৱাৰি ?
  - (1) n-বিউটেন
  - (2) n-হৈক্সেন
  - (3) 2,3-ডাইমিথাইলবিউটেন
  - (4) n-হেপ্টেন
- 149. ইউৰিয়াই পানীৰ লগত বিক্রিয়া কৰি ${\bf A}$ উৎপন্ন কৰে যিটো ${\bf B}$ লৈ বিযোজিত হয়। ${\bf B}$ ক ${\bf Cu}^{2+}$ (জলীয়) ৰ মাজেৰে পঠিয়ালে, ঘন নীলা ৰঙৰ দ্রৱ ${\bf C}$ উৎপন্ন কৰে। তলত দিয়াবোৰৰ কোনটো ${\bf C}$ ৰ সংকেত ?
  - (1) $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu(OH)}_2$
  - (2) $CuSO_4$
  - (3) $[Cu(NH_3)_4]^{2+}$
  - (4) Cu(OH)₉
- 150. বেনযিনৰ হিমাংক অৱনমন ধ্রুৱক (K_f) হ'ল $5.12~K~kg~mol^{-1}$ । বেনযিনত, কোনো এটা অনা-তড়িং বিশ্লেষ্য দ্রব্যেৰ 0.078~m ম'লেলিটি সম্পন্ন এটা দ্রবৰ হিমাংক অৱনমন হ'ব (দুটা দশমিক স্থানলৈ উদ্ধিত) :
  - $(1) \quad 0.60 \, \mathrm{K}$
  - (2) 0.20 K
  - (3) 0.80 K
  - (4) 0.40 K

- 151. $^{175}_{71}\mathrm{Lu}$ ত প্র'ট'ন, নিউটুন আৰু ইলেক্ট্রনৰ সংখ্যা ক্রমান্বয়ে হ'ল:
  - (1) 175, 104 আৰু 71
  - (2) 71, 104 আৰু 71
  - (3) 104, 71 আৰু 71
  - (4) 71, 71 আৰু 104
- 152. তলত দিয়া বিক্ৰিয়া ক্ৰমত যৌগ X চিনাক্ত কৰা :

$$\begin{array}{c} \text{CH}_3 \\ \hline \\ \hline \\ \text{Cl}_2/\text{h}\nu \\ \hline \\ \text{373 K} \\ \end{array} \begin{array}{c} \text{CHO} \\ \hline \\ \end{array}$$

$$(1) \qquad \begin{array}{c} \operatorname{CCl}_3 \\ \end{array}$$

- 153. তলত দিয়াবোৰৰ শুদ্ধ উক্তিটো চিনাক্ত কৰা :
  - (1) পিগ লো (Pig iron) ক বিভিন্ন আকৃতিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিব পাৰি।
  - (2) পিটা লো (wrought iron) হ'ল 4% কার্বন থকা অশুদ্ধ লো।
  - (3) CO₂ উদ্ভৱ হোৱা বাবে বিক্ষত ক'পাৰত ক্ষতচিহ্ন থাকে।
  - (4) ভন্ আৰ্কেল পদ্ধতিৰে নিকেলৰ বাষ্প প্ৰাৱস্থা পৰিশোধন কৰা হয়।

- 154. তলত দিয়া অণুৰ থূপবোৰৰ কোনটোৰ দ্বিমেৰু ভ্ৰামক শূন্য হ'ব ?
  - (1) ব'ৰ'ন ট্ৰাইফ্ৰুঅ 'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্ৰুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
  - (2) এম'নিয়া, বেৰিলিয়াম ডাই-ফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1,4-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
  - (3) ব'ৰ'ন ট্লাইফ্লুঅ 'ৰাইড, হাইড্ৰ'জেন ফ্লুঅ'ৰাইড, কাৰ্বন ডাইঅক্সাইড, 1,3-ডাইফ্ল'ৰ'বেন্যিন
  - (4) নাইট্ৰ'জেন ট্ৰাইফ্ৰুঅ'ৰাইড, বেৰিলিয়াম ডাইফ্লুঅ'ৰাইড, পানী, 1,3-ডাইক্ল'ৰ'বেনযিন
- 155. পত্ৰপৃষ্ঠ বৰ্ণলেখন হ'ল এটা উদাহৰণ:
  - (1) স্তম্ভ বৰ্ণলেখনৰ
  - (2) অধিশোষণ বৰ্ণলেখনৰ
  - (3) বিভাজন বৰ্ণলেখনৰ
  - (4) সৃক্ষ্ম স্তৰীয় বৰ্ণলেখনৰ
- 156. অশুদ্ধ মিলনটো চিনাক্ত কৰা:

নাম

IUPAC কার্য্যালয় নাম

- (a) আননিলইউনিয়াম
- (i) মেণ্ডেলিভিয়াম
- (b) আননিলট্রিয়াম
- (ii) ল'ৰেন্সিয়াম
- (c) আননিলহেক্সিয়াম
- (iii) ছিবর্গিয়াম
- (d) আনআনআরিয়াম
- (iv) ডার্মষ্টেড্টিয়াম
- (1) (d), (iv)
- (2) (a), (i)
- (3) (b), (ii)
- (4) (c), (iii)
- 157. $0.1~{
  m M~NaOH}$ দ্ৰৱত ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ দ্ৰাব্যতা উলিওৱা। দিয়া আছে, ${
  m Ni(OH)}_2$ ৰ আয়নীয় গুণফল হ'ল 2×10^{-15} ।
  - (1) $1 \times 10^8 \,\mathrm{M}$
  - (2) $2 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$
  - (3) $2 \times 10^{-8} \,\mathrm{M}$
  - (4) $1 \times 10^{-13} \,\mathrm{M}$
- 158. তলৰ কোনটো প্ৰাকৃতিক বহুযোগী ?
  - (1) পলি (বিউটাডাইইন-এক্রাইল'নাইট্রাইল)
  - (2) চিচ্-1,4-পলিআইছ'প্রিণ
  - (3) পলি (বিউটাডাইইন-ষ্টাইৰিণ)
  - (4) পলিবিউটাডাইইন

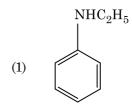
- 159. NaOH ৰ লঘুদ্ৰৱৰ উপস্থিতিত বেন্যেলিডিহাইড আৰু এচিট'ফিন'নৰ মাজৰ বিক্ৰিয়াক বোলা হয়:
  - (1) বজ্র এলডল ঘনীভবন
  - (2) এলডল ঘনীভবন
  - (3) কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
  - (4) বজ্ৰ কেনিযাৰোৰ বিক্ৰিয়া
- 160. ৰাউল্টৰ সূত্ৰৰ ধনাত্মক বিচ্যুতি প্ৰদৰ্শন কৰা এটা মিশ্ৰ হ'ল:
  - (1) ক্ল'ৰ'ইথেন + বু'ম'ইথেন
  - (2) ইথানল + এচিট'ন
  - (3) বেনযিন + টলুইন
  - (4) এচিট'ন + ক্ল'ৰ'ফৰ্ম
- 161. কোনো এটা প্রথম ক্রমৰ বিক্রিয়াৰ গতি ধ্রুবক হ'ল $4.606\times 10^{-3}~{\rm s}^{-1}$ । $2.0~{\rm g}$ বিক্রিয়ক $0.2~{\rm g}$ লৈ হ্রাস হবলৈ প্রয়োজন হোৱা সময় হ'ল :
  - (1) 1000 s
  - (2) 100 s
  - (3) $200 \, \mathrm{s}$
  - (4) 500 s
- 162. CaCl₂, MgCl₂ আৰু NaCl ৰ এটা দ্ৰৱৰ মাজেৰে HCl পঠিওৱা হ'ল। তলৰ কোনটো (কোনবোৰ) যৌগ স্ফটিকীকৃত হ'ব ?
  - (1) NaCl, MgCl₂ আৰু CaCl₂
  - (2) MgCl₂ আৰু CaCl₂ৰ দুয়োটা
  - (3) NaCl মাত্র
  - (4) MgCl₂ মাত্র
- 163. ৰুদ্ধোষ্ম অৱস্থাত এটা আদৰ্শ গেছৰ মুক্ত প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল:
  - (1) q > 0, ΔT > 0 আৰু w > 0
  - (2) $q = 0, \Delta T = 0$ আৰু w = 0
  - (3) $q = 0, \Delta T < 0$ আৰু w > 0
  - (4) $q < 0, \Delta T = 0$ আৰু w = 0

- 164. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উক্তিবোৰ চিনাক্ত কৰা :
  - (a) বৰফ (ice-cream) আৰু শীতলীকৃত খাদ্যত ${
    m CO}_2({
    m g})$ শীতলকাৰক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - (b) C_{60} ৰ গঠণত বাৰটা ছয় কাৰ্বনযুক্ত আঙঠি আৰু বিশটা পাঁচ কাৰ্বনযুক্ত আঙঠি থাকে।
  - (c) এলক 'হ'লক গেছ'লিনলৈ পৰিবৰ্তন কৰাৰ বাবে ZSM-5, এক প্ৰকাৰৰ জিয়'লাইট ব্যৱহাৰ কৰা হয়।
  - (d) CO বৰণহীন আৰু গোন্ধহীন গেছ।
  - (1) (c) আৰু (d) মাত্ৰ
  - (2) (a), (b) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (3) (a) আৰু (c) মাত্ৰ
  - (4) (b) আৰু (c) মাত্ৰ
- 165. চুক্ৰ'জৰ জলবিশ্লেষণ তলত দিয়া বিক্ৰিয়াৰে প্ৰকাশ কৰা হ'ল:

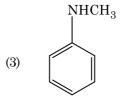
চুক্র'জ + $H_2O \rightleftharpoons$ গ্লুক'জ + ফুক্ট 'জ

যদি $300~{\rm K}$ উষ্ণতাত সাম্য ধ্রুৱক $({\rm K_c})$ ৰ মান হ'ল $2\times 10^{13},$ একে উষ্ণতাত $\Delta_r{\rm G}^{\circ}$ ৰ মান হ'ব :

- $(1) \qquad -8.314\,J\,\text{mol}^{-1}\text{K}^{-1}\!\times\!300\,\text{K}\!\times\!\ln(4\!\times\!10^{13}\!)$
- (2) $-8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(2 \times 10^{13})$
- (3) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(2 \times 10^{13})$
- (4) $8.314 \,\mathrm{J}\,\mathrm{mol}^{-1}\mathrm{K}^{-1} \times 300 \,\mathrm{K} \times \ln(3 \times 10^{13})$
- 166. তলৰ কোনটো এমাইনে কাৰ্বিলেমাইন পৰীক্ষা দিয়ে ?

(2) NH₂

 $(4) \qquad \qquad \bigvee^{N(CH_3)_2}$

167. এটা এলকিনে অ'জ'ন'লাইছিছৰ ফলত এটা জাতদ্ৰব্য হিচাপে মিথানেল দিয়ে। ইয়াৰ গঠন হ'ব :

$$CH = CH - CH_3$$
(2)

$$\begin{array}{ccc} \operatorname{CH}_2 - \operatorname{CH}_2 - \operatorname{CH}_3 \\ \\ \end{array} \tag{3}$$

$$CH_2-CH=CH_2$$

$$(4)$$

168. HI ৰ সৈতে এনিচ'ল বিভঞ্জিত কৰিলে পোৱা যায়:

$$(1) \hspace{1cm} \begin{array}{c} I \\ \\ \\ \end{array} + C_2 H_5 O H \end{array}$$

(2)
$$+ CH_3I$$

$$(3) \qquad + \mathrm{CH_3OH}$$

$$(4) \hspace{1cm} \begin{array}{c} \text{OH} \\ \\ \\ \end{array}$$

169. পেন্ট-2-ইন প্ৰস্তুত কৰা 2-বু'ম'পেন্টেনৰ অপসাৰণ বিক্ৰিয়াটো হ'ল:

- (a) β-অপসাৰণ বিক্ৰিয়া
- (b) চেইটজেফৰ নিয়ম মানি চলা বিক্ৰিয়া
- (c) ডিহাইড্র'হেল'জেনেচন বিক্রিয়া
- (d) নিৰূদন বিক্ৰিয়া
- (1) (a), (b), (d)
- (2) (a), (b), (c)
- (3) (a), (c), (d)
- (4) (b), (c), (d)

170. বিক্ৰিয়কৰ গাঢ়তা বৃদ্ধি কৰিলে, বিক্ৰিয়াত পৰিবৰ্তন হয়:

- (1) সংঘর্ষ সংখ্যা (frequency)
- (2) সক্রিয়ণ শক্তি
- (3) বিক্রিয়া তাপ
- (4) প্রভারসীমা শক্তি

171. তলৰ কোনটো এটা ক্ষাৰকীয় এমিন' এছিড?

- (1) লাইচিন
- (2) চেৰাইন
- (3) এলানিন
- (4) টাইৰ'চিন

172. তলৰ কোনটো ধাতুৰ আয়ন কেবাটাও এনজাইমক সক্রিয়তা প্রদান কৰা, ATP উৎপন্ন কৰা গ্লুক'জৰ জাৰণ প্রক্রিয়াত ভাগ লোৱা আৰু Na ৰ সৈতে স্নায়ু সংকেত পৰিচালনাৰ বাবে দায়বদ্ধ ?

- (1) পটাছিয়াম
- (2) লো (Iron)
- (3) ক'পাৰ
- (4) কেলছিয়াম

173. $2\mathrm{Cl}(g) o \mathrm{Cl}_2(g)$ বিক্রিয়াটোৰ বাবে শুদ্ধ বিকল্পটো হ'ল :

- (1) $\Delta_{
  m r} {
  m H} < 0$ আৰু $\Delta_{
  m r} {
  m S} < 0$
- (2) $\Delta_r H > 0$ আৰু $\Delta_r S > 0$
- (3) $\Delta_r H > 0$ আৰু $\Delta_r S < 0$
- (4) $\Delta_{
  m r} {
  m H} < 0$ আৰু $\Delta_{
  m r} {
  m S} > 0$

174. তলত দিয়া বোৰ মিলোৱা:

প্রকৃতি

- CO(a)
- ক্ষাৰকীয় (i)
- (b) BaO
- (ii) প্রশম
- (c) Al_2O_3
- আম্লিক (iii)
- Cl_2O_7 (d)
- উভয়ধর্মী (iv)

তলৰ কোনটো শুদ্ধ বিকল্প ?

- (a)
- **(b)**
- **(c)** (d)
- (1) (iv)
- (iii)
- (ii) (i)
- (2)(i)

(4)

- (ii)
- (iii) (iv)
- (3)(ii)
- (i)
- (iv)

(iii)

- (iii) (iv) (i) (ii)
- জিটা বিভৱৰ জোখমাখ কলয়ডীয় দ্ৰৱৰ তলৰ কোনটো ধৰ্ম নিৰ্ণয় 175. কৰাত ব্যৱহৃত হয় ?
  - কলয়ডীয় কণাৰ আকাৰ (1)
  - (2)সান্দ্ৰতা
  - (3)দ্রাব্যতা
  - কলয়ডীয় কণাৰ সুস্থিৰতা (4)
- এটা ছিলিণ্ডাৰত $m\,N_2$ আৰু $m\,Ar$ গেছৰ এটা মিশ্ৰত $m 7\,g\,\,N_2$ আৰু 8 g Ar আছে। যদিহে চিলিণ্ডাৰত মিশ্ৰটোৰ মুঠ চাপ 27 bar, N_2 ৰ আংশিক চাপ হ'ল:

[g mol⁻¹ ত পাৰমাণবিক ভৰ ব্যৱহাৰ কৰিবা : N = 14, Ar = 40

- (1) 18 bar
- (2)9 bar
- (3)12 bar
- (4)15 bar
- কাৰ্বন মন'ক্সাইডৰ বিষয়ে তলৰ কোনটো শুদ্ধ নহয় ? 177.
  - অসম্পূৰ্ণ দহনৰ বাবে ই উৎপন্ন হয়। (1)
  - ই কাৰ্ব'ঝ্লিহিম'গ্ল'বিন গঠন কৰে। (2)
  - (3) ই তেজৰ অক্সিজেন বহন ক্ষমতা হ্ৰাস কৰে।
  - কার্ব'ক্সিহিম'গ্ল'বিন (CO সংযোজিত হিম'গ্ল'বিন) (4) অক্সিহিম'গ্ল'বিনতকৈ কম সুস্থিৰ।

- 178. দেহ কেন্দ্ৰিক ঘনকীয় (bcc) গঠনৰ এটা মৌলৰ একক কোষৰ দৈৰ্ঘ্য 288 pm । পাৰমাণবিক ব্যাসাৰ্দ্ধ হ'ব :
  - $\frac{4}{\sqrt{2}} \times 288 \text{ pm}$
  - $\frac{\sqrt{3}}{4} \times 288 \text{ pm}$
  - $\frac{\sqrt{2}}{4} \times 288 \text{ pm}$
  - $\frac{4}{\sqrt{3}}$ × 288 pm
- 179. তলৰ কোনটোত সৰ্বাধিক সংখ্যক প্ৰমাণু থাকিব ?
  - 1 g of Li(s) [Li ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 7] (1)
  - 1 g of Ag(s) [Ag ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 108] (2)
  - 1 g of Mg(s) [Mg ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 24] (3)
  - $1 \operatorname{g} \operatorname{of} \operatorname{O}_2(\operatorname{g})$ [O ৰ পাৰমাণবিক ভৰ = 16] (4)
- 180. প্লেটিনাম (Pt) বিদ্যুৎদ্বাৰ ব্যৱহাৰ কৰি লঘু ${
  m H}_2{
  m SO}_4$ দ্ৰৱৰ বিদ্যুৎবিশ্লেষণ কৰিলে, এন'ডত উৎপন্ন হোৱা জাত দ্ৰব্যটো হ'ব:
  - (1) SO_2 গেছ
  - (2)হাইডু'জেন গেছ
  - অক্সিজেন গেছ (3)
  - $m H_2S$ গেছ (4)

- o O o -

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই

Space For Rough Work / খুচুৰা কামৰ বাবে ঠাই